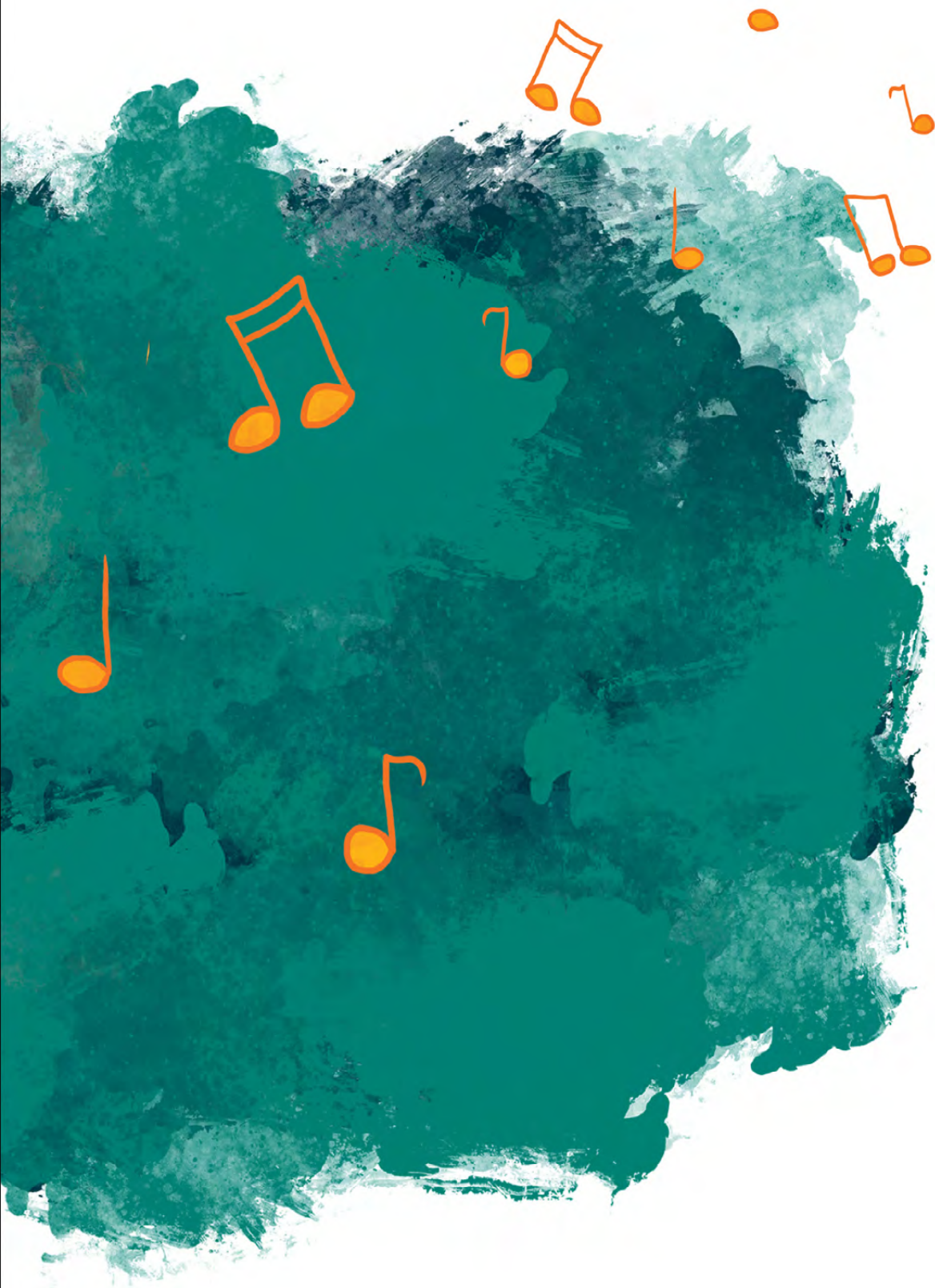

Hudba mesta

MESTO	4
JA	9
HUDBA	14
HUDOBNÍK	19
EMÓCIE	22
ZVUKY	28
SIVÝ SVET	33
PRÍJEMNÝ PRIESTOR	35
KOŠICE	40
RIEKA	50
CESTA	56
HLUK	63
MIESTO	66
NAD JAZEROM	74
MAGNEZITKA- ANIČKA	78
NÁMESTIE OSLOBODITEĽOV	84
AUTÁ	92
NÁMESTIE	104
PAMÄTNÍK	112
STOPA PAMÄTE	124
SLOBODA	145
SLOVO	148
MYŠLIENKA	150
TELO	152
ČIN	154
HUDBA MESTA	164

Mesto

MESTO JE MIESTO, KTORÉ SA NIKDY NEPOHNE. NECHODÍ ANI NELIETA, ALE JE STÁLE ŽIVÉ, PLNÉ POHYBU A ZMIEN. KAŽDÝ DEŇ SA V ŇOM ODOHRÁVA NIEČO NOVÉ, NOVÉ PRÍBEHY, NOVÉ STRETNUTIA, NOVÉ ZÁŽITKY.

JE AKO VEĽKÁ KNIHA, V KTOREJ KAŽDÁ STRÁNKA ODHAĽUJE NIEČO INÉ. ŽIJÚ V ŇOM NIELEN ĽUDIA, ALE AJ ZVIERATKÁ A RASTLINY, KTORÉ TVORIA JEHO JEDINEČNÚ ATMOSFÉRU.

A NAPRIEK TOMU, ŽE MESTO JE KRÁSNE A FASCINUJÚCE, NIE VŽDY SA K NEMU SPRÁVAME S ÚCTOU. NIEKEDY HO ZABÚDAME CHRÁNIŤ, KVÔLLI ČOMU TRPÍ.

V MESTÁCH ČASTO VIDÍME VEĽKÉ A KRÁSNE BUDOVY, KTORÉ VYRASTAJÚ DO VÝŠKY A DOMINUJÚ OKOLIU. ULICE SÚ PLNÉ ÁUT, BICYKLOV, ĽUDÍ A AUTOBUSOV, KTORÉ NEUSTÁLE ZANECHÁVAJÚ STOPY POHYBU A ŽIVOTA.

JE MIESTOM, KDE SA STRETÁVA DNEŠOK S HISTÓRIOU. TU SA PRELÍNAJÚ RÔZNE KULTÚRY, SPOLOČNOSŤ A ŽIVOTNÉ PRÍBEHY. PONÚKA NEKONEČNÉ MOŽNOSTI DOBRODRUŽSTIEV, PRIATEĽSTIEV A ZÁŽITKOV, A ZÁROVEŇ UKRÝVA MNOHÉ TAJOMSTVÁ.

V NOCI SA VŠAK MESTO MENÍ. KEĎ VŠETCI ODÍDU DOMOV A POULIČNÉ LAMPY SA ROZŽIARIA HREJIVÝM TLMENÝM SVETLOM.

ULICE SÚ TICHÉ, LEN OBČAS PREJDE AUTO, KTORÉ ROZPOHYBUJE TIENE. NO V TICHU NOCÍ STÁLE ŽIJE, UKRÝVA V SEBE PRÍBEHY A HISTÓRIU. STARÉ BUDOVY, DVORČEKY A MALÉ KAVIARNE SÚ MIESTAMI, KTORÉ ŠEPKAJÚ O MINULOSTI.

NIE JE VŠAK LEN MIESTOM ODPOČINKU, ALE AJ MIESTOM, KDE SA RODÍ ZMENA. V JEHO ŠEDÝCH ULICIACH, KTORÉ TOHO ZAŽILI UŽ MNOHO, SA DNES DAJÚ NÁJŠŤ STOPY NOVÝCH MYŠLIENOK A ČINOV. KAŽDÝ NOVÝ NÁPAD JE AKO SEMIENKO, KTORÉ SA ZASÁDZA RASTIE V ŇOM. S KAŽDOU ZMENOU SA MENÍ, VYVÍJA A RASTIE. HISTÓRIA ULÍC JE PLNÁ REVOLÚCIÍ, INOVÁCIÍ, ALE AJ TRAGÉDIÍ, KTORÉ FORMOVALI NAŠU SPOLOČNOSŤ A KULTÚRU.

MESTO NIE JE LEN FYZICKÝM MIESTOM, ALE AJ SRDCOM SPOLOČENSKÝCH ZMIEN. JE ŽIVÝM PAMÄTNÍKOM TOHO, ČO SA UŽ UDIALO, A ZÁROVEŇ JE AJ MIESTOM, KDE SA FORMUJE BUDÚCNOSŤ.

TAK AKO AJ MY, SA NEUSTÁLE VYVÍJA. JE TO ŽIVÝ ORGANIZMUS, KTORÝ SA PRISPÔSOBUJE, ALE NIKDY NEZABÚDA NA SVOJE KORENE. KAŽDÝ DEŇ JE INÝ, ALE STÁLE ROVNAKÝ. A V TOM SPOČÍVA JEHO NAJVÄČŠIA KRÁSA.

JA SOM MESTO SPOZNAL POČAS SVOJHO DLHÉHO LETU, UKÁZALO MI SVOJE KRÁSY, ALE AJ TO, ČO HO TRÁPI.

Ja

TAK TEDA...

TOTO SOM JA

SOM SÁČOK

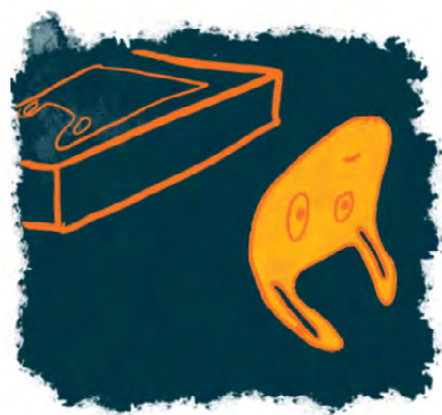
NEMAL SOM BYŤ
OBYČAJNÝM SÁČKOM

BOL BY SOM SÁČKOM
NA PEČIVO

A SLÚŽIL BY SOM
VERU DOBRE!

ALE SKÔR,
AKO TO NASTALO

MA JEDNÉHO DŇA
VZAL VIETOR

A ODVIAL MA NA
STROM NA KOPCI

TOTO SOM JA

BOLO TAM PEKNE

ALE ZAČAL SOM
SA NUDIŤ

A NECHCEL SOM
SKONČIŤ TAKTO

ALEBO TAKTO!

TAKŽE SOM ZNOVA
NASADOL NA VIETOR

A VIDEL SOM
ĎALEKÝ SVET

A NEVÍDANÉ BYTOSTI

A ROZHODOL SOM SA...

ŽE TOTO MESTO SPOZNÁM!

Hudba

POČAS SVOJHO PUTOVANIA SOM LETEL PRÍLIŠ NÍZKO A ZRAZU SA MI NIEKTO PRIHOVORIL.

„AHOJ SÁČOK!”

„KTO TO POVEDAL?”

„JA! HUDBA!”

„HUDBA? A ČO SI ZAČ, SI ČLOVEK? A AKO VIEŠ, KTO SOM JA?”

„NIE, NIE SOM ČLOVEK, SOM HUDBA, PROSTE HUDBA.

A POZNÁM ÚPLNE VŠETKO A VŠETÝCH.”

„A PREČO ŤA NEVIDÍM? KDE SI?”

„MŇA NIE JE VIDIEŤ, PRETOŽE SOM ÚPLNE VŠADE A VO VŠETKOM. SOM NEKONEČNÁ.”

„AKO TO MYSLÍŠ?”

„CHICHI, NO, MYSLÍM TO TAK, ŽE VIEM VYJADRIŤ KAŽDÝ MOMENT A NEZÁLEŽÍ NA TOM, KDE, PRE KOHO A KEDY. PROSTE VŠETKO A V VŽDY.”

„ČO NAPRÍKLAD DOKÁŽEŠ VYJADRIŤ, VŠETKÉHO JE PREDSA HROZNE VEĽA!”

„VYJADRUJEM NAPRÍKLAD HISTÓRIU, VIEŠ ČO JE TO HISTÓRIA?”

„HMM... VLASTNE NEVIEM...”

„NO, HISTÓRIA JE TO, ČO SA STALO PREDTÝM, AKO PRÍBEHY Z MINULOSTI. A JA VIEM, AKO POMÔCŤ TÝMTO PRÍBEHOM ŽIŤ ĎALEJ! ĽUDIA SPIEVAJÚ ALEBO HRAJÚ PIESNE O RÔZNYCH MOMENTOCH, KTORÉ SA STALI DÁVNO.”

„A PREČO SA VLASTNE SPIEVAJÚ PIESNE O MINULOSTI?”

„PIESNE NÁM POMÁHAJÚ ZAPAMÄTAŤ SI, ČO VŠETKO SA STA-

LO. NAPRÍKLAD NIEKTORÉ VZNIKLI POČAS VOJEN, ALEBO VEĽKÝCH ZMIEN, AKO KEĎ SA ĽUDIA SNAŽILI ZÍSKAŤ ROVNAKÉ PRÁVA ALEBO KEĎ MALI MEDZI SEBOU VEĽKÉ PROBLÉMY. A TIETO PIESNE SÚ AKO NÁSTROJE, KTORÉ NÁS SPÁJAJÚ A POMÁHAJÚ NÁM CÍTIŤ TO, ČO SA VTEDY DIALO.”

„AHA! TAKŽE NÁM PRIPOMÍNAŠ MINULÉ PRÍBEHY. ALE ČO SÚ TO TIE “VOJNY” O KTORÝCH HOVORÍŠ?”

„VOJNA JE, KEĎ SA ĽUDIA MEDZI SEBOU HÁDAJÚ A BOJUJÚ. NO, VTEDY MÔŽEM BYŤ TIEŽ VEĽMI DÔLEŽITÁ. KEĎ ĽUDIA BOJUJÚ, SPIEVAJÚ PIESNE, KTORÉ IM DÁVAJÚ SILU. NAPRÍKLAD POČAS JEDNEJ VEĽMI VEĽKEJ VOJNY SPIEVALI PIESNE AKO „WE’LL MEET AGAIN“, KTORÁ HOVORILA, ŽE SA ZNOVA STRETNÚ, AJ KEĎ SA TERAZ MUSIA ROZLÚČIŤ.”

„TO JE SMUTNÉ! A SÚ AJ PIESNE O PEKNÝCH VECIACH?”

„SAMOZREJME, A JE TO VEĽMI DÔLEŽITÉ! VIEM POTEŠIŤ, KEĎ SA NIEČO PEKNÉ STANE. NAPRÍKLAD KEĎ NIEKTO VYHRÁ NIEČO VEĽKÉ, ĽUDIA ZASPIEVAJÚ PIESNE, ABY SA SPOLU TEŠILI. MÔŽEM TIEŽ POMÔCŤ, KEĎ SA ĽUDIA CHCÚ ZMENIŤ A ROBIŤ SVET LEPŠÍM. MNOHÍ ĽUDIA SPIEVAJÚ PIESNE O TOM, ŽE CHCÚ ROVNAKÉ PRÁVA ALEBO POKOJ PRE VŠETKÝCH, ALEBO ŽE CHCÚ POMÔCŤ PRÍRODE.”

„A TO SÚ TIE PIESNE, AKO... ZÁZNAMY TOHO, ČO SA STALO? ALEBO ČO BY SA MOHLO STAŤ?”

„ÁNO, MÔŽU. AKO ZÁZNAMY, KTORÉ NÁM HOVORIA O TOM, ČO SA STALO PRED MNOHÝMI ROKMI. A KEĎ SA SPIEVAJÚ PIESNE, JE TO, AKO KEBY SA VŠETCI ĽUDIA NA SVETE SPOJILI, ABY SI PAMÄTALI. ALE

NIE SOM LEN NIEČIM PEKNÝM, VIEM LIEČIŤ, ALE SOM AJ NEBEZPEČNÁ.”

„ČO MYSLÍŠ TÝM, ŽE MÔŽEŠ BYŤ NEBEZPEČNÁ? A ČO ZNAMENÁ, ŽE LIEČIŠ?”

„NO, SOM VEĽMI SILNÁ. NIEKEDY MÔŽEM BYŤ VEĽMI SMUTNÁ ALEBO HLUČNÁ A MÔŽEM ČLOVEKA ZARMÚTIŤ ALEBO ROZRUŠIŤ. ALE NA DRUHEJ STRANE, MÁM AJ TÚ ÚŽASNÚ SCHOPNOSŤ LIEČIŤ! POMÁHAM ĽUDOM CÍTIŤ SA LEPŠIE, AJ KEĎ SÚ SMUTNÍ, ALBO KEĎ PRECHÁDZAJÚ ŤAŽKÝMI CHVÍĽAMI. VIEŠ, ŽE DOKÁŽEM ZLEPŠIŤ POCIT, ŽE SME NA SVETE?”

HM... AKO BY SOM TI TO LEPŠIE VYSVETLILA... PÍSALO O MNE VEĽA ĽUDÍ A JEDEN, VOLAL SA OLIVER SACKS, BOL NEUROLÓGOM, TEDA LEKÁROM, KTORÝ SA ZAOBERAL TÝM, AKO FUNGUJE NÁŠ MOZOG. PÍSAL O MNE VO SVOJICH KNIHÁCH. SACKS OPISOVAL RÔZNE PRÍPADY, AKO OVPLYVŇUJEM JEDNOTLIVCOV. NAPRÍKLAD, KEĎ MAL NIEKTO VEĽKÝ PROBLÉM S PAMÄŤOU ALEBO POHYBMI, POMOHLA SOM MU TO ZLEPŠIŤ! DOKONCA AJ KEĎ MAL NIEKTO ŤAŽKÚ CHOROBU, AKO JE PARKINSONOVA CHOROBA, MOHLA SOM POMÔČŤ JEHO MOZGU, ABY LEPŠIE FUNGOVAL.”

„A ČO TO ZNAMENÁ? HUDBA, TY MÔŽEŠ POMÔČŤ, KEĎ NIEKTO NIEČO ZABUDNE?”

„ÁNO! DOKÁŽEM „OŽIVIŤ“ MOZOG. KEĎ NIEKTO ZABUDOL, ČO MAL RÁD ALEBO KTO JE, POMÔŽEM MU SA „PREBUDIŤ“ SA A SPOMENÚŤ SI NA KRÁSNE CHVÍLE. SACKS O MNE DOKONCA POVEDAL: „HUDBA JE, ROVNAKO AKO JAZYK, JEDNOU Z NAJÚŽASNEJŠÍCH TVORIVÝCH SCHOPNOSTÍ ĽUDSKÉHO MOZGU. A JE TO TIEŽ JEDNA Z NAJSILNEJŠÍCH SÍL V NAŠOM ŽIVOTE, SCHOPNÁ VYVOLAŤ VEĽMI SILNÉ EMÓCIE, ZMENIŤ NAŠE VNÍMANIE ČASU A PRIESTORU, A DOKONCA ZMENIŤ NAŠU BIOLÓGIU A NAŠE TELÁ.”

PRE MOZOG JE HUDBA NIEČO AKO JAZYK, KTORÝ JE PRÍTOMNÝ VO VŠETKÝCH KULTÚRACH A SPÁJA NÁS S NAŠÍM OKOLÍM, NAŠIMI SPOMIENKAMI A NAŠIMI NAJHLBŠÍMI POCITMI.“^[1]

„TO JE ÚŽASNÉ! TAKŽE TY SI VLASTNE AKO... TAJNÝ KĽÚČ, KTORÝ POMÁHA ĽUDOM ZÍSKAŤ SPÄŤ TO, ČO STRATILI. ALE POČKAJ, PREČO SI SA MI VLASTNE PRIHOVORILA? JA PREDSA NEVIEM TVORIŤ PIESNE.”

„PRETOŽE TY, SÁČOK, SI ROVNAKO DÔLEŽITÝ PRI TVORBE PIESNÍ, AKO VŠETKO OSTATNÉ. TVOJE PRÍBEHY A PRÍBEHY KAŽDÉHO OKOLO NÁS SÚ DÔLEŽITÉ! TVOJE ZVUKY, KEĎ SA VZNÁŠAŠ VO VETRE, MÔŽU BYŤ TIEŽ MOJOU SÚČASŤOU. KAŽDÝ MÁ SVOJ VLASTNÝ PRÍBEH, JA LEN POMÁHAM TIETO PRÍBEHY NIEŠŤ ĎALEJ.”

„TAKŽE AJ JA MÔŽEM BYŤ TVOJOU SÚČASŤOU?”

„ÁNO! KAŽDÝ ZVUK, KAŽDÝ OKAMIH, KAŽDÝ POCIT MÔŽE.

TAK SA TEŠÍM, ŽE SI SO MNOU! URČITE SA ZNOVA VEĽMI SKORO ZAPOČUJEME.”

Hudobník

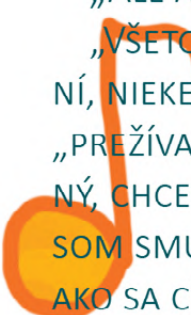

NA ROZHOVOR S HUDBOU SOM MYSLEL EŠTE VEĽMI DLHÝ ČAS. A AKO SOM TAK POLETOVAL ĎALEJ A PREMÝŠĽAL, NAOZAJ, AKO VRAVELA HUDBA, ZAPOČUL SOM JU ZNOVA. ALE TENTOKRÁT ZNE-
LA INAK. NEHOVORILA KU MNE, HOVORILA ÚPLNE INÝM JAZYKOM,
KTORÉMU SOM NAJPRV NEROZUMEL. TAK SOM SA ZAPOČÚVAL
A LETEL PRIAMO ZA ŇOU. A NARAZIL SOM NA ČLOVEKA, Z KTORÉHO
TO VŠETKO VYCHÁDZALO. MAL SOM POCIT, ŽE AŽ VTEDY SOM PO-
CHOPIL, ČO MI O SEBE HUDBA POVEDALA. BOL SOM ZRAZU NIEKDE
INDE A ZÁROVEŇ NEVNÍMAL NIČ OKOLO SEBA. MAL SOM POCIT, ŽE
HUDBA TOHO ČLOVEKA ÚPLNE OVLÁDLA.

„AHOJ, KTO SI A AKO DOKÁŽEŠ TAKTO VYTVORIŤ HUBU?“

„AHOJ, SÁČOK! JA SOM BEN A SOM HUDOBNÍK. TO ZNAMENÁ, ŽE
HRÁM NA HUDOBNÉ NÁSTROJE ALEBO SPIEVAM. HUDBA JE SPÔSOB,
AKO VYJADRUJEM SVOJE POCITY A MYŠLIENKY.“

„ALE AKO?“

„VŠETCI MÁME RÔZNE POCITY, VŠAK? NIEKEDY SA CÍTIME SMUT-
NÍ, NIEKEDY ŠĽASTNÍ, NIEKEDY AJ NAHNEVANÍ. JA TIETO POCITY
„PREŽÍVAM“ CEZ HUDBU. NAPRÍKLAD, KEĎ SA CÍTIM VEĽMI ŠĽAST-
NÝ, CHCEM HRAŤ RÝCHLO A HLASNO, ABY TO VŠETCI POČULI. KEĎ
SOM SMUTNÝ, ZAHRÁM POMALY A TICHU, PRETOŽE TO ODRÁŽA,
AKO SA CÍTIM VO VNÚTRI. HUDBA JE MÔJ SPÔSOB, AKO SA PODELIŤ
O TO, ČO PREŽÍVAM, AJ KEĎ NIEKEDY NEPOUŽÍVAM SLOVÁ. VŠET-
KO JE TO O PREŽÍVANÍ EMÓCIÍ, VIEŠ SÁČOK? VŠETÝMI NAMI HÝBU
POCITY A EMÓCIE, NIEKEDY JE TO DOBRÉ A INOKEDY NIE, PRETO JE
ÚŽEASNÉ, ŽE NÁM ICH HUDBA POMÁHA TRIEDIŤ.“

Emócie

„NO.. VIEŠ HUDOBNÍK.. TY AJ HUDBA HOVORÍTE O EMÓCIÁCH, ALE ČO TO VLASTNE JE?”

„EMÓCIE SÚ NAŠE POCITY. KEĎ SA SMEJEME, SME ŠŤASTNÍ. KEĎ PLAČEME, SME SMUTNÍ. EMÓCIE NÁM POMÁHAJÚ VYJADRIŤ, ČO SA DEJE V NAŠOM VNÚTRI. NIEKEDY SA CÍTIME ŠŤASTNÍ, NIEKEDY SMUTNÍ, NIEKEDY MÁME STRACH ALEBO SA HNEVÁME. EMÓCIE SÚ AKO MALÍ PRIATELIA, KTORÍ NÁM UKAZUJÚ, ČO SA DEJE V NAŠOM TELE A V NAŠICH SRDCIACH.”

„AHA, TAKŽE KEĎ SA NIEČO STANE, NAŠE EMÓCIE NÁM UKÁŽU, AKO SA MÁME CÍTIŤ?”

„PRESNE TAK! KEĎ PRE TEBA UROBÍ NIEKTO NIEČO PEKNÉ, CÍTIŠ SA RADOŠŤ A TVOJE TELO TO VIE, ZAČNEŠ SA SMIAŤ, ZAČNEŠ CÍTIŤ PODIVNÉ TEPLA KTORÉ VYCHÁDZA Z TVOJHO VNÚTRA. KEĎ SA STANE NIEČO SMUTNÉ, CHCE SA TI PLAKAŤ, A TO JE TIEŽ EMÓCIA.”

„ROZUMIEM, ALE MAJÚ TO TAKTO VŠETCI?”

„ÁNO, AKO BY SOM TI TO VYSVETLIL LEPŠIE.. NAPRÍKLAD, JEDEN VEĽMI MÚDRY PÁN, VOLÁ SA PAUL EKMAN, JE ODBORNÍKOM NA EMÓCIE, HOVORÍ, ŽE EMÓCIE SÚ VEĽMI DÔLEŽITÉ, PRETOŽE NÁM POMÁHAJÚ REAGOVAŤ NA SVET OKOLO NÁS. EKMAN POVEDAL, ŽE EMÓCIE SÚ NIEČO, ČO ZAŽÍVAJÚ VŠETCI ĽUDIA, BEZ OHĽADU NA TO, KDE ŽIJÚ, A ŽE EXISTUJÚ ZÁKLADNÉ EMÓCIE, AKO RADOŠŤ, SMÚTOK, HNEV, STRACH, PREKVAPENIE A ODPOR. TIETO EMÓCIE SÚ ROVNAKÉ PRE VŠETKÝCH.”

„TO ZNIE ZAUJÍMAVO! TAKŽE, KEĎ SA CÍTIM SMUTNE ALEBO ŠŤASTNE, JE TO ÚPLNE NORMÁLNE.”

„SAMOZREJME! DOKONCA ĎALŠÍ PÁN PSYCHOLÓG, DANIEL GOLEMAN, KTORÝ JE ODBORNÍKOM NA EMOCIONÁLNU INTELIGENCIU, VYSVETLIL, ŽE EMÓCIE OVPLYVŇUJÚ AJ TO, AKO SA ROZHODUJEME A AKO KOMUNIKUJEME S OSTATNÝMI. GOLEMAN TVRDÍ, ŽE ROZPOZNAŤ SVOJE EMÓCIE A VEDIEŤ, AKO S NIMI PRACOVAŤ, NÁM POMÁHA MAŤ LEPŠIE VZŤAHY S ĽUĎMI A BYŤ ŠŤASTNEJŠÍ.”

„PÁNI, TO ZNIE ZAUJÍMAVO! TAKŽE, KEĎ SA UČÍME, AKO ROZPOZNAŤ SVOJE EMÓCIE, MÔŽEME BYŤ AJ LEPŠÍMI PRIATEĽMI! TAKŽE KEĎ SA JA NAUČÍM VNÍMAŤ SVOJE EMÓCIE, MÔŽEM BYŤ LEPŠÍM PRIATEĽOM PRE MESTO A HUDBU!”

„ÁNO! A V HUDBE FUNGUJÚ EMÓCIE TIEŽ VEĽMI SILNO, O TOM PÍSAĽ TIEŽ PÁN OLIVER SACKS, ZNÁMY NEUROLÓG, AKO HUDBA POMÁHA ĽUĎOM, KTORÍ MAJÚ PROBLÉMY S MOZGOM. HUDBA MÔŽE POMÔCŤ OŽIVIŤ SPOMIENKY ALEBO EMÓCIE, KTORÉ INAK NEMÔŽEME VYJADRIŤ. SACKS POVEDAL, ŽE „*HUDBA JE AKO JAZYK, KTORÝ SPÁJA NAŠE SPOMIENKY A NAŠE NAJHLBŠIE POCITY.*” [2]

„ÁNO, O PÁNOVI SACKSOVI MI HOVORILA AJ HUDBA, MUSEL TO BYŤ VEĽMI MÚDRY ČALOVEK. A TEDA HUDBA NÁM MÔŽE POMÔCŤ AJ VTEDY, KEĎ MÁME PROBLÉMY S NAŠIMI EMÓCIAMI?”

„ÁNO! HUDBA MÁ SILU ZASIAHNUŤ NAŠE EMÓCIE A POMÔCŤ NÁM CÍTIŤ SA LEPŠIE. BÉLA BARTÓK, ZNÁMY HUDOBNÝ SKLADATEĽ, KTORÝ TIEŽ ŠTUDOVAL ĽUDSKÉ EMÓCIE CEZ HUDBU, POVEDAL, ŽE HUDBA MÔŽE PRIAMO OVPLYVNIŤ NAŠE POCITY. NAPRÍKLAD, KEĎ HRÁME SMUTNÚ PIESEŇ, MÔŽE NÁS TO UPOKOJIŤ, PRETOŽE SA CÍTIME, ŽE NIE SME SAMI V NAŠICH POCITOCH. VIDÍŠ SÁČOK, VŠETKO JE TO NEKONEČNE PREPOJENÉ.”

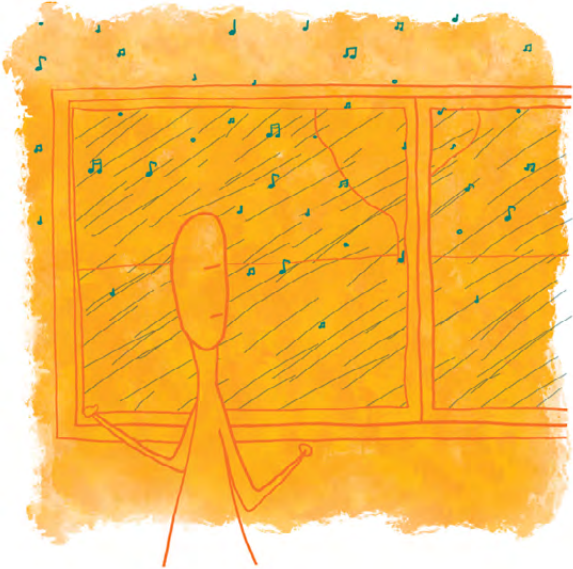
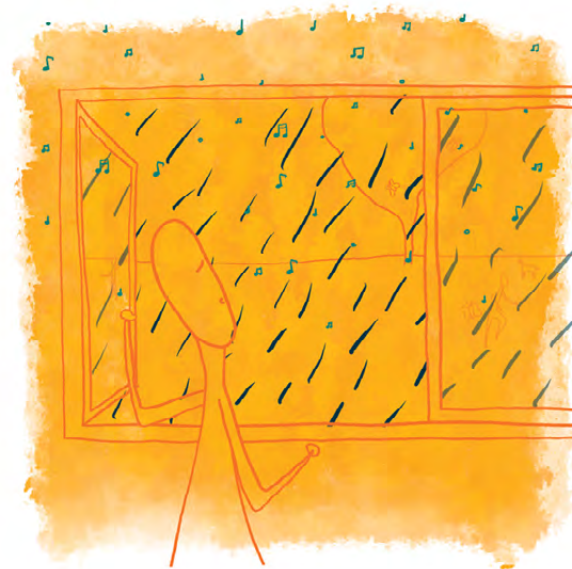
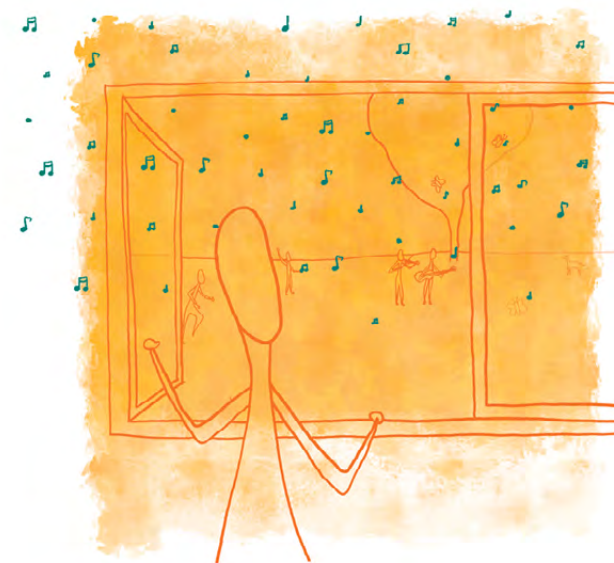
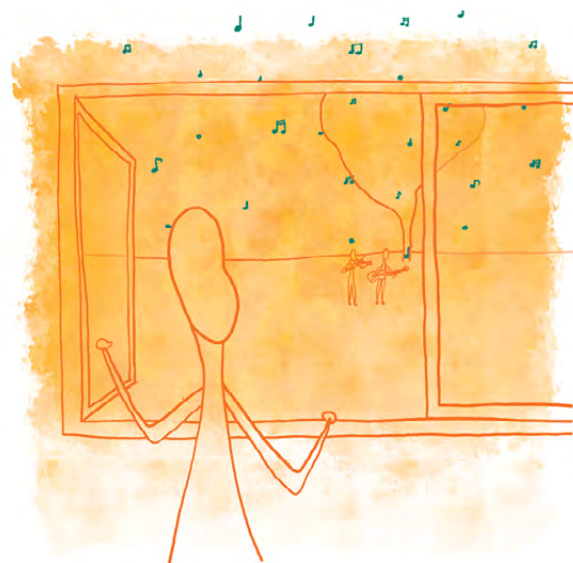
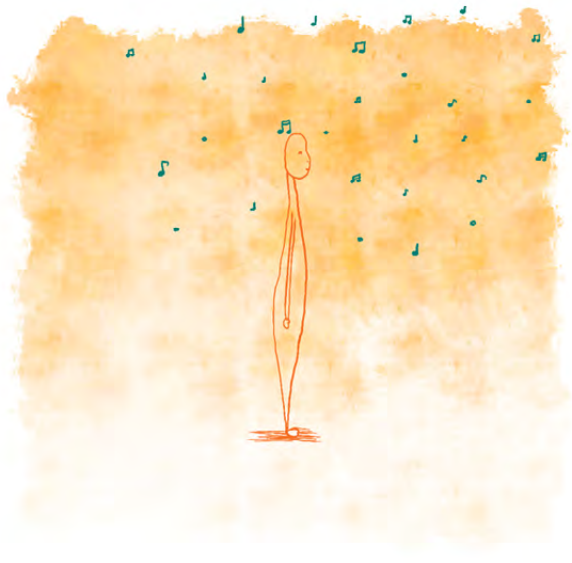
„TAKŽE HUDBA A EMÓCIE SÚ AKO VEĽKÍ PRIATELIA, KTORÍ SI NAVZÁJOM POMÁHAJÚ.“

„PRESNE TAK! JE VEĽA HUDOBNÍKOV, KTORÍ HOVORIA O TOM, ČO PRE NICH HUDBA ZNAMENÁ. VLADIMIR HOROWITZ, VEĽKÝ KLAVIRISTA, POVEDAL, ŽE HUDBA NIE JE LEN O HRANÍ SPRÁVNYCH TÓNOV, ALE AJ O TOM, AKO DOKÁŽEME VYJADRIŤ SVOJE POCITY CEZ KAŽDÝ ZVUK. KEĎ HRÁME HUDBU, VYJADRUJEME TO, ČO CÍTIME VO SVOJOM VNÚTRI. A NIE JE TO LEN O TOM, ŽE TO POVIEME, ALE AJ O TOM, ŽE HUDBA TIETO POCITY ZDIEĽA S OSTATNÝMI. UMOŽŇUJE NÁM BYŤ OTVORENÍ SO SVOJIMI POCITMI A ZÁROVEŇ NÁS SPÁJA S TÝMI, KTORÍ CÍTIA TO ISTÉ.“

„AKO TO MYSLÍŠ? AKO NÁS NAŠE POCITY MÔŽU SPÁJAŤ S OSTATNÝMI?“

„NO VŽDY SI SPOMENIEM NA ZOPÁR VIET OD HUDOBNÍKOV, KTORÝCH HUDBA MI POMOHLA. JEDEN SPEVÁK POVEDAL: „*NAŠA HUDBA JE SPÔSOB, AKO SA VYSPORIADAŤ S NAŠIMI NAJTEMNEJŠÍMI EMÓCIAMI. JE TO VEĽMI INTENZÍVNY PROCES, ALE ZÁROVEŇ AJ LIEČIVÝ. SNAŽÍME SA VYTVORIŤ NIEČO, ČO ĽUĎOM UMOŽNÍ PREŽIŤ AJ TIE NAJŤAŽŠIE CHVÍLE.*“^[3] VIDÍŠ SÁČOK, VŠETCI HUDOBNÍCI SA SNAŽIA, ABY POMOHLI SEBE, ALE AJ TOMU, KTO ICH POČUJE. EMÓCIE SÚ VEĽMI ZLOŽITÉ A NJHORŠIE NA TOM JE, ŽE IM NIKTO ÚPLNE NEROZUMIE. HUDOBNÍCI MAJÚ ŠŤASTIE, PRETOŽE VEDIA EMÓCIE VYJADRIŤ PRIAMO A SILNE. ICH HUDBA JE ICH, ALE MY MÁME TO DRUHÉ ŠŤASTIE, ŽE SI V NICH VIEME NÁJSŤ TO SVOJE. ŽIJEME EMÓCIAMI. *CHCEME SA NECHAŤ DOJÍMAŤ TRAGICKÝMI PRÍBEHMI, ALE ZABÚDAME, ŽE SÚ ZA NIMI KONKRÉTNI ĽUDIA*^[4]..., ALE ČASTOKRÁT SA V NICH SAMI VIDÍME.“

Zvuk

„VYZERÁŠ SMUTNE HUDOBNÍK.“

„LEN SOM SA NECHAL UNIEŠŤ VLASTNÝMI MYŠLIENKAMI, VŠETCI MÁME HLAVY PLNÉ VLASTNÝCH PROBLÉMOV A ZABÚDAME NA TO, ŽE SME SÚČASŤOU CELKU. PREDSA AJ MY VŠETCI SME HUDOBNÍKMI A SÚČASŤOU HUDBY.“

„HMM... TO MI NIEČO PRIPOMÍNA, KEĎ MI O SEBE HOVORILA HUDBA, VRAVELA, ŽE KAŽDÝ ZVUK MÔŽE BYŤ JEJ SÚČASŤOU. MYSLÍŠ TO AJ TY TAKTO?“

„ÁNO, VŠETKY TIE ZVUKY OKOLO NÁS, AKO ZVUKY MESTA, PRÍRODY ALEBO RÔZNYCH VECÍ TVORIA ŠPECIFICKÚ SKLADBU, KTORÁ SA V KAŽDOM MOMENTE MENÍ A PRETVÁRA.“

„A AJ TÁTO HUDBA ZVUKOV JE PRIATEĽKA S EMÓCIAMI?“

„VŠETKY ZVUKY, KTORÉ POČUJEME, MAJÚ SCHOPNOSŤ OVPLYVNIŤ, AKO SA CÍTIME. ZVUKY MESTA, AKO ZVUK KLAKSÓNOV ALEBO ROZPRÁVANIE ĽUDÍ, MÔŽU SPÔSOBIŤ STRES ALEBO ÚZKOSŤ, PRETOŽE SÚ RÝCHLE, HLASNÉ A CHAOTICKÉ. MNOHOKRÁT SÚ TO ZVUKY, KTORÉ NEMÔŽEME KONTROLOVAŤ A TO NÁM MÔŽE SPÔSOBOVAŤ NEPRÍJEMNÉ POCITY.“

„MESTSKÉ ZVUKY NÁM MÔŽU UŠKODIŤ?“

„ÁNO. HLUK Z DOPRAVY ČI SIRÉNY ZVYŠUJÚ STRES A ÚZKOSŤ. NA DRUHEJ STRANE, ZVUKY PRÍRODY AKO VIETOR ČI VODA UPOKOJUJÚ.“

„TAKŽE NIELEN HUDBA, ALE AJ PRÍRODA NÁM MÔŽE POMÔČŤ?“

„ÁNO. VÝSKUMY UKAZUJÚ, ŽE PRÍRODNÉ ZVUKY ZNIŽUJÚ TLAK A NAPÄTIE. SPÁJAME SI ICH S POCITOM BEZPEČIA.“

„A MÔŽU NÁS AJ LIEČIŤ?“

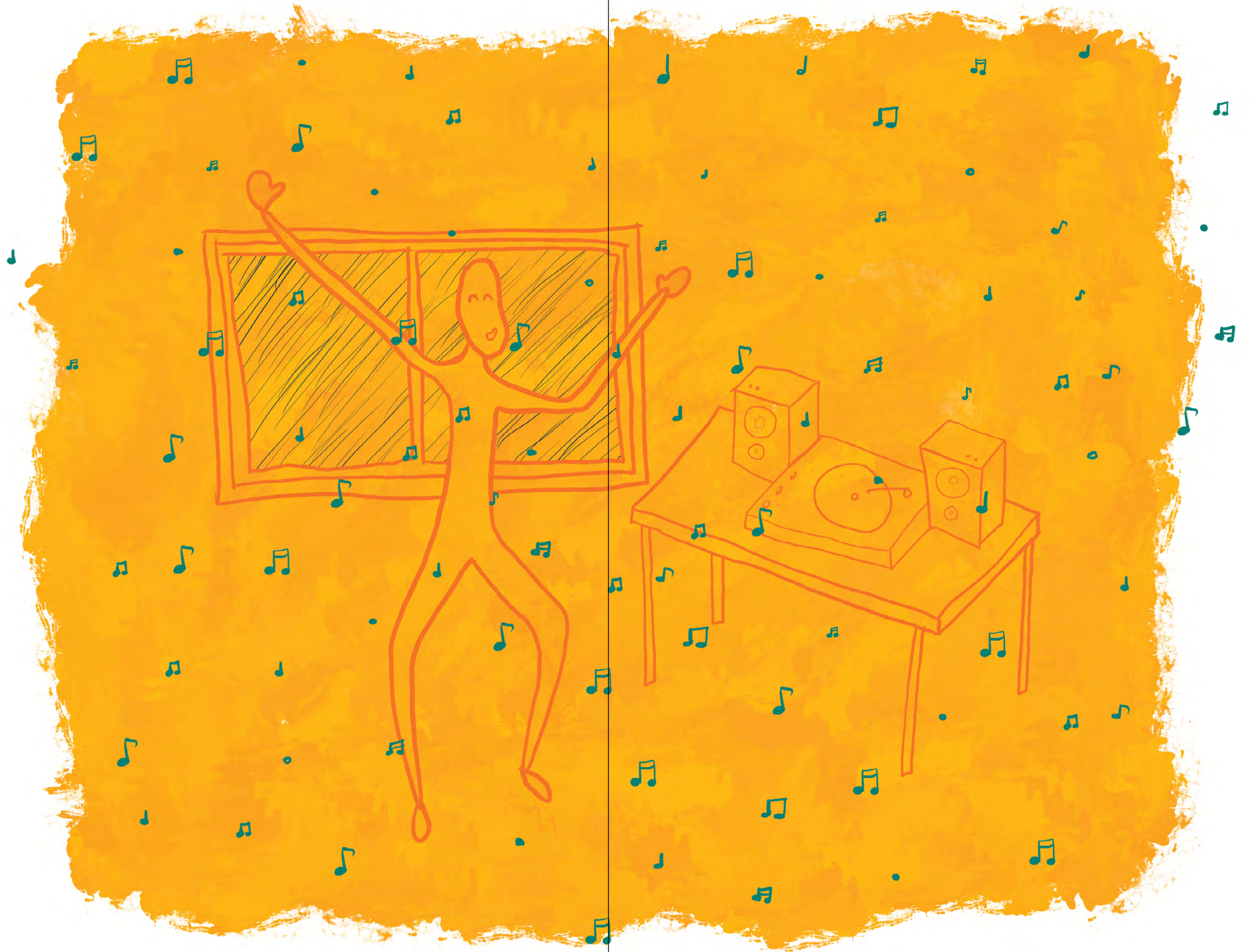
„ÁNO, A TIEŽ ZLEPŠIŤ SÚSTREDENIE. TICHÉ ZVUKY V POZADÍ POD-

PORUJÚ KONCENTRÁCIU A POHODU.“

„TAKŽE VŠETKY ZVUKY OVPLYVŇUJÚ NAŠE EMÓCIE?“

„ÁNO. MESTO, PRÍRODA AJ HUDBA – VŠETKO, ČO POČUJEME, PÔSOBÍ NA NAŠE POCITY, TELO AJ MYŠLIENKY. PRETO BY SME MALI VNÍMAŤ, ČO NÁS OBKLOPUJE.“

Sivý svet

„S TÝM TEDA SÚHLASÍM! VY SA ROZPRÁVATE O HUDBE?“

„JEEJ, AHOJ KAREL! TOTO JE SÁČOK, LIETA MESTOM A SPOZNÁVA HO. SÁČOK, TOTO JE KAREL, JE NOVINÁROM A ZAOBERÁ SA HUDBOU. PRÁVE SOM SÁČKU VYSVETĽOVAL, ČO SÚ ZVUKY A EMÓCIE. ČO SÚ PRE TEBA ZVUKY, HUDBA A EMÓCIE, KAREL?“

„HM, ZISTIL SOM, ŽE HUDBU POUŽÍVAM AKO NÁSTROJ NA VYTVORENIE KONKRÉTNEJ NÁLADY. A ČORAZ VIAC TO V MOJOM ŽIVOTE ROBÍM VEDOME. POMÁHA MI TO PREŽÍVAŤ AJ SILNÉ EMÓCIE. NAPRÍKLAD NEDÁVNO MI ZOMREL KAMARÁT – TAKÝ „STARÝ“ KAMARÁT, AKO JA. VYRASTALI SME SPOLU, BOLI SME V KONTAKTE CELÉ ROKY. A BOLO TO PRVÝKRÁT, ČO MI ZOMREL NIEKTO Z MOJEJ GENERÁCIE, NIEKTO TAK NEČAKANE. A JA SOM NEVEDEL, AKO TO SPRACOVAŤ. VEDEL SOM LEN, ŽE TO NEJAKO SPRACOVAŤ MUSÍM, INAK BY SA S TÝM NEDALO ŽIŤ.“

A POTOM PRIŠIEL POHREB – VEĽMI SILNÝ, EMOTÍVNY ZÁŽITOK. NESKÔR SME SEDELI S KAMARÁTOM U MŇA DOMA A PUSTILI SME SI PLATŇU OD KAPELY THE CURE. A HODINU SME TÚ HUDBU LEN TICHO POČÚVALI. BEZ SLOV. OTÁČALI SME TIE TRI PLATNE A ÚPLNE NÁS TO ZASIAHLO.

HUDBA NÁM POMOHLA SPRACOVAŤ SMÚTOK. A AJ KEĎ SME SA O TOM PREDTÝM ROZPRÁVALI, AŽ PRI TEJ HUDBE TO NAOZAJ PRIŠLO – ŽE V TÝCH ZVUKOCH SÚ PODOBNÉ EMÓCIE, AKÉ CÍTIME MY. A ŽE V TOM NIE SME SAMI.

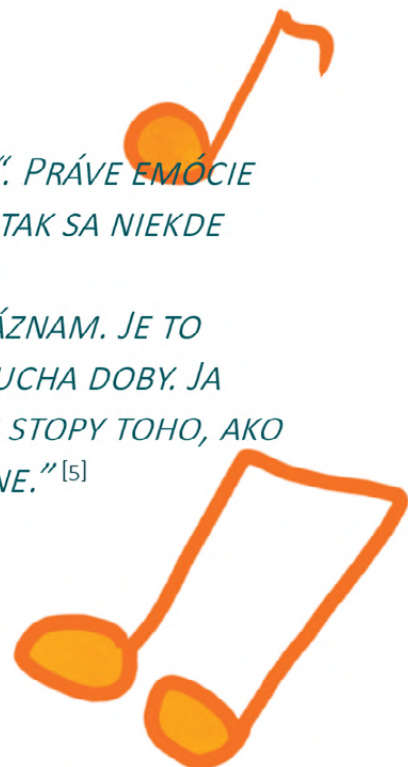
HUDBA MÔŽE DOKONCA NAHRADIŤ ALEBO ZLEPŠIŤ KOMUNIKÁCIU MEDZI ĽUĎMI. VNÍMAM UMENIE AKO SPÔSOB, AKO POCHOPÍŤ DRUHÉHO ČLOVEKA. UMENIE TI DOVOLÍ NAHLIADNUŤ DO NIEČIEHO VNÚTRA – DO JEHO MYSLENIA, VNÍMANIA SVETA. A UVEDOMIŤ SI: „NIE SOM V TOMTO SÁM.“ JE TO SPÔSOB, AKO VYVOLAŤ EMPATIU.

LITERATÚRA JE O TOM, ŽE TI SPROSTREDKUJE MYŠLIENKY INÉHO ČLOVEKA CEZ SLOVÁ. HUDBA TO ROBÍ CEZ EMÓCIE – NEVERBÁLNE. ALE FUNGUJE ROVNAKO – AKO KANÁL, KTORÝ TI POVIE: „POZRI, NIEKTO INÝ VNÍMA SVET TAKTO.“ A TY SI Z TOHO MÔŽEŠ ODNIEŠŤ DVE VECI – ŽE NIE SI SÁM, A ŽE ĽUDIA MÔŽU PREŽÍVAŤ VECI INAK, ČO ŤA VEDIE K EMPATII.

SVET BY BOL SIVÝ, KEBY VŠETCI BOLI „VYROVNANÍ“. PRÁVE EMÓCIE ROBIA ČLOVEKA ČLOVEKOM. AK ICH POTLÁČAME, TAK SA NIEKDE SKÔR ČI NESKÔR PREJAVIA.

HUDBU URČITE VNÍMAM AJ AKO HISTORICKÝ ZÁZNAM. JE TO SPÔSOB, AKO ZACHYTIŤ SPOLOČENSKÉ POHYBY, DUCHA DOBY. JA SÁM PÍŠEM O HISTÓRII HUDBY – A HĽADÁM V NEJ STOPY TOHO, AKO SA MENILA SPOLOČNOSŤ, AKÉ TÉMY BOLI AKTUÁLNE.”^[5]

HUDBA AKO SÚČASŤ ŽIVOT
AKO PAMÄŤ
ZACHYTÁVA, ČO SLOVÁ NESTIHLI
HUDBA JE STOPA DOBY
SPOLOČNOSŤ ZNIE – CEZ PIESNE, ZVUKY, TICH
ZAČÍNAM CHÁPAŤ VZŤAH HUDBY, POCITOV A ZVUKOV
MESTO = ĽUDIA, ZVIERATÁ, BUDOVY, HISTÓRIA
MESTO TIEŽ ZNIE
RYTMUS, ŠUM, KRIK, SPOMIENKA
VŠETKO SPOLU TVORÍ JEHO IDENTITU
ZVUKY MESTA SÚ JEHO REČ
ALE AKO SA UDRŽIAVA ROVNOVÁHA?
RÔZNE POTREBY, RÔZNE PREDSTAVY ĽUDÍ
AKO SA ROZHODUJE, ČO KAM PATRÍ?

Príjemný priestor

„NIE JE TO JEDNODUCHÉ. ALE SÚ TU ĽUDIA, KTORÍ SA O MŇA STARAJÚ. ROZUMEJÚ TOMU, ČO POTREBUJEM, A POČÚVAJÚ AJ OSTATNÝCH. ICH CIEĽOM JE VYTVORIŤ PRIESTOR, KDE SA BUDE DOBRE ŽIŤ VŠETKÝM.“

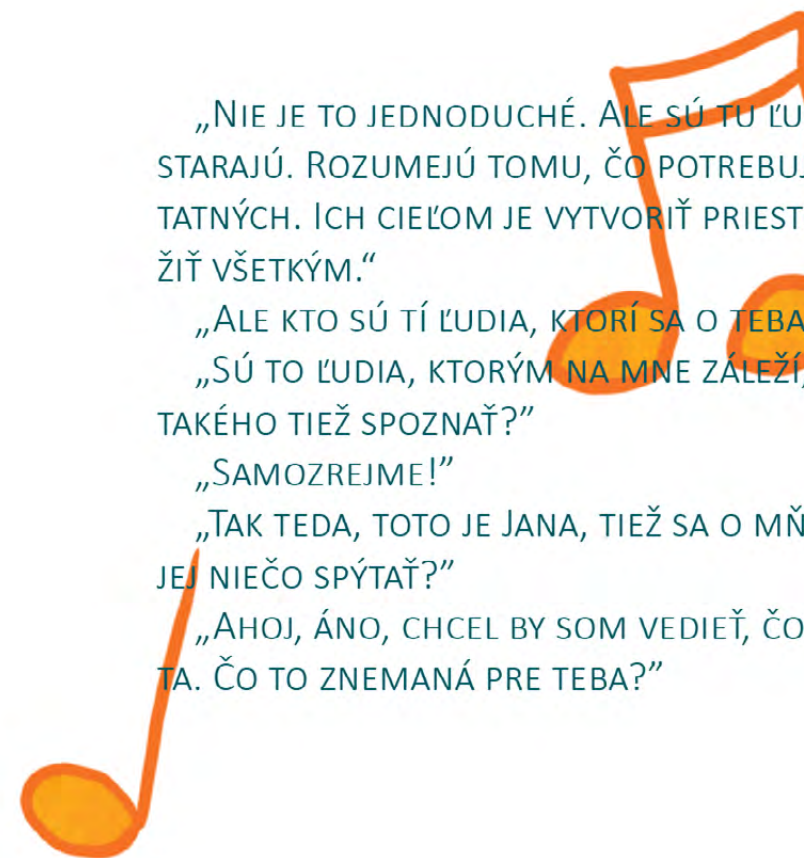
„ALE KTO SÚ TÍ ĽUDIA, KTORÍ SA O TEBA STARAJÚ?“

„SÚ TO ĽUDIA, KTORÝM NA MNE ZÁLEŽÍ, CHCEL BY SI NIEKOGO TAKÉHO TIEŽ SPOZNAŤ?“

„SAMOZREJME!“

„TAK TEDA, TOTO JE JANA, TIEŽ SA O MŇA STARÁ. CHCEL BY SI SA JEJ NIEČO SPÝTAŤ?“

„AHOJ, ÁNO, CHCEL BY SOM VEDIEŤ, ČO SI MYSLÍŠ O HUDBE MESTA. ČO TO ZNEMANÁ PRE TEBA?“

PRE MŇA JE ,HUDBA MESTA' VLASTNE JEDINEČNÁ SÚHRA ZVUKOV V DANOM ČASE A PRIESTORE. JE TO NIEČO, ČO SA NEUSTÁLE MENÍ – ZÁVISÍ TO OD MNOHÝCH PARAMETROV, A PRÁVE TO JE NA TOM FASCINUJÚCE. ZÁROVEŇ SI MYSLÍM, ŽE SA NA TÚTO TÉMU (AKUSTIKU V URBANIZME) STÁLE POZERÁ MÁLO. NAPRÍKLAD AJ VO VZŤAHU K MATERIÁLOM, KTORÉ POUŽÍVAME.

VÄČŠINA ZVUKOV V MESTE JE PRE ČLOVEKA VLASTNE NEZDRAVÁ. HLUK JE NEGATÍVNÝM ASPEKTOM MESTSKÉHO ŽIVOTA – A TO NIE LEN PRE ĽUDÍ, ALE AJ PRE VŠETKY BYTOSTI, KTORÉ V TOM PROSTREDÍ ŽIJÚ. MYSLÍM SI, ŽE ARCHITEKTI, URBANISTI, DIZAJNÉRI – SKRÁTKA KAŽDÝ, KTO TVORÍ – BY MALI PRISPIEVAŤ K TOMU, ABY SA MESTO „NALADILO“ TAK, ABY SME V ŇOM MOHLI ŽIŤ ZDRAVŠIE A KVALITNEJŠIE ŽIVOTY.

VEREJNÝ PRIESTOR PRITOM NEMUSÍ KOMUNIKOVAŤ DOSLOVNE. JA TO HOVORÍM AJ KLIENTOM – EXISTUJÚ VECI, KTORÉ SI UVEDOMUJEME VEDOME, ALE VEĽA VNÍMAME AJ PODVEDOME ČI NEVEDOME. A AK ČLOVEK NIE JE ZVYKNUTÝ O TÝCHTO VECIACH ROZMÝŠLAŤ – MÁ INÉ STAROSTI ALEBO JEDNODUCHO ŽIJE „V RYTME MESTA“ – TAK TO ANI NEMUSÍ POSTREHNÚŤ. NO URBANISTA BY MAL PRÁVE S TÝMTO PRACOVAŤ. A AKUSTIKA JE PODĽA MŇA SKVELÝM NÁSTROJOM – VÝBORNÝM IHRISKOM, NA KTOROM SA DÁ V TEJTO ROVINE TVORIŤ.

KEĎ JE PRIESTOR AKUSTICKY PRÍJEMNÝ, ĽUDIA SA V ŇOM CÍTIA LEPŠIE – RADI SA TAM VRACAJÚ. NECHODIA TADIAĽ LEN PRETO, ŽE JE TO NAJKRATŠIA CESTA. MOŽNO SI AJ TROŠKU ZÁJDU, LEBO TEN PRIESTOR IM NIEČO DÁVA. A TO JE ZNÁMKA KVALITY.”^[6]

HUDBA MESTA = ZVUKY MIESTA A ČASU

MENIA SA
REAGUJÚ NA OKOLIE

AKUSTIKA ČASTO PREHLIADANÁ
MATERIÁLY OVPLYVŇUJÚCE POHODLIE

ŠKODLIVÉ ZVUKY

TICHO

VEREJNÝ PRIESTOR AKO HRA PODVEDOMIA
MESTO VNÍMA NEPOČUTÉ

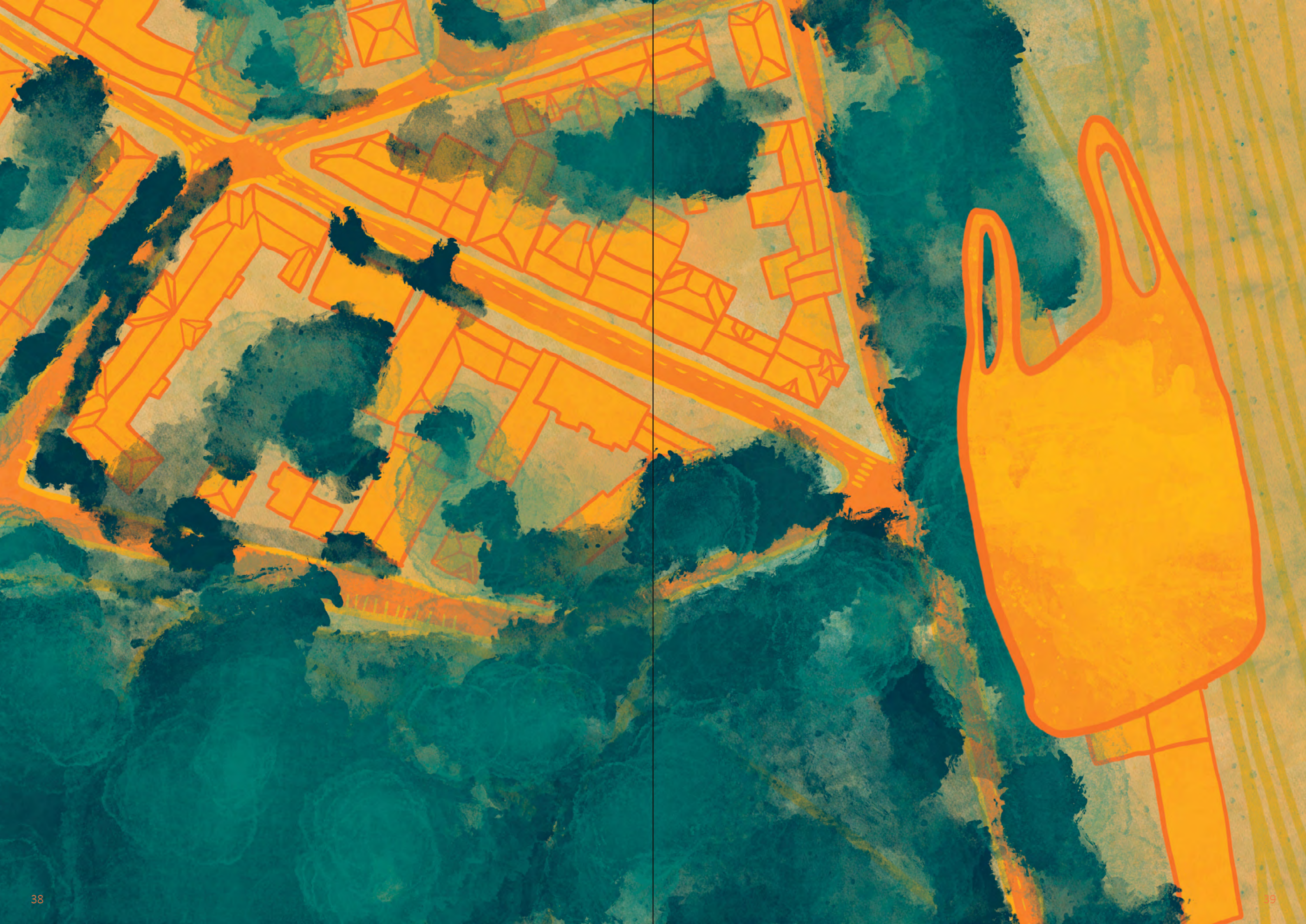
AKUSTIKA = NÁSTROJ A HRA

MIESTO
ZÁŽITOK, NIE LEN PRECHOD

KAŽDÝ DEŇ INÝ ZVUK
INÁ ATMOSFÉRA

SPRÁVANIE
PODVEDOME FORMUJÚCE
ZVUKOM
HLUKOM
TICHOM

„ĎAKUJEM JANA!”

Košice

„MESTO?“

„ÁNO, SÁČOK?“

„ĽUDIA MAJÚ MENÁ – AKO BEN, KAREL ALEBO JANA. MAJÚ AJ MESTÁ SVOJE MENÁ?“

„MAJÚ. JE NÁS VEĽA, TAK NÁM ĽUDIA DÁVAJÚ MENÁ, ABY NÁS VEDI
DELI ROZOZNAŤ. NIEKEDY ICH MÁME POČAS ŽIVOTA AJ NIEKOĽKO.
V HISTÓRII NÁM MENILI MENÁ ČASTEJŠIE, PRETOŽE SA ČASTO MENI
LI HRANICE ŠTÁTOV. AJ JA SOM KEDYSI PATRILO NIEKOMU INÉMU.”

„A AKÉ JE TVOJE MENO DNES?“

„KOŠICE.“

„TO JE PEKNÉ MENO! A V AKOM ŠTÁTE SÚ KOŠICE?“

„NA SLOVENSKU. ŠTÁT JE AKO VEĽKÝ DOM, KDE SPOLU ŽIJE VEĽA ĽUDÍ. MÁ SVOJE PRAVIDLÁ, ABY SA VŠETKÝM DOBRE ŽILO.“

„A ŠTÁTY SA TIEŽ NIEKEDY NARODILI?“

„ÁNO. TAK AKO MESTÁ. VYTVORILI ICH ĽUDIA. A KAŽDÝ ŠTÁT MÁ SVOJ VLASTNÝ PRÍBEH.“

„A AKÝ JE PRÍBEH SLOVENSKA A AKÝ JE TEN TVOJ?“

KOŠICE MI ZAČALI ROZPRÁVAŤ O SLOVENSKU. O TOM, AKO SA MENILO, RÁSTLO, HĽADALO SVOJE MIESTO. BOLO TO DLHÉ ROZPRÁVANIE – DLHŠIE AKO MÔJ LET ZO STROMU AŽ NA DRUHÝ KONIEC MESTA. ALE STÁLO TO ZA TO!

1993
Nezávislé
Slovensko

1990 – 1992
Česká a Slovenská Federatívna Republika

1989
Nežná
revolúcia

1968
Pražská jar

1948/1960 – 1990
Československá
socialistická republika

1948
prevrat v Prahe

1945
oslobodenie
Červenou
armádou

1945 – 1948
Československá
republika

1938
prvá Viedenská
arbitráž

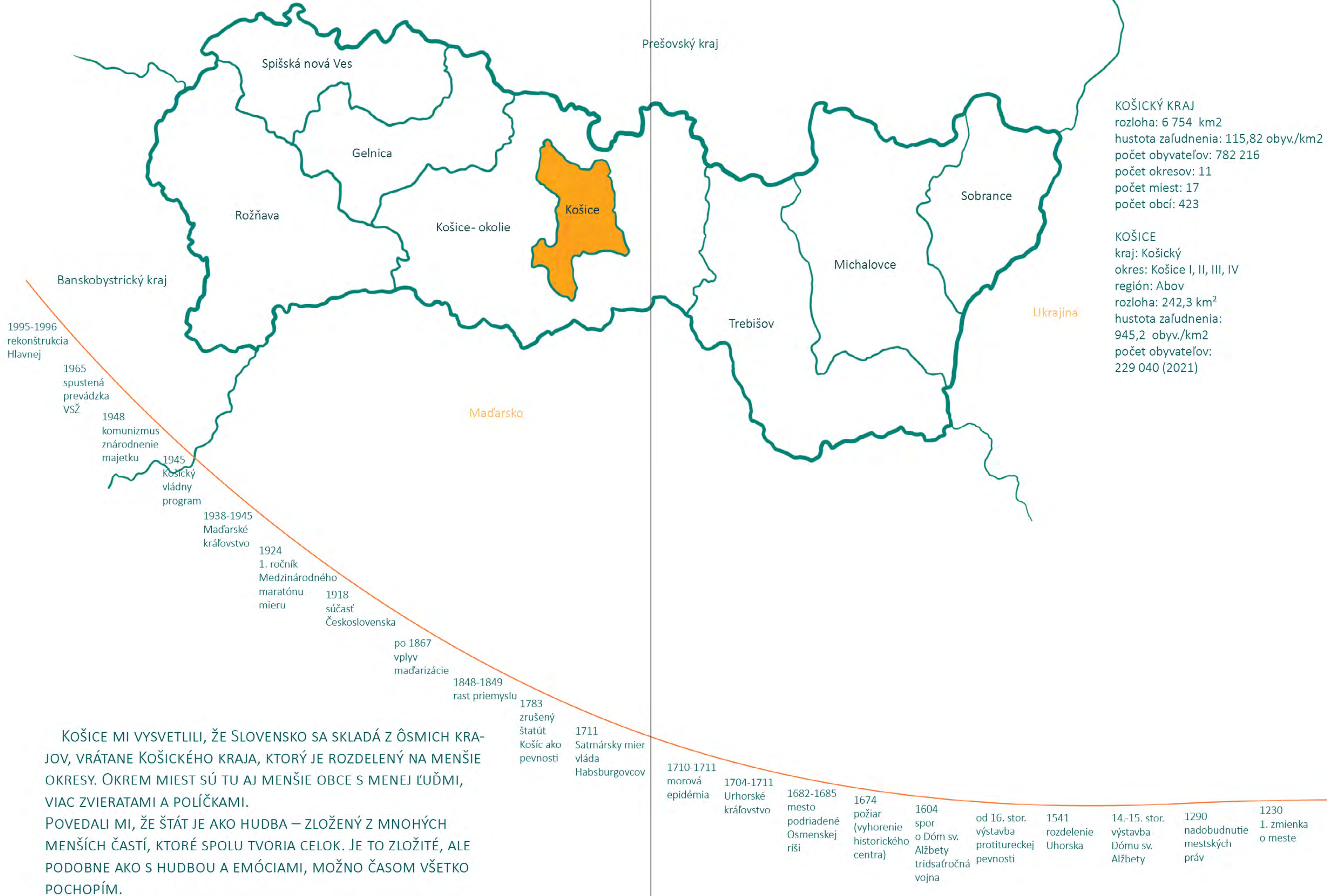
1920 – 1946
Maďarské
kráľovstvo

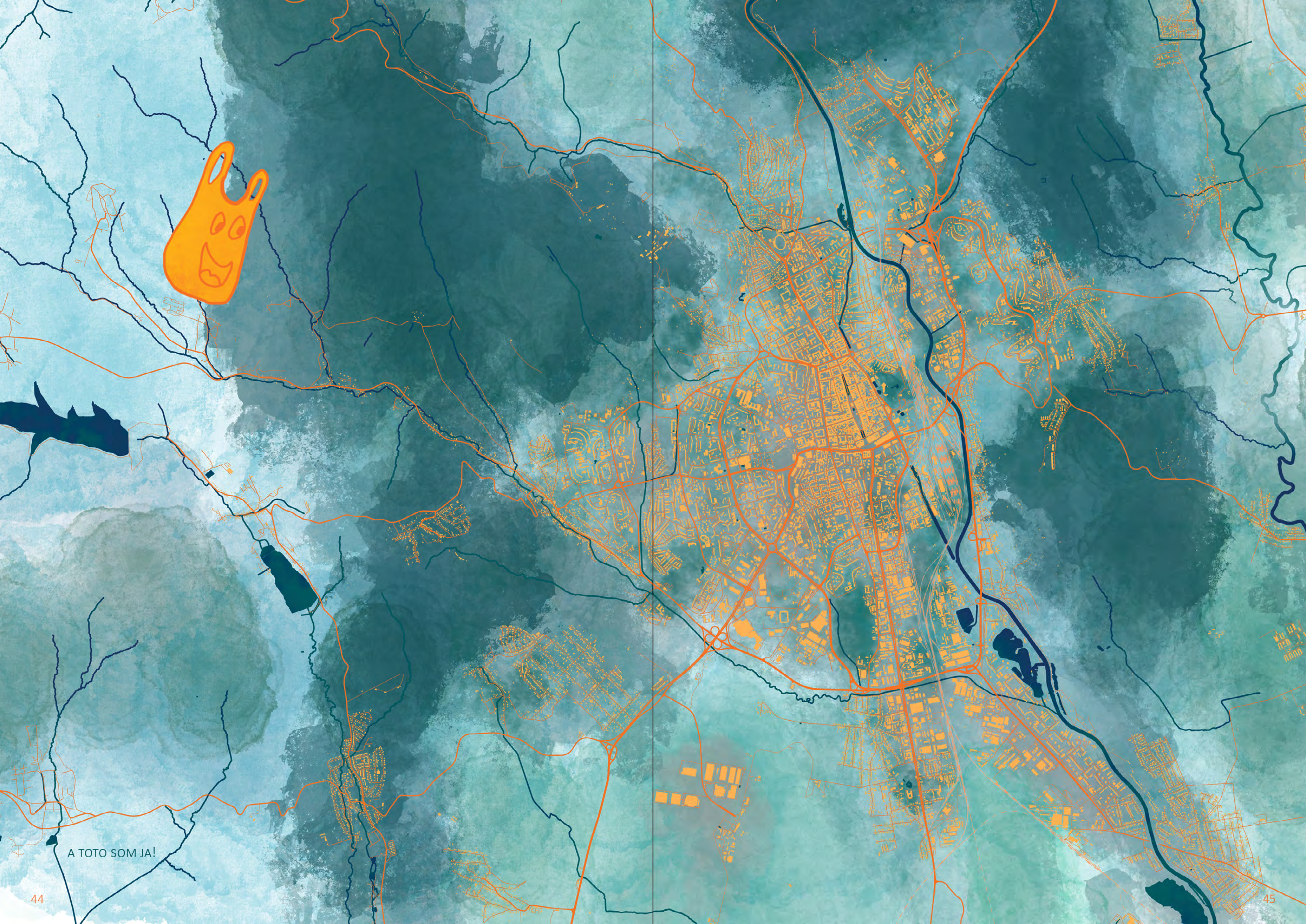
1919
Slovenská
republika
rád

1918 – 1938
Československá
republika

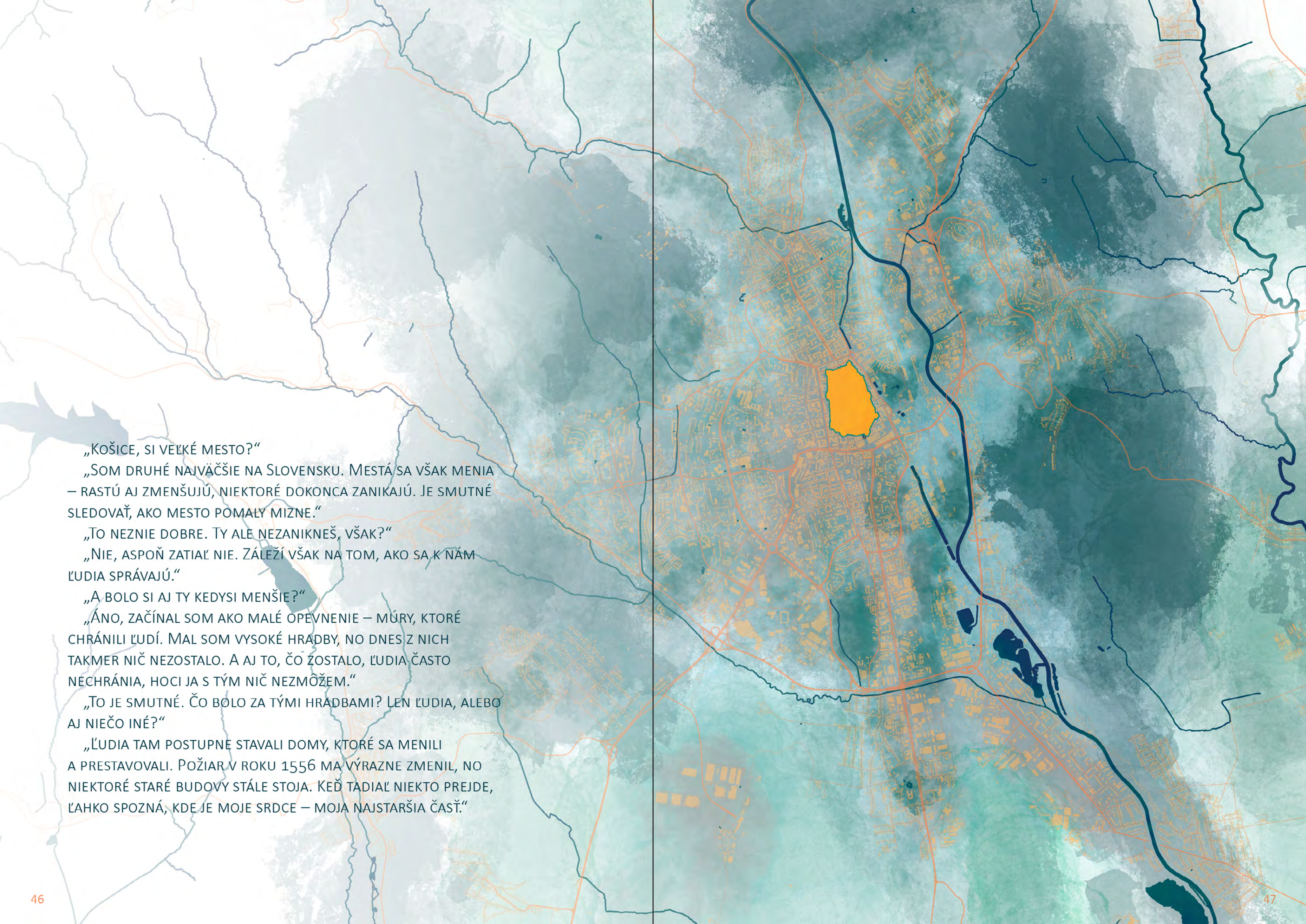
1914
začiatok prvej
svetovej
vojny

1867 – 1918
Rakúsko-uhorská
monarchia

A TOTO SOM JA!

„KOŠICE, SI VEĽKÉ MESTO?“

„SOM DRUHÉ NAJVÄČŠIE NA SLOVENSKU. MESTÁ SA VŠAK MENIA – RASTÚ AJ ZMENŠUJÚ, NIEKTORÉ DOKONCA ZANIKAJÚ. JE SMUTNÉ SLEDOVAŤ, AKO MESTO POMALY MIZNE.“

„TO NEZNIE DOBRE. TY ALE NEZANIKNEŠ, VŠAK?“

„NIE, ASPOŇ ZATIAĽ NIE. ZÁLEŽÍ VŠAK NA TOM, AKO SA K NÁM ĽUDIA SPRÁVAJÚ.“

„A BOLO SI AJ TY KEDYSI MENŠIE?“

„ÁNO, ZAČÍNAL SOM AKO MALÉ OPEVNENIE – MÚRY, KTORÉ CHRÁNILI ĽUDÍ. MAL SOM VYSOKÉ HRADBY, NO DNES Z NICH TAKMER NIČ NEZOSTALO. A AJ TO, ČO ZOSTALO, ĽUDIA ČASTO NECHRÁNI, HOCI JA S TÝM NIČ NEZMÔŽEM.“

„TO JE SMUTNÉ. ČO BOLO ZA TÝMI HRADBAMI? LEN ĽUDIA, ALEBO AJ NIEČO INÉ?“

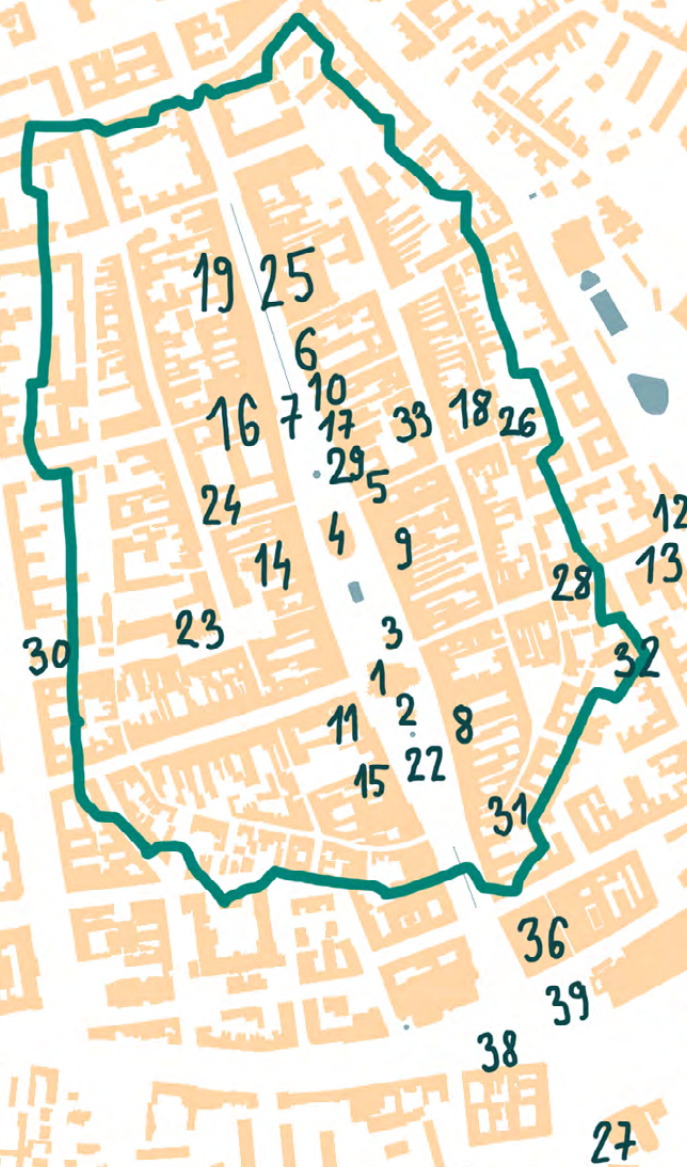
„ĽUDIA TAM POSTUPNE STAVALI DOMY, KTORÉ SA MENILI A PRESTAVOVALI. POŽIAR V ROKU 1556 MA VÝRAZNE ZMENIL, NO NIEKTORÉ STARÉ BUDOVY STÁLE STOJA. KEĎ TADIAĽ NIEKTO PREJDE, ĽAHKO SPOZNÁ, KDE JE MOJE SRDCE – MOJA NAJSTARŠIA ČASŤ.“

1	Dóm sv.Alžbety	22	Dolná brána
2	Kaplnka sv.Michala	23	Kostol dominikánov
3	Urbanova veža	24	Kostol sestričiek uršulíniek
4	Štátne divadlo	25	Seminárny, predtým Františkánsky kostol
5	Levočský dom	26	Kalvínsky kostol
6	Andrášiho palác	27	Špitálsky kostol sv. Ducha
7	Súsošie Immaculata- "morový stĺp"	28	Evanjelický kostol
8	Župný dom	29	Premónštrátny, predtým Jezuitský kostol
9	Stará radnica	30	Gréckokatolícky kostol
10	Žobrákov dom		narodenia Panny Márie
11	Biskupský palác	31	Synagóga na Zvonárskej ulici
12	Jakabov palác	32	Synagóga na Puškinovej ulici
13	Hotel Európa	33	Gymnázium na Kováčskej ulici
14	Hadík- Barkóczyho palác	34	Budova vojenského veliteľstva
15	Pongráčovsko- Forgáčovský palác	35	Budova železničného riaditeľstva
16	Csáky- Dezófiho palác	36	Hotel Schalkáz
17	Kráľovský dom	37	Pamätník Medzinárodného maratónu
18	Miklušova väznica		mieru
19	Kapitánsky palác	38	Pamätník neznámeho protifašistického
20	Knižnica Jána Bocatia		bojovníka
21	Východoslovenské múzeum	39	Pamätník vojakov Sovietskej armády

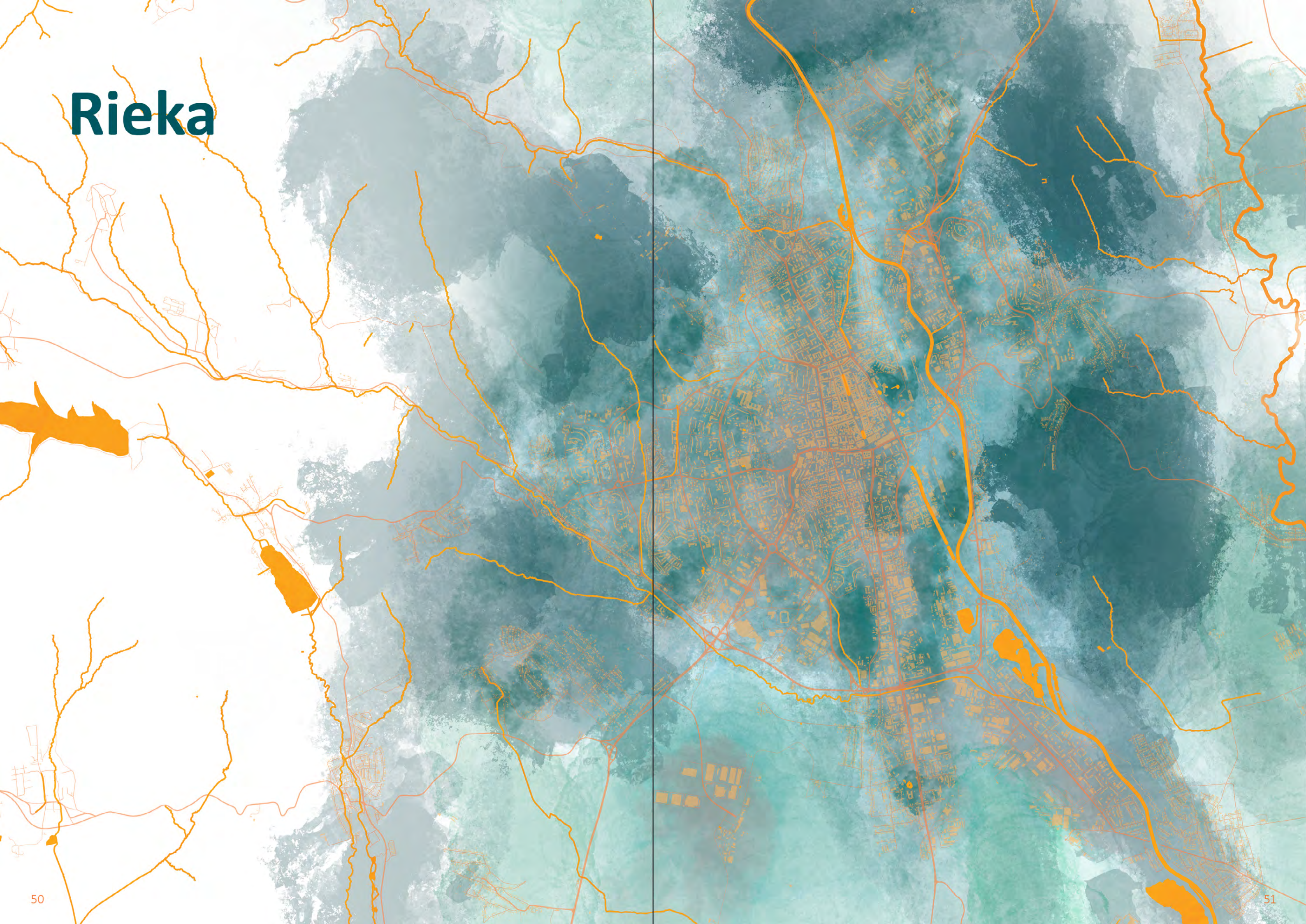
V MOJOM SRDCI, SA VŽDY ODOHRÁVALI NAJDÔLEŽITEJŠIE UDALOSTI. O TOM TI VŠAK POVIEM NESKÔR, AK SÚHLASÍŠ. NAJPRV BY SOM TI RÁD NIEKOHO PREDSTAVIL."

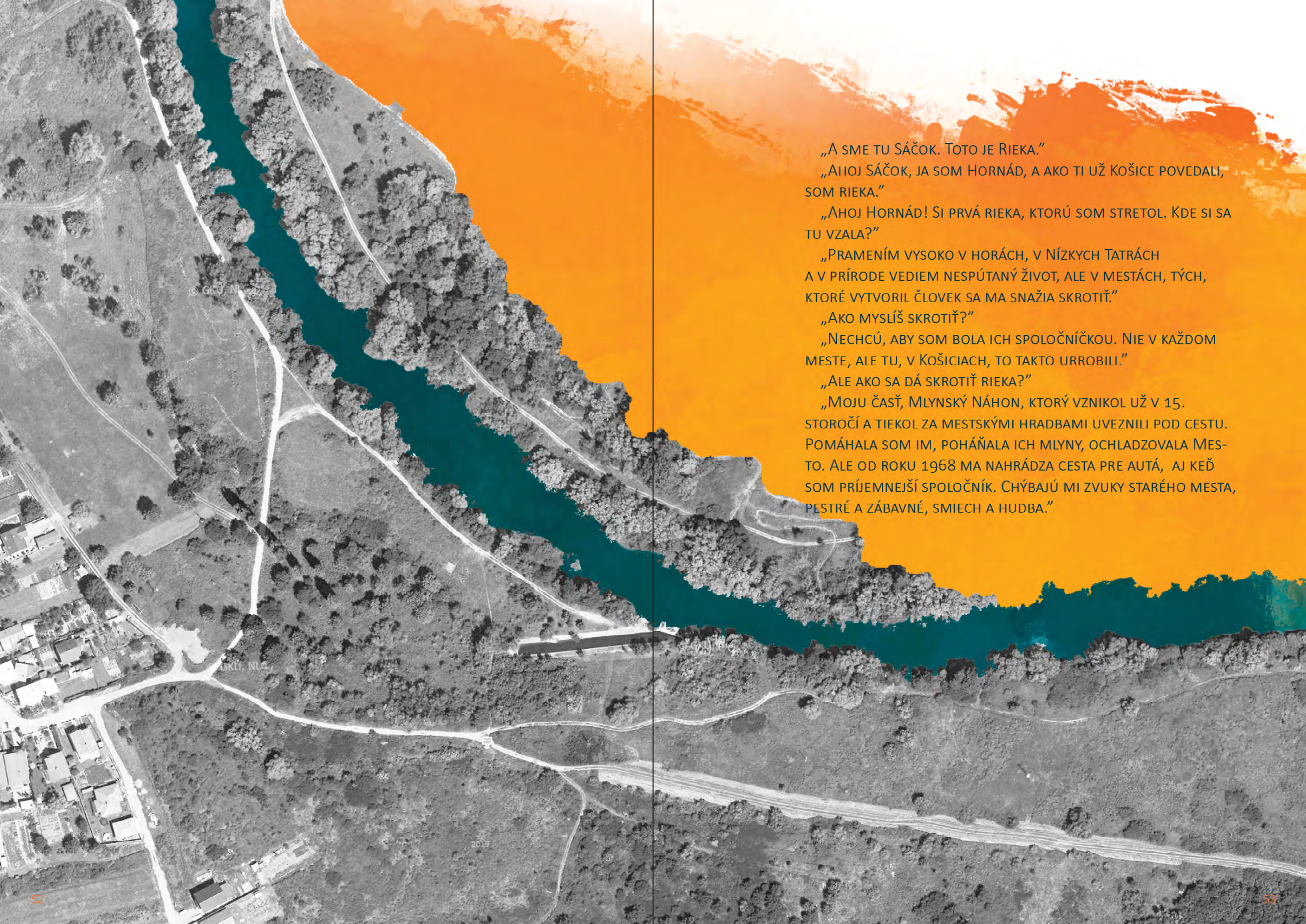
„SÚHLASÍM, ALE KOHO? A KEDY? TERAZ?“

„PRESNE TAK, PRÁVE TERAZ. UŽ SA K NEJ BLÍŽIME.“

Rieka

„A SME TU SÁČOK. TOTO JE RIEKA.”

„AHOJ SÁČOK, JA SOM HORNÁD, A AKO TI UŽ KOŠICE POVEDALI, SOM RIEKA.”

„AHOJ HORNÁD! SI PRVÁ RIEKA, KTORÚ SOM STRETOL. KDE SI SA TU VZALA?”

„PRAMENÍM VYSOKO V HORÁCH, V NÍZKYCH TATRÁCH A V PRÍRODE VEDIEM NESPÚTANÝ ŽIVOT, ALE V MESTÁCH, TÝCH, KTORÉ VYTVORIL ČLOVEK SA MA SNAŽIA SKROTIŤ.”

„AKO MYSLÍŠ SKROTIŤ?”

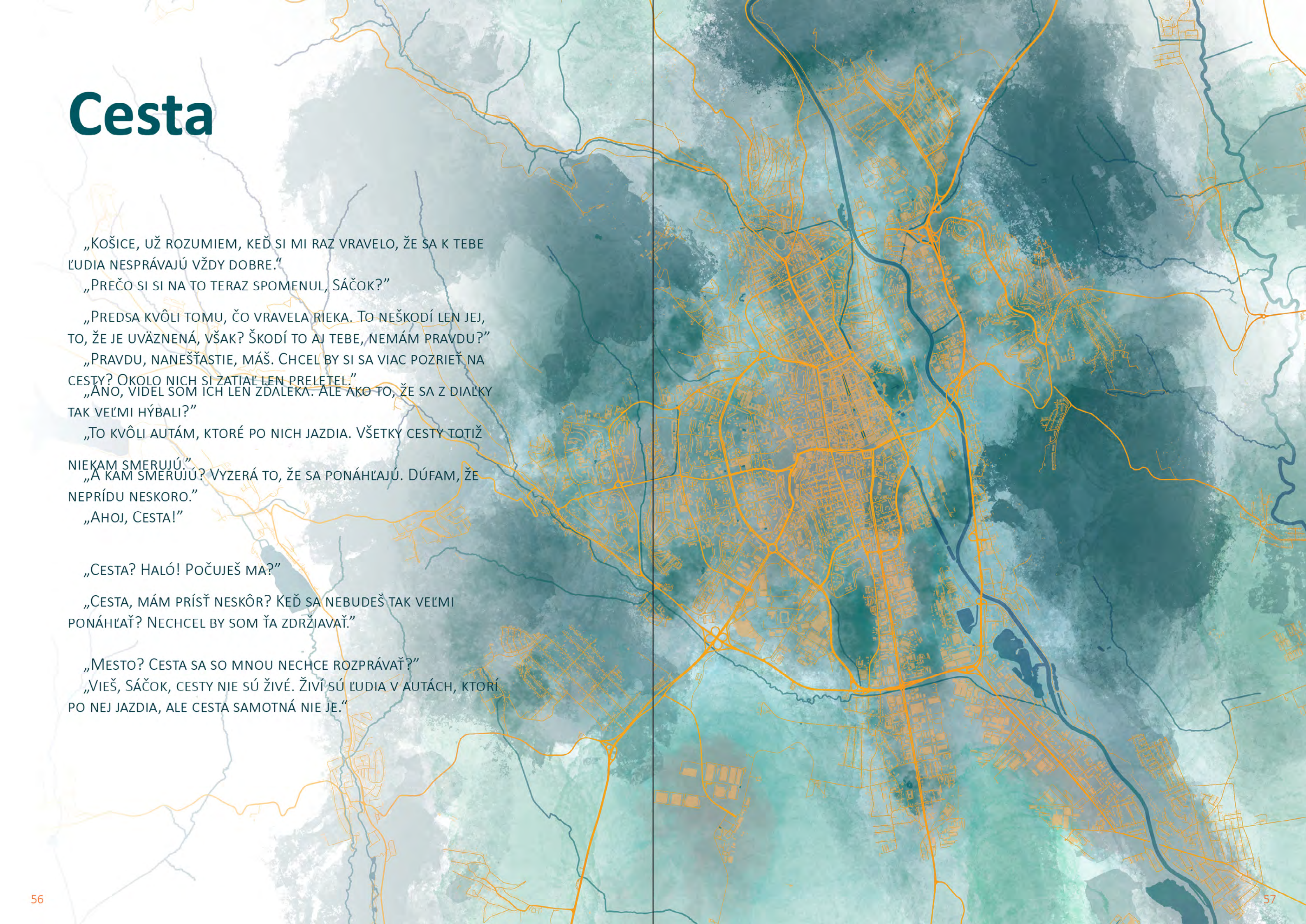
„NEHCÚ, ABY SOM BOLA ICH SPOLOČNÍCKOU. NIE V KAŽDOM MESTE, ALE TU, V KOŠICIACH, TO TAKTO URROBILI.”

„ALE AKO SA DÁ SKROTIŤ RIEKA?”

„MOJU ČASŤ, MLYNSKÝ NÁHON, KTORÝ VZNIKOL UŽ V 15. STOROČÍ A TIEKOL ZA MESTSKÝMI HRADBAMI UVEZNILI POD CESTU. POMÁHALA SOM IM, POHÁŇALA ICH MLYNY, OCHLADZOVALA MESTO. ALE OD ROKU 1968 MA NAHRÁDZA CESTA PRE AUTÁ, AJ KEĎ SOM PRÍJEMNEJŠÍ SPOLOČNÍK. CHÝBAJÚ MI ZVUKY STARÉHO MESTA, PESTRÉ A ZÁBAVNÉ, SMIECH A HUDBA.”

Cesta

„KOŠICE, UŽ ROZUMIEM, KEĎ SI MI RAZ VRAVELO, ŽE SA K TEBE
ĽUDIA NESPRÁVAJÚ VŽDY DOBRE.“

„PREČO SI SI NA TO TERAZ SPOMENUL, SÁČOK?“

„PREDSA KVÔLI TOMU, ČO VRAVELA RIEKA. TO NEŠKODÍ LEN JEJ,
TO, ŽE JE UVÄZNENÁ, VŠAK? ŠKODÍ TO AJ TEBE, NEMÁM PRAVDU?“

„PRAVDU, NANEŠŤASTIE, MÁŠ. CHCEL BY SI SA VIAC POZRIEŤ NA
CESTY? OKOLO NICH SI ZATIAĽ LEN PRELETEL.“

„ANO, VIDEL SOM ICH LEN ZDALEKA. ALE AKO TO, ŽE SA Z DIAĽKY
TAK VEĽMI HÝBALI?“

„TO KVÔLI AUTÁM, KTORÉ PO NICH JAZDIA. VŠETKY CESTY TOTIŽ
NIEKAM SMERUJÚ.“

„A KAM SMERUJÚ? VYZERÁ TO, ŽE SA PONÁHLAJÚ. DÚFAM, ŽE
NEPRÍDU NESKORO.“

„AHOJ, CESTA!“

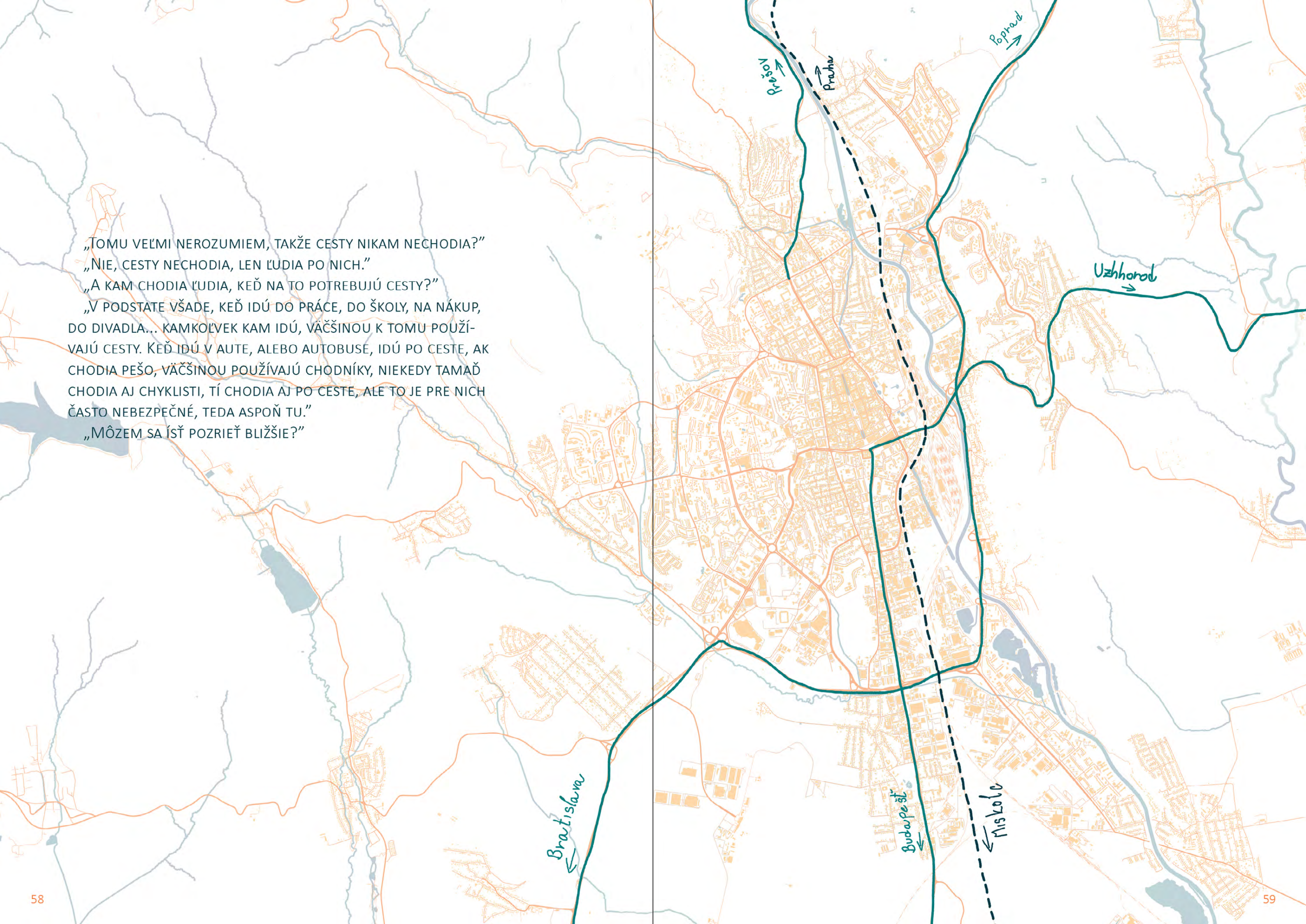
„CESTA? HALÓ! POČUJEŠ MA?“

„CESTA, MÁM PRÍŠŤ NESKÔR? KEĎ SA NEBUDEŠ TAK VEĽMI
PONÁHLAŤ? NECHCEL BY SOM ŤA ZDRŽIAVAŤ.“

„MESTO? CESTA SA SO MNOU NECHCE ROZPRÁVAŤ?“

„VIEŠ, SÁČOK, CESTY NIE SÚ ŽIVÉ. ŽIVÍ SÚ ĽUDIA V AUTÁCH, KTORÍ
PO NEJ JAZDIA, ALE CESTA SAMOTNÁ NIE JE.“

„TOMU VEĽMI NEROZUMIEM, TAKŽE CESTY NIKAM NECHODIA?“
„NIE, CESTY NECHODIA, LEN ĽUDIA PO NICH.“
„A KAM CHODIA ĽUDIA, KEĎ NA TO POTREBUJÚ CESTY?“
„V PODSTATE VŠADE, KEĎ IDÚ DO PRÁCE, DO ŠKOLY, NA NÁKUP,
DO DIVADLA... KAMKOL'VEK KAM IDÚ, VÄČŠINOU K TOMU POUŽÍ-
VAJÚ CESTY. KEĎ IDÚ V AUTE, ALEBO AUTOBUSE, IDÚ PO CESTE, AK
CHODIA PEŠO, VÄČŠINOU POUŽÍVAJÚ CHODNÍKY, NIEKEDY TAMAĎ
CHODIA AJ CHYKLISTI, TÍ CHODIA AJ PO CESTE, ALE TO JE PRE NICH
ČASTO NEBEZPEČNÉ, TEDA ASPOŇ TU.“
„MÔZEM SA ÍŠŤ POZRIEŤ BLIŽŠIE?“

Hluk

AU... TAK TOTO NEBOLO PRÍJEMNÉ.

„MESTO, ALE NA TÝCHTO MIESTACH HUDBU NEPOČUJEM. VŠADE SOM JU DOTERAZ POČUL, AJ PRI HORNÁDE, ALE TERAZ NIE. NEPÁČI SA MI TO, BOJÍM SA.“

„TOTO JE HLUK.“

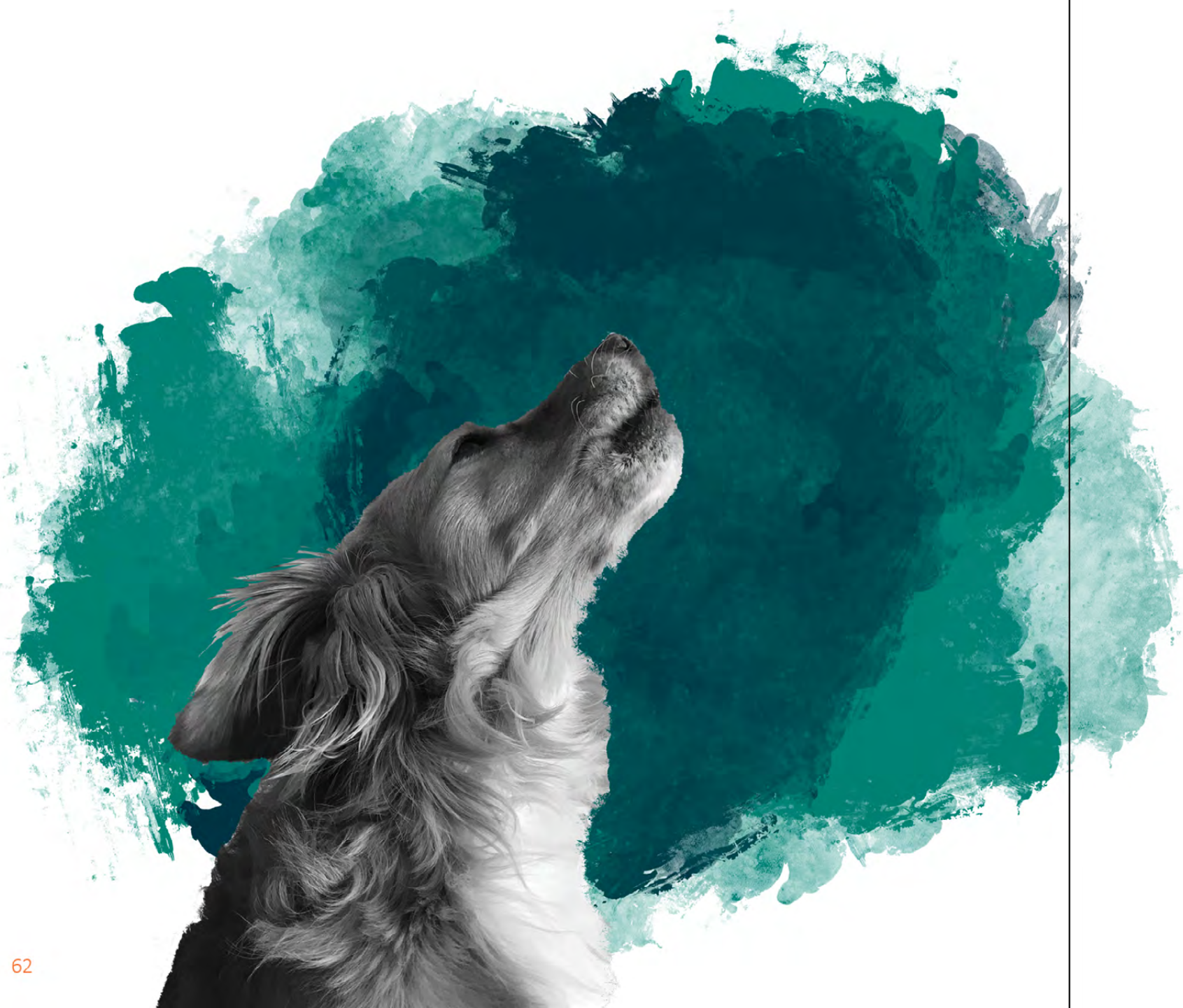
„HLUK? KTO JE HLUK?“
„HLUK JE HUDBA, KTÓRÁ ZDIVOČELA A UŽ ZABUDLA NA TO, ŽE VEDELA VYJADROVAŤ EMÓCIE A ZLEPŠOVAŤ NÁLADY AJ VŠETKY OSTATNÉ PEKNÉ VECI.“

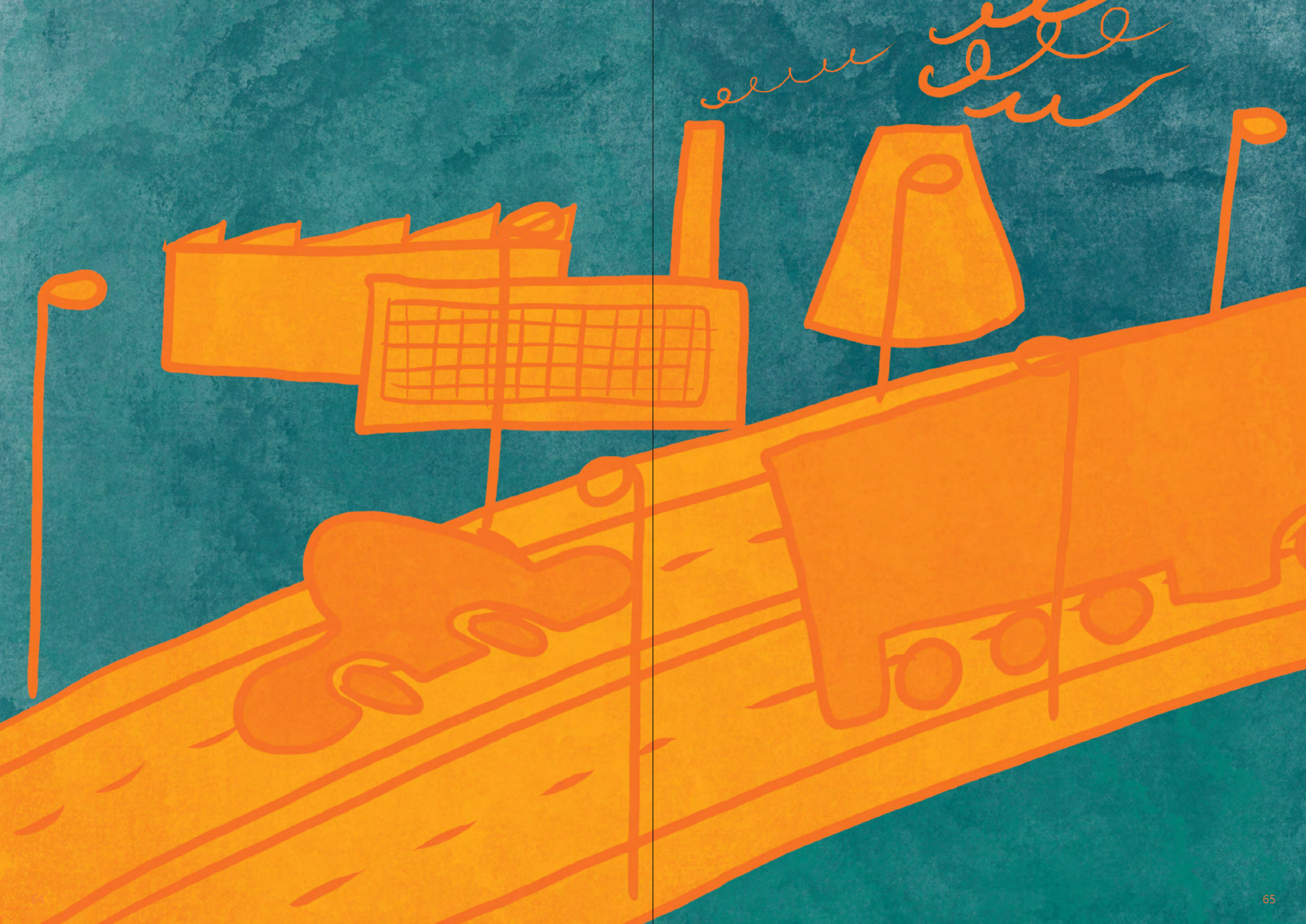
„AHOJ, HLUK! NECHCEL BY SI BYŤ ZNOVA PRÍJEMNÝM ZVUKOM? BYŤ ZNOVA HUDBOU PRE KOŠICE? VŠETCI BY ŤA MALI RADŠEJ A MAL BY SI VIAC KAMARÁTOV, S KTORÝMI BY SI SA MOHOL ROZPRÁVAŤ.“

„HLUK TI NEODPOVIE. JEHO MYŠLIENKY PRÚDIA VŠETKÝMI SMERMI A UŽ ZABUDOL, ŽE MÔŽE MAŤ KAMARÁTOV. UŽ ZABUDOL HOVORIŤ NAŠÍM JAZYKOM.“

„A MÔŽEME MU NEJAKO POMÔČŤ?“

„JA MU POMÔČŤ NEVIEM, TO MÔŽU LEN ĽUDIA. MUSELI BY MA TROCHU PRETVORIŤ A PREMENIŤ TÝM HLUK NASPÄŤ NA HUDBU. ALE KEBY CHCELI, ZVLÁDLI BY TO.“

Miesto

„KOŠICE, MYSLIŠ, ŽE SA TO NAOZAJ DÁ ZVLÁDNUŤ? SO VŠETKÝM – S HUDBOU, S TÝM, ČO MI HOVORILI BEN, JANA AJ KAREL?“

„MYSLÍM, ŽE ÁNO. NA VIACERÝCH MOJICH MIESTACH BY BOLA ZMENA VEĽMI PRÍJEMNÁ.“

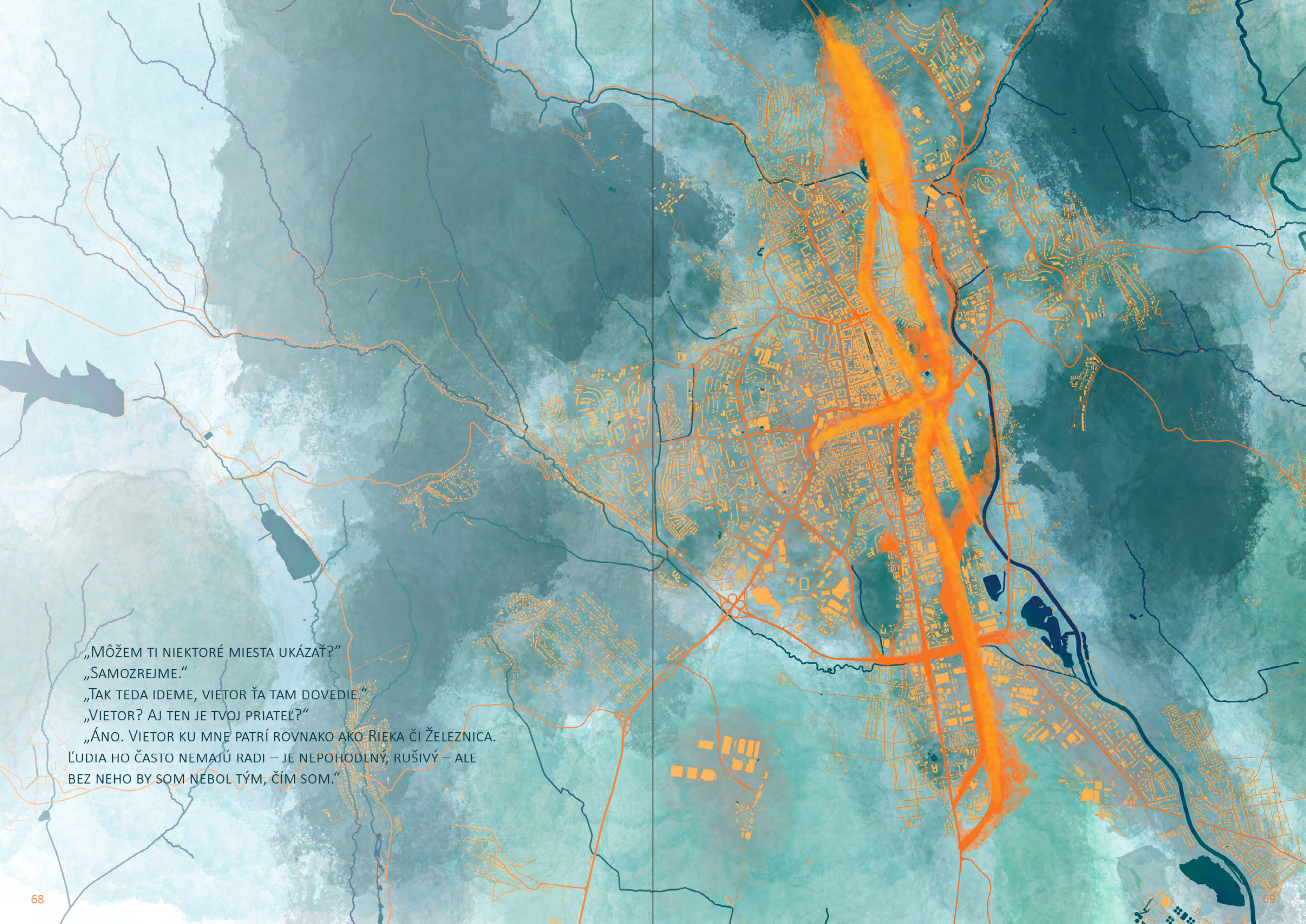
„A KDE KONKRÉTNE?“

„VLASTNE KDEKOĽVEK, KDE SI ĽUDIA POVEDIA, ŽE TO MÁ ZMYSEL. KĽUDNE AJ V CELOM MOJOM ÚDOLÍ. SPOMÍNALA SOM TI, ŽE SOM V KOTLINE?“

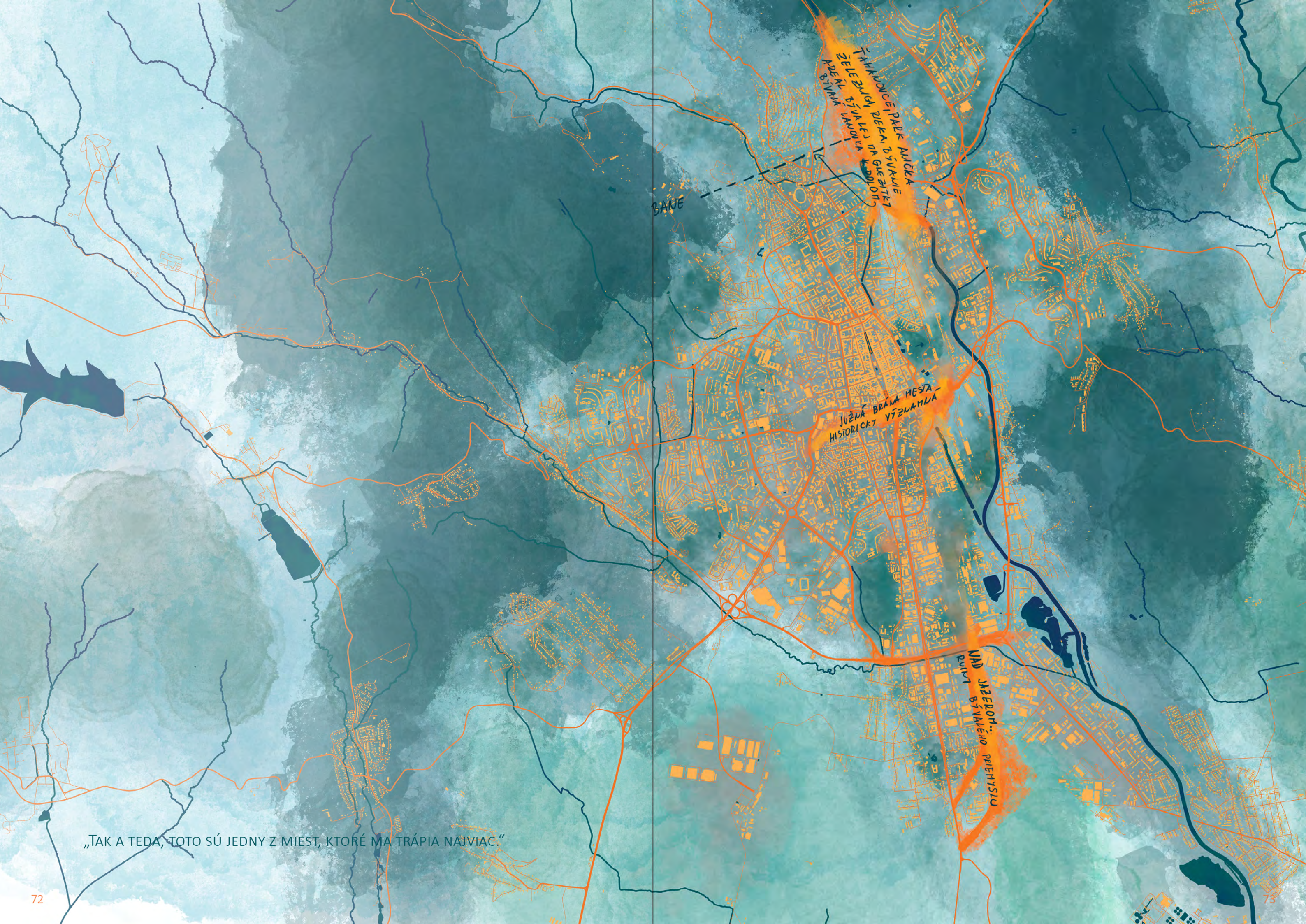
„NIE, NESPOMÍNALA.“

„TAK TEDA – SOM V KOŠICKEJ KOTLINE. ZNAMENÁ TO, ŽE CELÝ TENTO PRIESTOR – OD JUHU AŽ PO SEVER – LEŽÍ NIŽŠIE, OBKLOPENÝ KOPCAMI. AJ PRETO TADIAĽ TEČIE HORNÁD A ĽUDIA SI TU ZAČALI STAVIAŤ OBYDLIA.“

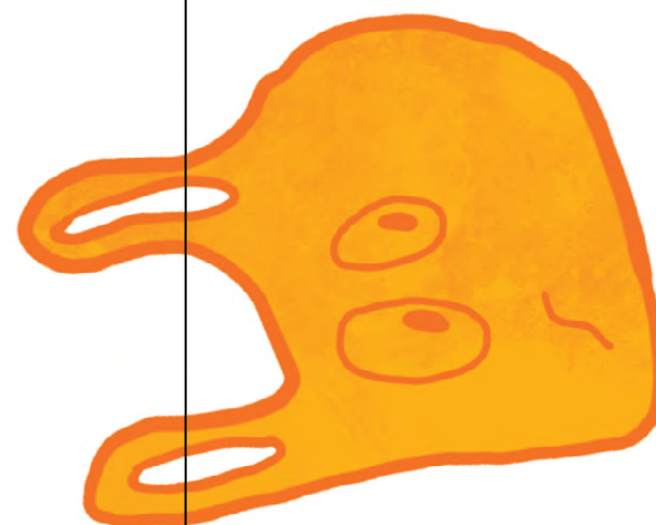

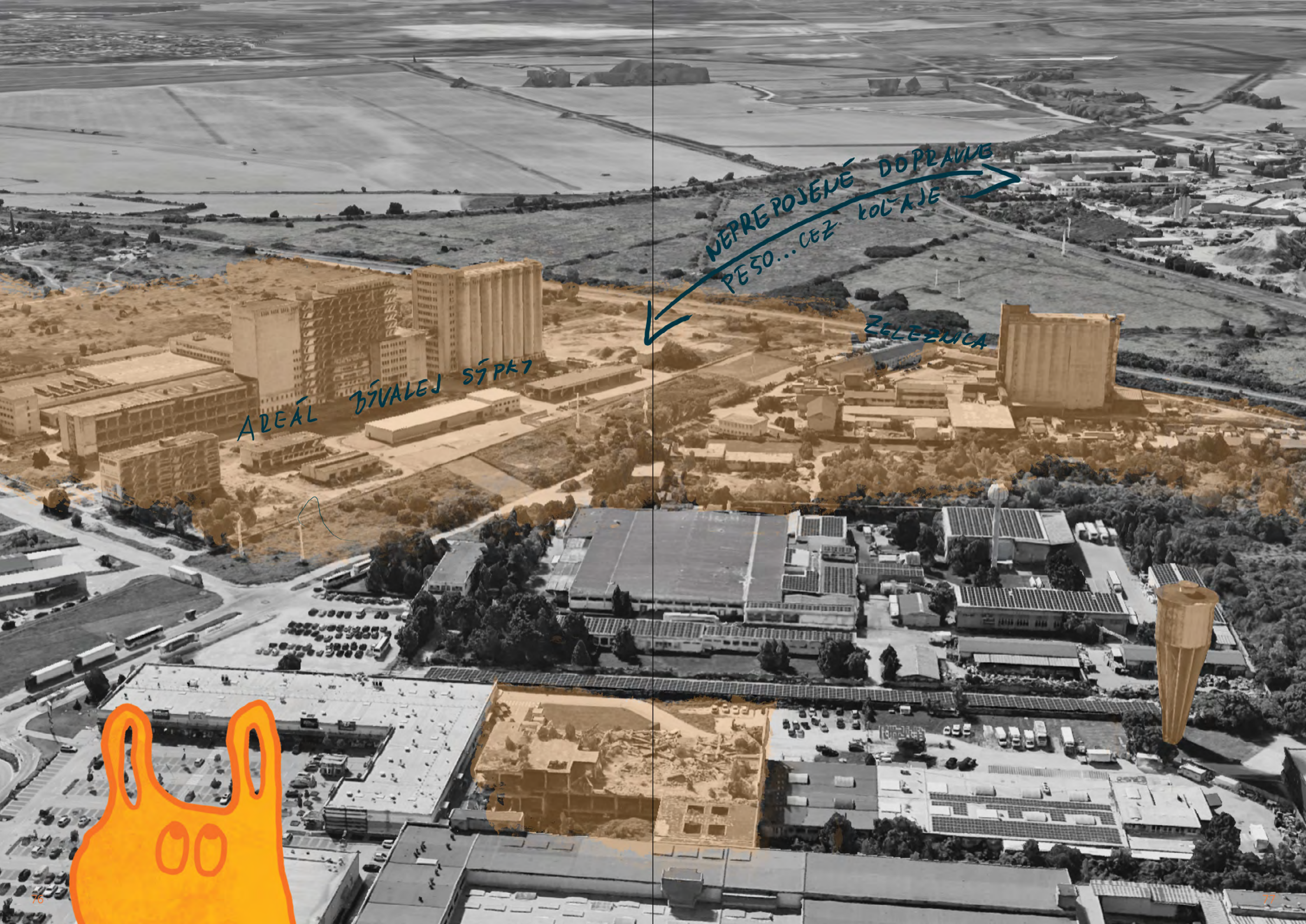
„MÔŽEM TI NIEKTORÉ MIESTA UKÁZAŤ?“
„SAMOZREJME.“
„TAK TEDA IDEME, VIETOR ŤA TAM DOVEDIE.“
„VIETOR? AJ TEN JE TVOJ PRIATEĽ?“
„ÁNO. VIETOR KU MNE PATRÍ ROVNAKO AKO RIEKA ČI ŽELEZNICA.
ĽUDIA HO ČASTO NEMAJÚ RADI – JE NEPOHODLNÝ, RUŠIVÝ – ALE
BEZ NEHO BY SOM NEBOL TÝM, ČÍM SOM.“

„TAK A TEDA, TOTO SÚ JEDNY Z MIEST, KTORÉ MA TRÁPIA NAJVIAC.“

Nad Jazerom

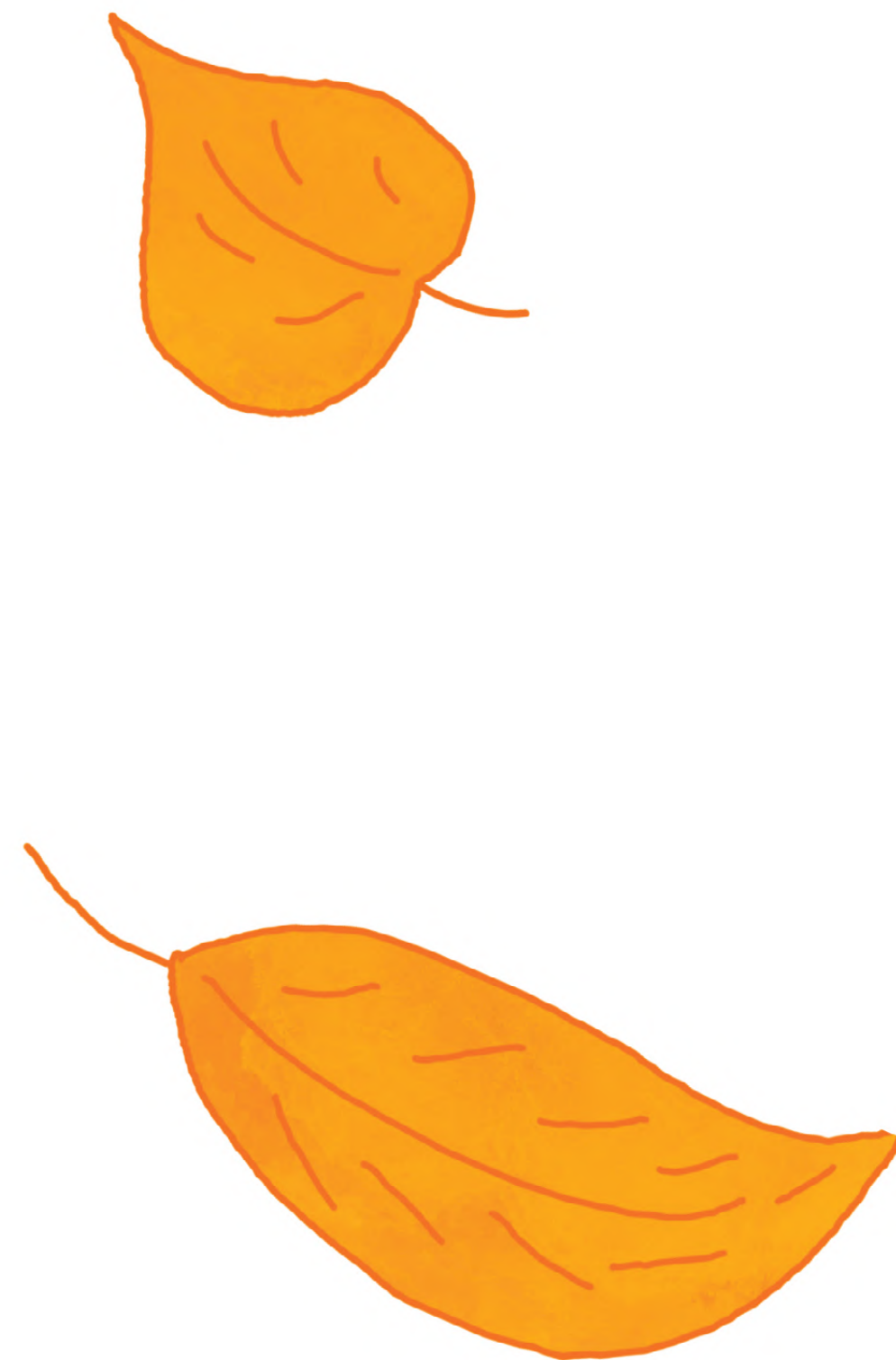
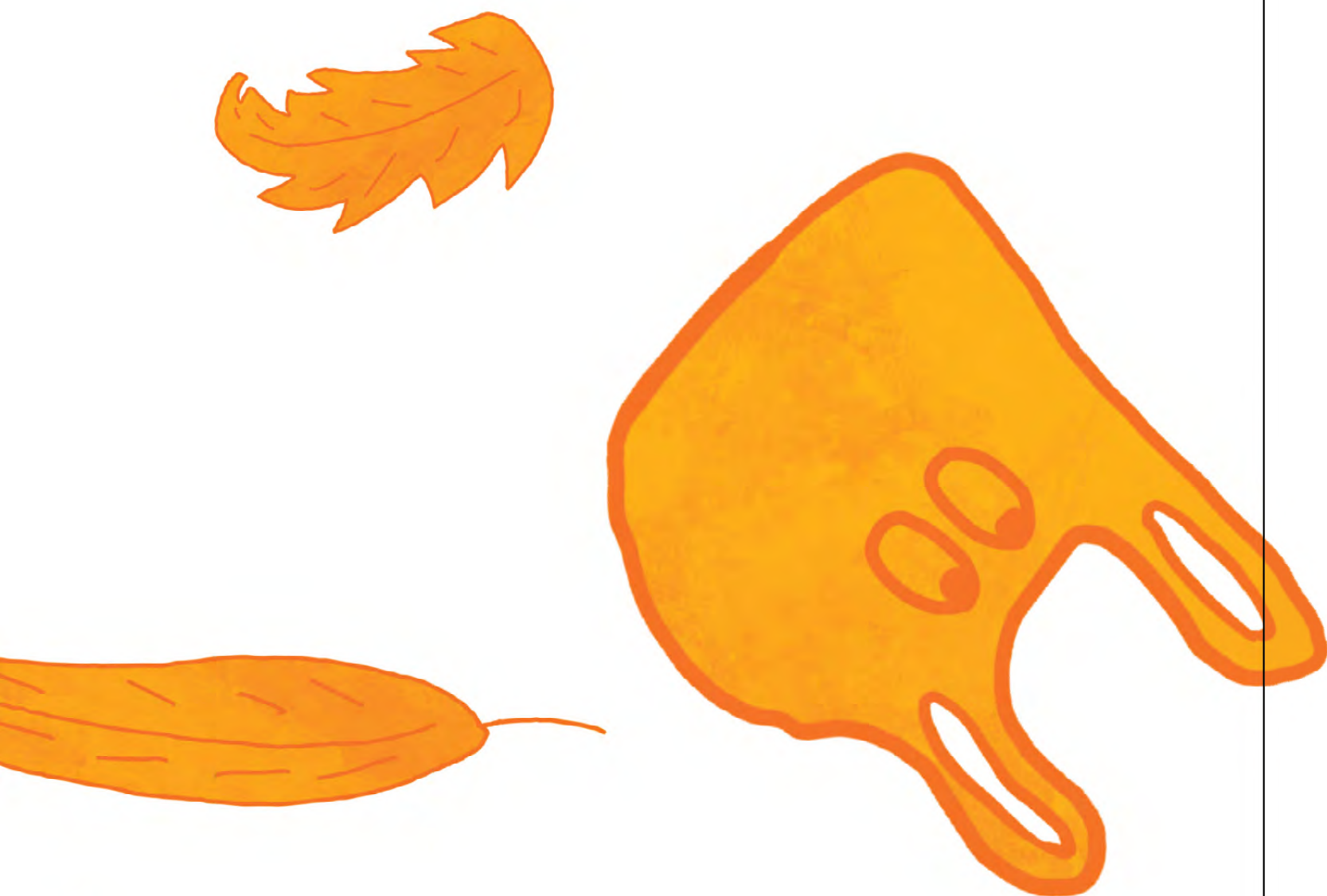

NEPREPOJENÉ DOPRAVNÉ
PŘESO...CEZ KOLÁJE

ŽELEZNICA

AREÁL BÝVAJEL SÝPKŮ

Magnezitka - Anička

PREPOJENIE

MA BNEZITEK

LESO PARK AMEKA

POSLEDNÉ ROKY SMAHA

MÁLO VYUŽITÉ

BREHY HORNÁDU, K

KEĎ JE O TO

KRÁSNE, ALE

NEVYUŽÍVANÉ

AREÁL BÝVÁLEJ

MA BNEZITKY

KRÁSNE, ALE NEVYUŽITÉ

ALBO SO ZLSM

VYUŽÍ

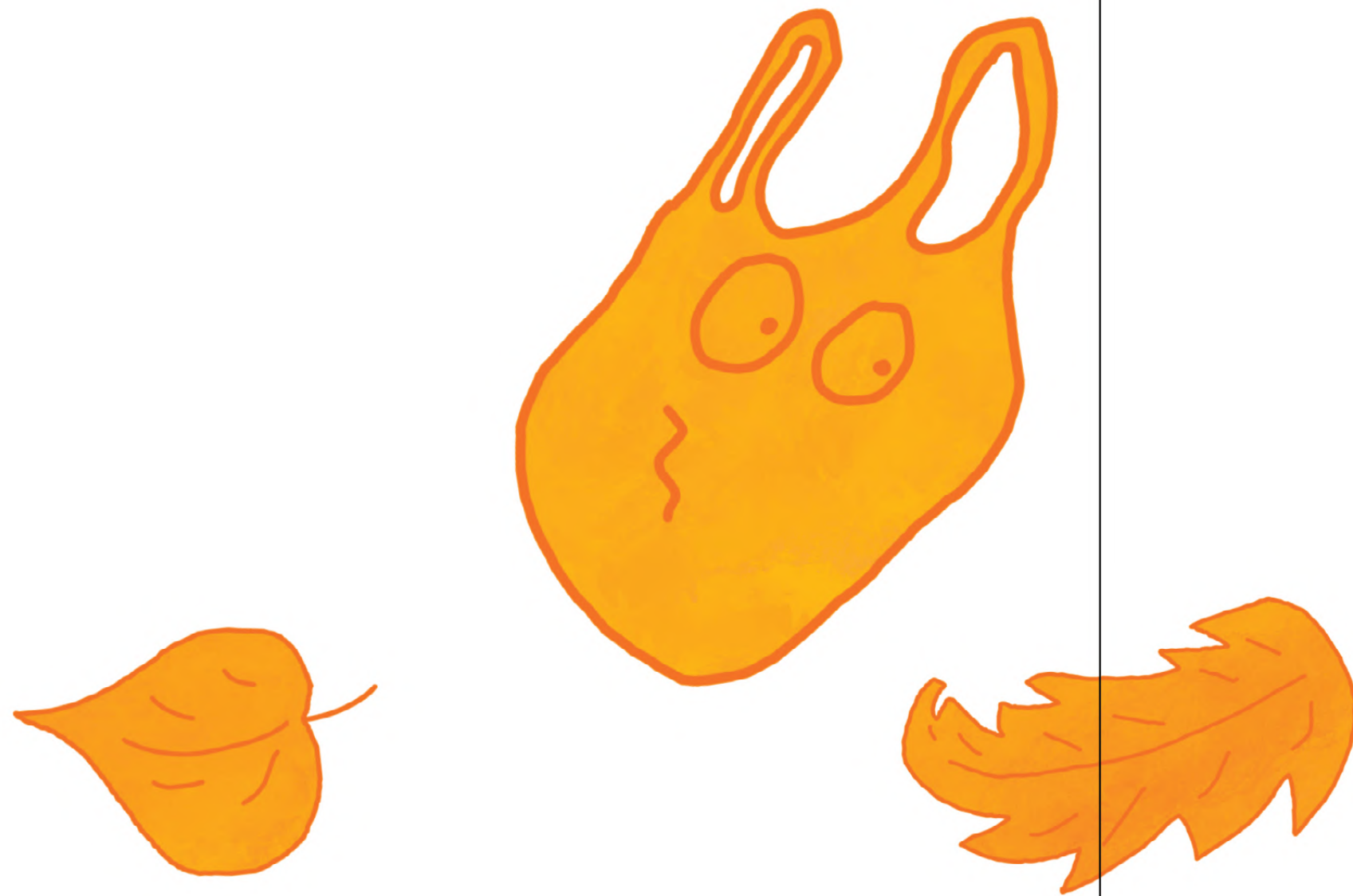
TÍM! NEPRÍJAVU

RUINY

AK BY SA O TO ĽUDIA STARALI, MOHOL BY TO BYŤ ÚPLNE INÝ PRIESTOR!

Námestie osloboditeľov

„SKÔR HO POČUJEŠ, NEŽ HO VIDÍŠ. SPOMÍNAŠ SI, AKO SOM TI VRAVELO O SVOJEJ NAJSTARŠEJ ČASTI, V KTOREJ SA UDIALO VŠETKO PODSTATNÉ?“

„ÁNO, SPOMÍNAM SI.“

„TAK TEDA, TOTO JE TO MIESTO. KEDYSI TADIAĽ VIEDLI HRADBY — O TÝCH SOM TI UŽ TIEŽ ROZPRÁVALO, V ČASE, KEĎ SOM BOLO EŠTE MLADÉ, MALÉ MESTEČKO. BRÁNOU NA TEJTO STRANE PRECHÁDZALI VŠETKY DÔLEŽITÉ NÁVŠTEVY: PREZIDENTI, UMELCI, ALE AJ VŠETKO ZLÉ — MOR A VOJNY. DNES SI NA TO UŽ MÁLOKTO SPOMENIE. NO STÁLE OSTÁVA VÝZNAMNÝM. DENNE TADIAĽ PREJDÚ STOVKY ĽUDÍ, POČAS SVIATKOV TU POSTAVIA STÁNKY A KONAJÚ SA TU AJ VŠETKY PROTESTY A ZHROMAŽDENIA. ŠKODA LEN, ŽE SI SEM NIKTO LEN TAK NESADNE. VŠETCI RÝCHLO PREBEHNÚ A SMERUJÚ ZNOVA DO NEJAKEJ BUDOVY.“

BRN BRN VŠŠŠ CINE CINE CINE CUP CUP CINE BĚĚĚN
PĪDŌ PĪDŌ CUP CUP CUP CUP DUP DUP HĚĚĚJ NŌRĚ BRNBRN HAF
NEPÁŠ CIGU CINE CINE CINE DÁVAJ HĚT ŠAĚ LESTHAME TUC
TUC TUC TA ĆO CO ŠI ŠI ZAŠ KUPELA HE? A TO DŽE TAKE PAJU
VOF HAAEMKU? TA DO PAW ZĚAV? TERAZ TA TO IDŽEM I JA CINE
CINE CINE ĪĪĪ TUTÚTÚ TA DO P..E KUKAJ
DŽE IDŽEŠ VOF TOTOT BAVODAKU GADŽO BRNBRN
BRĚĚĚN CINE CINE CUP CUP CUP UTEKAJ ZELENU
NAME SDRRT PADAN VHERE IS... JAFĀ AJ NESPIKUEM
ŌI ĆO CHCEŠ WHERE IS HLAVNA STREET HLAVNA
TAN HEJ TAN DEDE HLAVNA JES JES BAJ TUC
TUC TUC CINE CIN HAF HAF PĪDŌ PĪDŌ
BRN BRN BRN ĪĪĪ CINE CINE JOŌ) TA
FAJMA SI POJA PUSINKU NBCHCEŠ TUTÚ
CUP CUP CUP CUP ŠUCH ŌVIRIK OU JE PAJĚ
SPIRIT JE KRAL JE JE DU JE TUC TUC
BRN BRN BĚĚĚN BĚĚĚN CI P..U AJ JA
B7 SOM CHCEL TAKE AUTO HEJ T7
PARTINA B7 MI NEUŠĽA ZA TOT77

Autá

ALE VIEŠ, SÁČOK, VLASTNE TOMU ROZUMIEM. JE TU VEĽKÝ HLUK A CHAOS. AUTÁ A AUTOBUSY JAZDIA RÝCHLO — VEĎ SI TO SÁM POČUL. NIEKEDY ANI NEVIEM, KEDY SA TO VŠETKO UDIALO. TOTO MIESTO JE SÍCE BRÁNOU DO MÔJHO SRDCA, ALE CELÉ PATRÍ AUTÁM A DOPRAVE. MIESTO, KDE MÁ HISTÓRIA SVOJU VÁHU, ALE AJ SVOJE VÝFUKY. DOPRAVA TU PULZUJE AKO TVRDÉ SRDCE — NIE RYTMOM SPOMIENKY, ALE RYTMOM ZVYKU. ĽUDIA PRECHÁDZAJÚ OKOLO BEZ TOHO, ABY ZDVIHLI POHĽAD. LEN PREJŠŤ. PREKŮČKOVAT. PREŽIŤ SEMAFOR.

MIESTO, KTORÉ MALO BYŤ PRIESTOROM TICHA A SPOMIENKY, SA STALO KRIŽOVATKOU PONÁHLANIA.

AJ VIETOR, KEĎ SA ODIERA O STENY OBCHODNÉHO DOMU, PÔSOBÍ NERVÓZNE, NALIEHAVO.

A PREDSA — AJ V TOMTO MESTSKOM HLUKU SA DÁ NA CHVÍĽU POSTAVIŤ CHRBTOM K PREMÁVKE. POZRIEŤ SA NA SOCHU. ZASTAVIŤ SA. A MOŽNO SI VŠIMNÚŤ, ŽE AJ UPROSTRED CHAOSU MÔŽE EXISTOVAŤ TICHÝ DÔKAZ TOHO, ČÍM BY SME MOHLI BYŤ, KEBY SME NEUSTÁLE NEUTEKALI.

STOJÍ TAM — NÁMESTIE ŠIROKÉ, VYDLÁŽDENÉ, SO SPOMIENKOU UPROSTRED. ALE VŠETKO OKOLO SA VALÍ PRÍLIŠ RÝCHLO. AUTÁ, ELEKTRIČKY, ĽUDIA V PRECHODE MEDZI PRÁCOU A NÁKUPOM. NIKTO TAM NECHCE BYŤ — KAŽDÝ TADIAĽ LEN PRECHÁDZA.

NIE JE TO NÁMESTIE, KDE BY SI SI SADOL NA KÁVU A POZOROVAL ŽIVOT.

NIE JE TO NÁMESTIE, KDE BY SA DETI HRALI, KDE BY SI NIEKOHO STRETOL LEN TAK. JE TO NIEČO MEDZI KRUHOVÝM OBJAZDOM A ČAKÁRŇOU.

A KADIAĽ CHODIA ĽUDIA,
AK JE TO CELÉ LEN PRIESTOR PRE AUTÁ?

MAJÚ VÔBEC NEJAKÚ SLOBODU?

PRECHÁDZAJÚ SA PO OKRAJOCH
AKO TIEŇ NA STENE

BEZ PRIESTORU NA ZASTAVENIE
BEZ MOŽNOSTI NADÝCHNUŤ SA

V STREDE PULZUJE BETÓN A ASFALT
NIE ŽIVOT

SLOBODA ZA RÚRAMI VÝFUKOV A ZHONOM

ČLOVEK AKO PREPÁŽKA PRÚDU

A SLOBODA?
STRATENÁ
POD KOLESAMI ÁUT
POD NÁNOSMI HLUKU
A SPÁLENÉHO VZDUCHU

ČO TAK TÍCHO, KTORÉ NEZAHLCUJE?
PRIESTOR, KDE ČAS SPOMALÍ
ĽUDIA, KTORÍ SA VIDIA

NÁMESTIE, KTORÉ JE SRDCOM
NIE LEN KRIŽOVATKOU

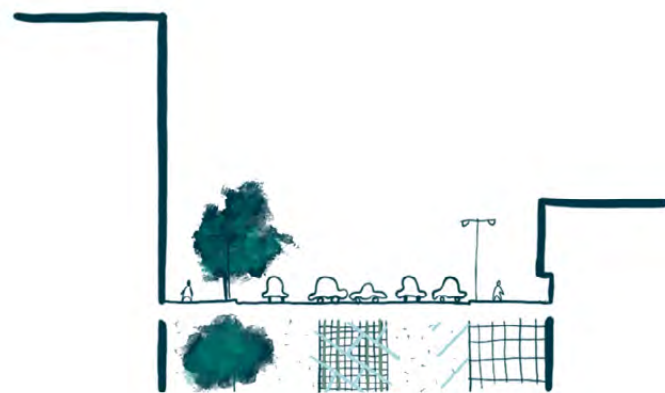
SLOBODA BYŤ VIAC
NEŽ LEN ŠMUHOU V RÝCHLOM SVETE

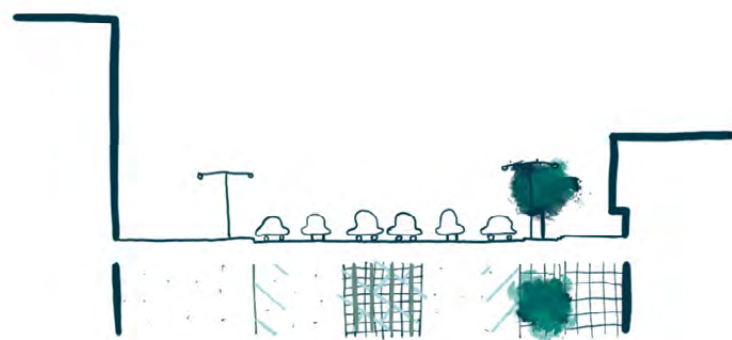
1

2

3

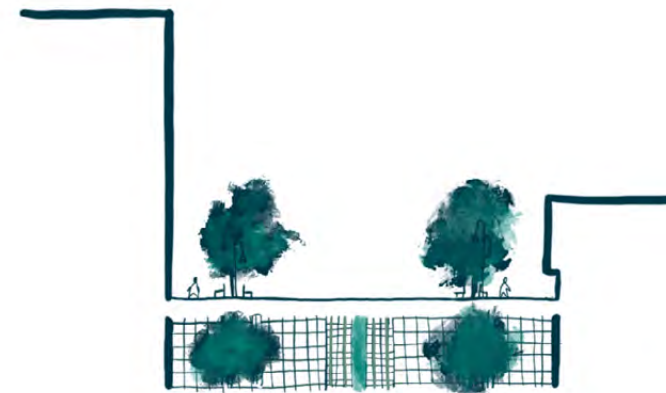
4

1

2

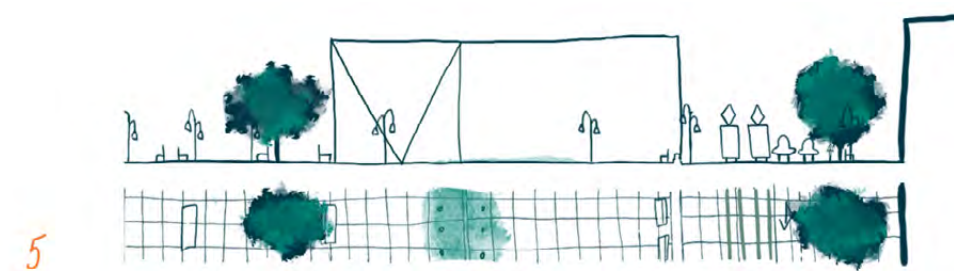
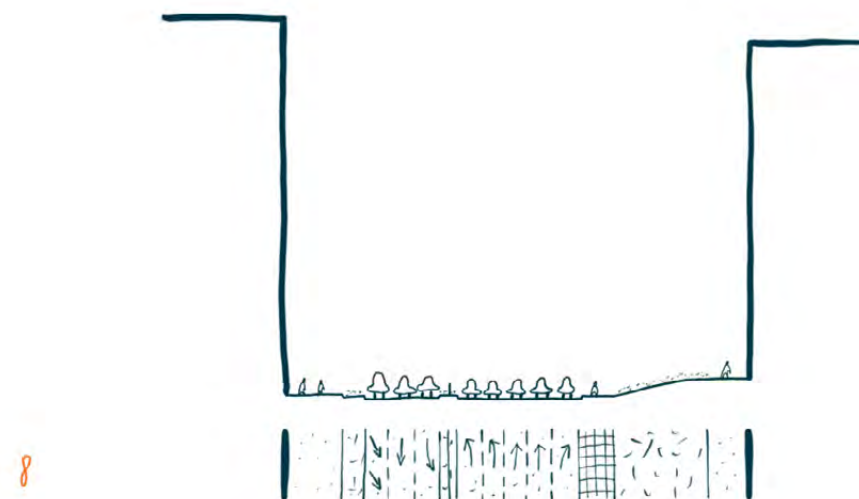

3

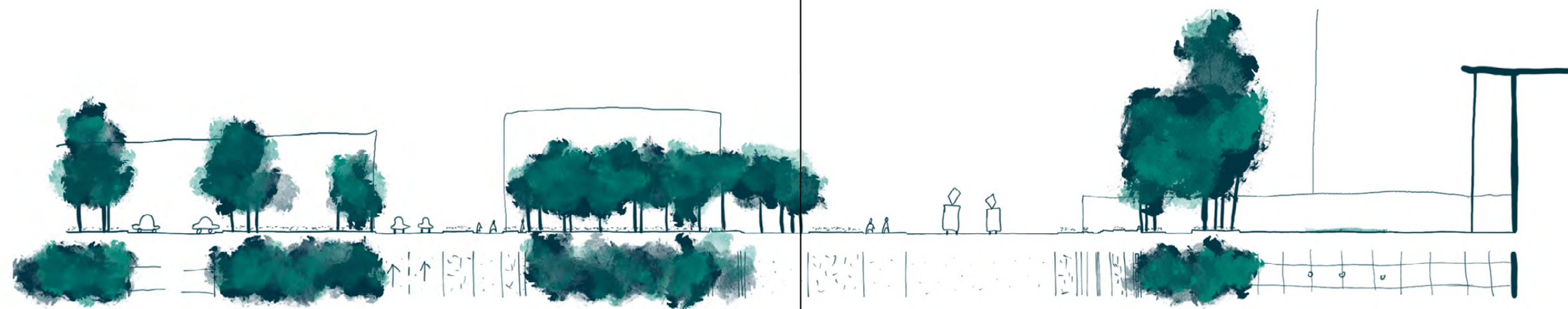
4

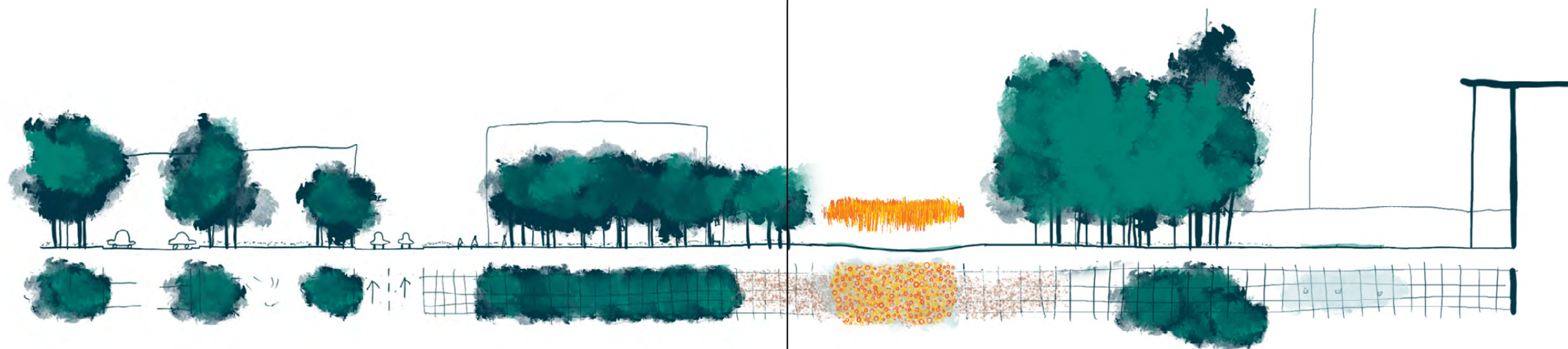
9

DNES

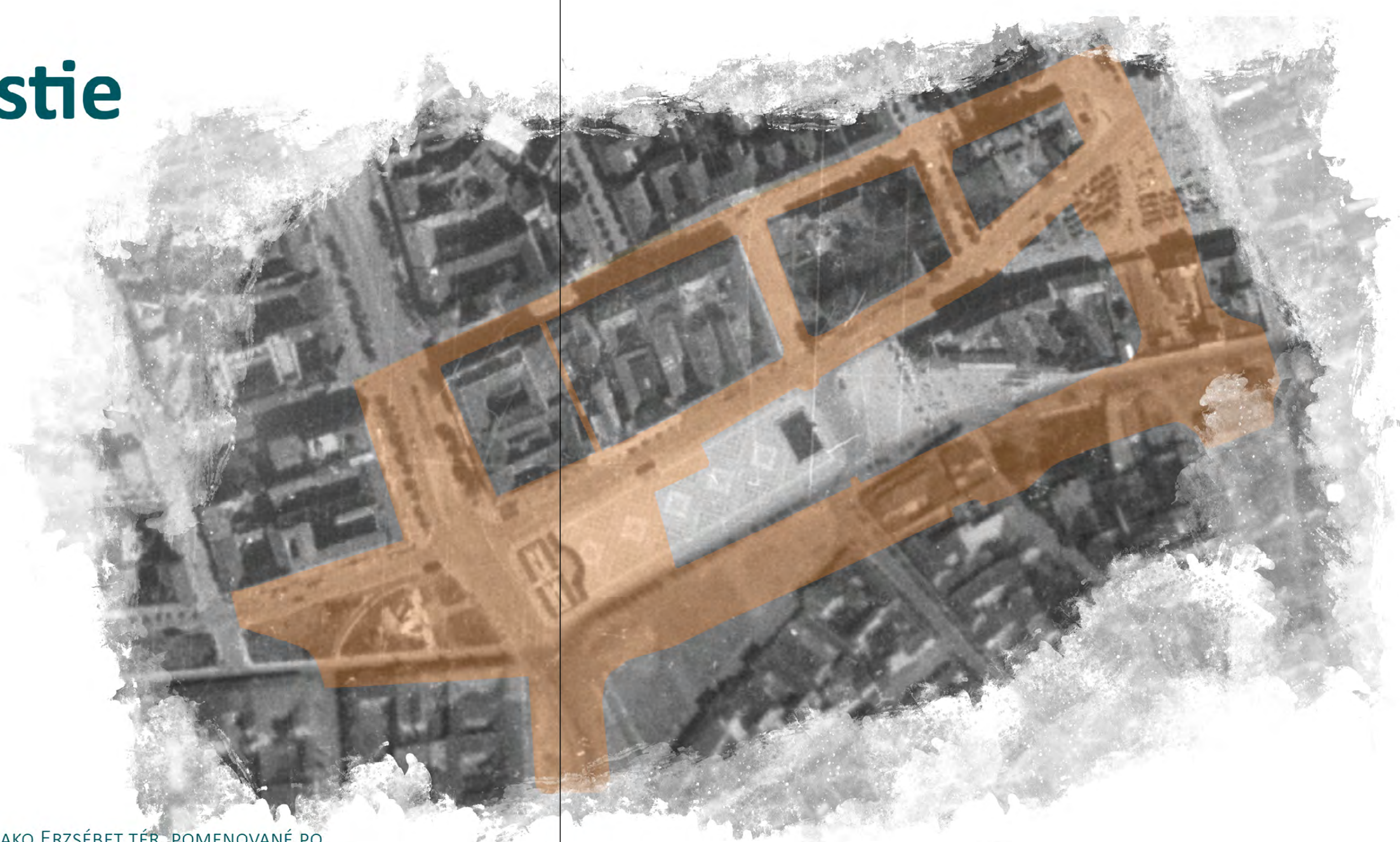

9

NÁVRH

Námestie

1868

PRVÝKRÁT ZAZNAMENANÉ AKO ERZSÉBET TÉR, POMENOVANÉ PO
CISÁROVNEJ ALŽBETE

1919 – 1938

PREMENOVANÉ NA LEGIONÁRSKE NÁMESTIE, NA POČESŤ
ČESKOSLOVENSKÝCH LEGIONÁROV.

1938 – 1945

HORTHYHO NÁMESTIE, PODĽA REGENTA MIKLÓSA HORTHYHO

1945 – 1949

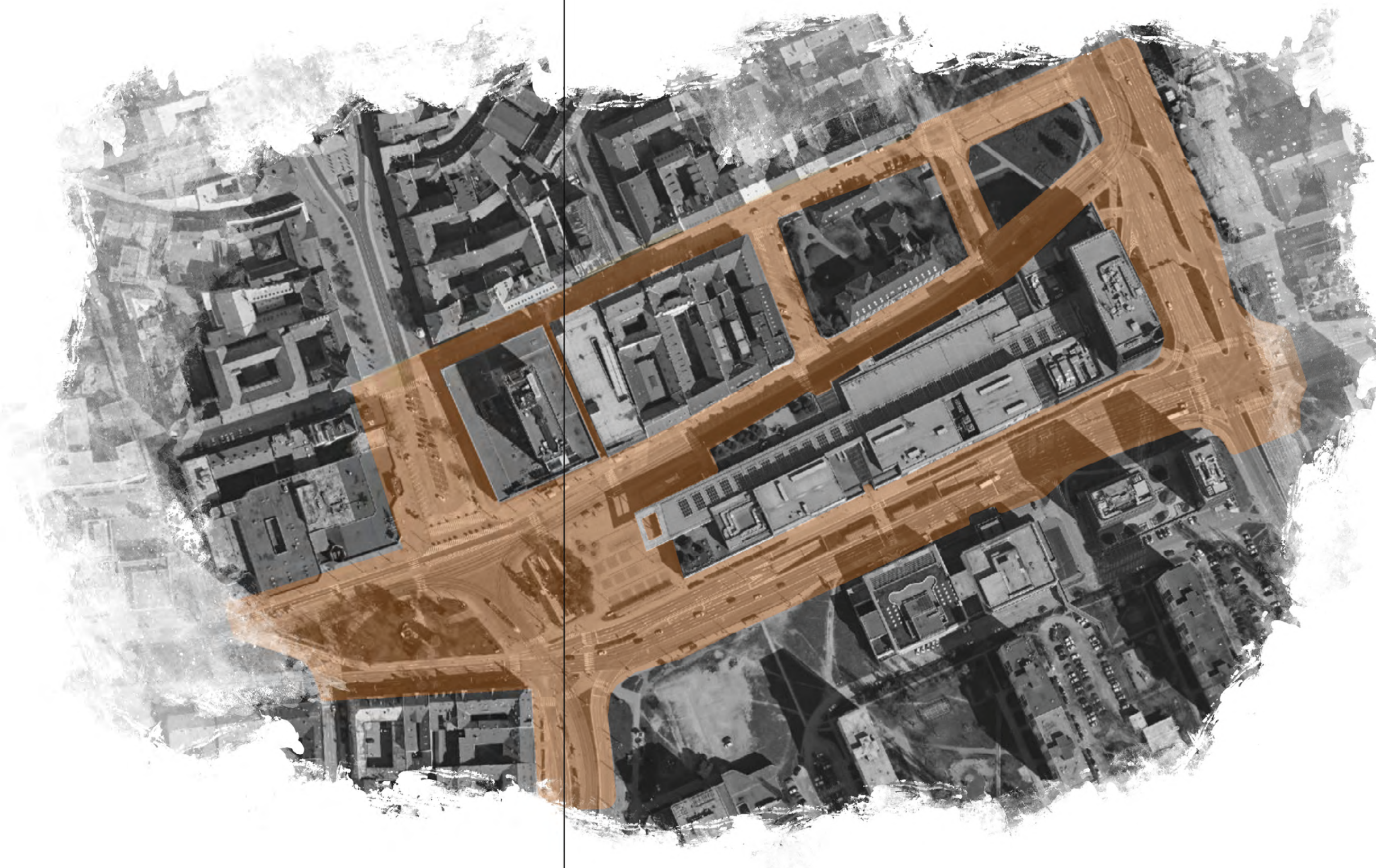
LEGIONÁRSKE NÁMESTIE PO OSLOBODENÍ MESTA

OD 1949

NÁMESTIE OSLOBODITEĽOV, ODKAZUJE NA OSLOBODENIE MESTA
ČERVENOU ARMÁDOU POČAS DRUHEJ SVETOVEJ VOJNY

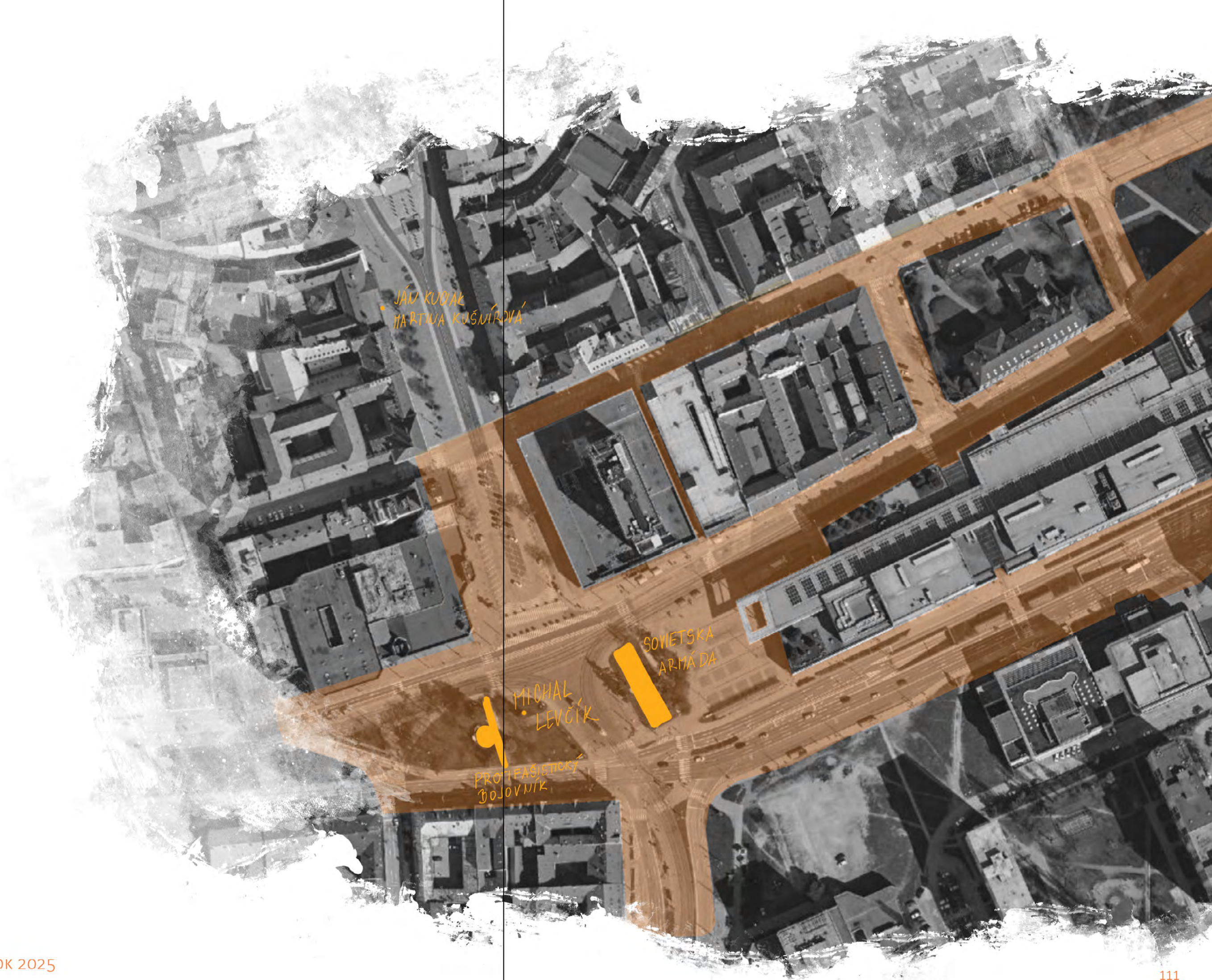

V MINULOSTI SLÚŽILO NÁMESTIE AKO TRHOVISKO, ZNÁME AKO
Ó-PIACZ (STARÝ TRH), KDE SA KONALI RÔZNE TRHY A PODUJATIA.
V ROKU 1909 TU BOLO POSTAVENÉ PRVÉ MESTSKÉ KINO URÁNIA.

V POSLEDNÝCH ROKOCH PREBIEHA DISKUSIA O NÁVRATE K HISTORICKÉMU NÁZVU LEGIONÁRSKE NÁMESTIE, ČO PODPORUJÚ NIEKTORÉ OBČIANSKE INICIATÍVY.

NÁMESTIE OSLOBODITEĽOV TAK ZOSTÁVA VÝZNAMNÝM MIESTOM V KOŠICIACH, KTORÉ ODRÁŽA BOHATÚ HISTÓRIU MESTA A JEHO PREMENY V PRIEBEHU ČASU.

JÁN KUČAK
MARTINA KUŠNÍŘOVÁ

MICHAL LEVČÍK
PROTIFAŠISTICKÝ
BOJOVNÍK

SOVIETSKÁ
ARMÁDA

Pamätník

MÁ PRIPOMÍNAŤ ĽUDÍ A ICH ČINY, KTORÉ SA PODIEĽALI NA SLOBODE MESTA, ALEBO CELÉHO ŠTÁTU.

ALE PAMÄTNÍKY, KTORÉ SÚ TU DNES NESLÚŽIA TAK, AKO BY MALI A MOHLI. DNES SI IH ĽUDIA NEVŠÍMAJÚ VÔBEC, ALEBO AŽ PRÍLIŽ. JE TO SPRÁVNE? JE SPRÁVNE POŠKODZOVAŤ NIEČO, ČO JE SÚČASŤOU NAŠEJ HISTÓRIE?

SPOMIENKA
NA... HISTÓRIU
ČI BUDÚCNOSŤ...?

DEJINY
NEMENNÉ
ALE ČASTO UKRYTÉ

SKRESLENÁ SLOBODA
AKO ILÚZIA DNEŠKA

JE SPRÁVNE POŠKODZOVAŤ NIEČO,
ČO NÁS DOTVÁRA..?

PAMÄTNÍKY

KTORÉ SEM NEPATRIA?
ALE KTORÉ ÁNO?
MÔŽEME TO URČIŤ MY?

PRE NIEKOHO SLÁVA
PRE INÉHO PREHRA

PROTIFAŠISTICKÝ BOJOVNÍK

ČERVENÁ ARMÁDA

MICHAL LEVČÍK

JÁN KUCIAK

POŠKODZUJEME
NIČÍME
IGNORUJEME
UTAJUJEME

VŠETCI SI ZASLÚŽIA SVOJU VĎAKU
PRETOŽE V TOM MOMENTE
BOLI NAJLEPŠOU VOĽBOU

ALE MAJÚ BYŤ PRÁVE TU?
A PRÁVE TAKTO?

HLAVNÁ OSA MESTA

+

VONKAJŠIE HRADBY

+

POHYB ĽUDÍ

=

PROTESTY

+

OBMEDZENÁ DOPRAVA

+

DNEŠNÁ ZELEŇ,
AJ NOVÁ

=

sloboda

+

demokracia

+

bezhraničnosť

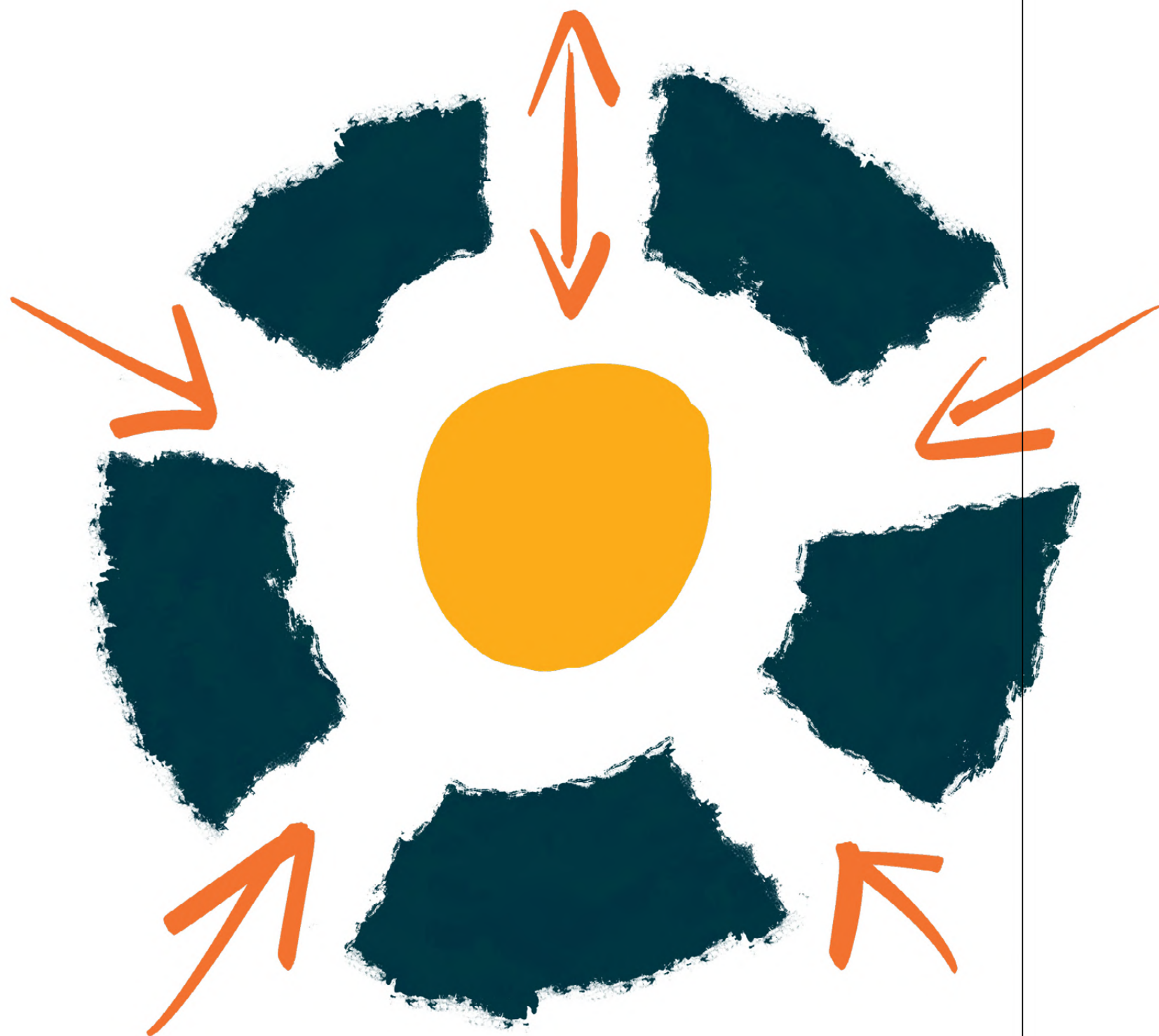
=

BEZ SMERU
BEZ PRÍKAZU

DIALÓG BEZ
CENTRA MOCI

TVAR BEZ
ZAČIATKU A KONCA

„MYSLÍM SI, ŽE SLOBODA VEĽMI SÚVISÍ S TÝM, AKÉ JE PROSTREDIE OKOLO NÁS.

PRE MŇA SLOBODA ZNAMENÁ CÍTIŤ SA V MESTSKOM PROSTREDÍ BEZPEČNE, ZDRAVO A MAŤ MOŽNOSŤ POHYBOVAŤ SA PLYNULO. DOBRÉ PROSTREDIE BY MALO ĽUDÍ MOTIVOVAŤ K POZITÍVNYM HODNOTÁM.

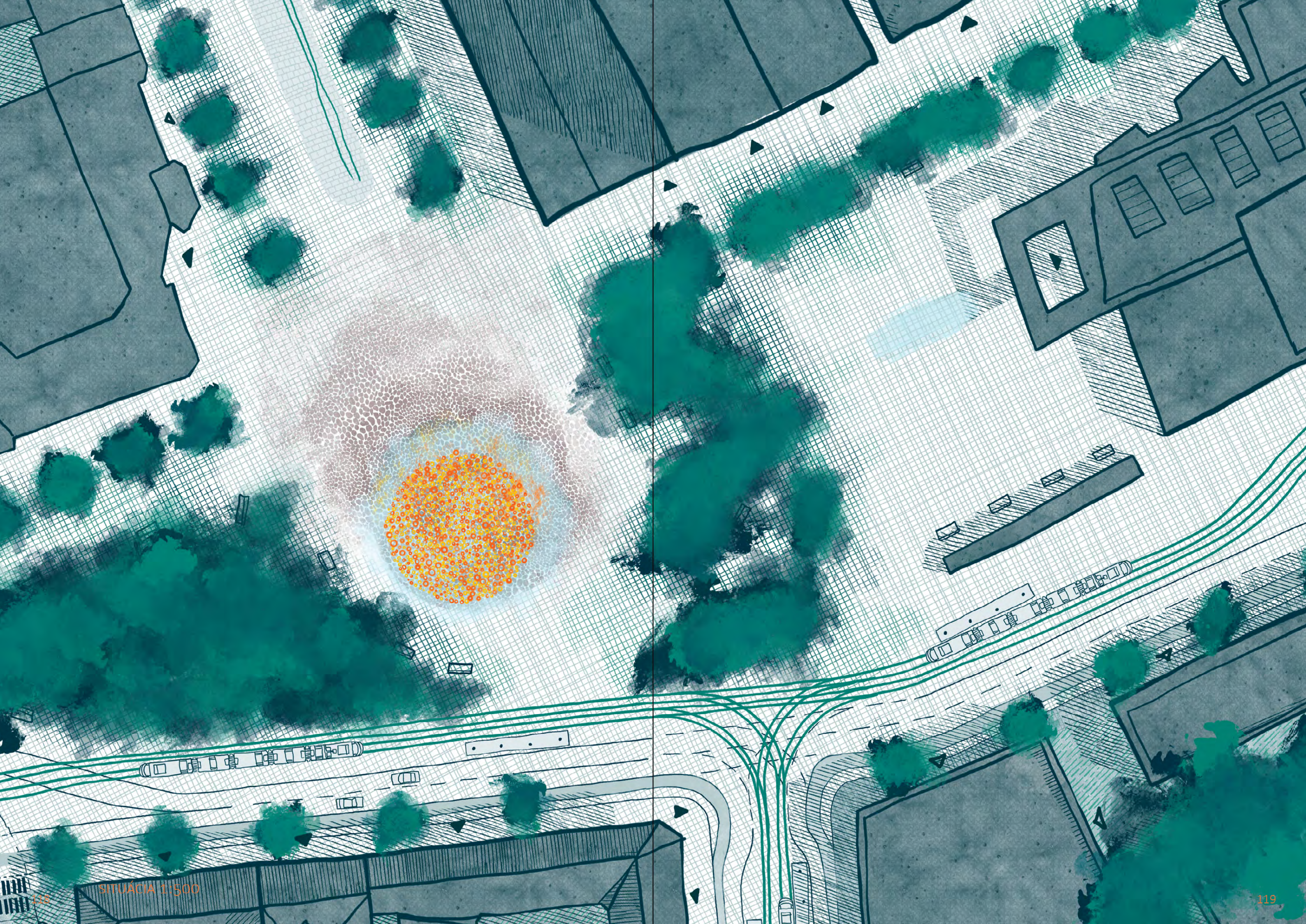
VEĽMI DÔLEŽITÉ JE TIEŽ ZDIEĽANIE – NIELEN ZDIEĽANIE FYZICKÉHO PRIESTORU, ALE AJ MYŠLIENOK, MOMENTOV A POHĽADOV. A TO VŠETKO VRÁTANE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A KLÍMY.

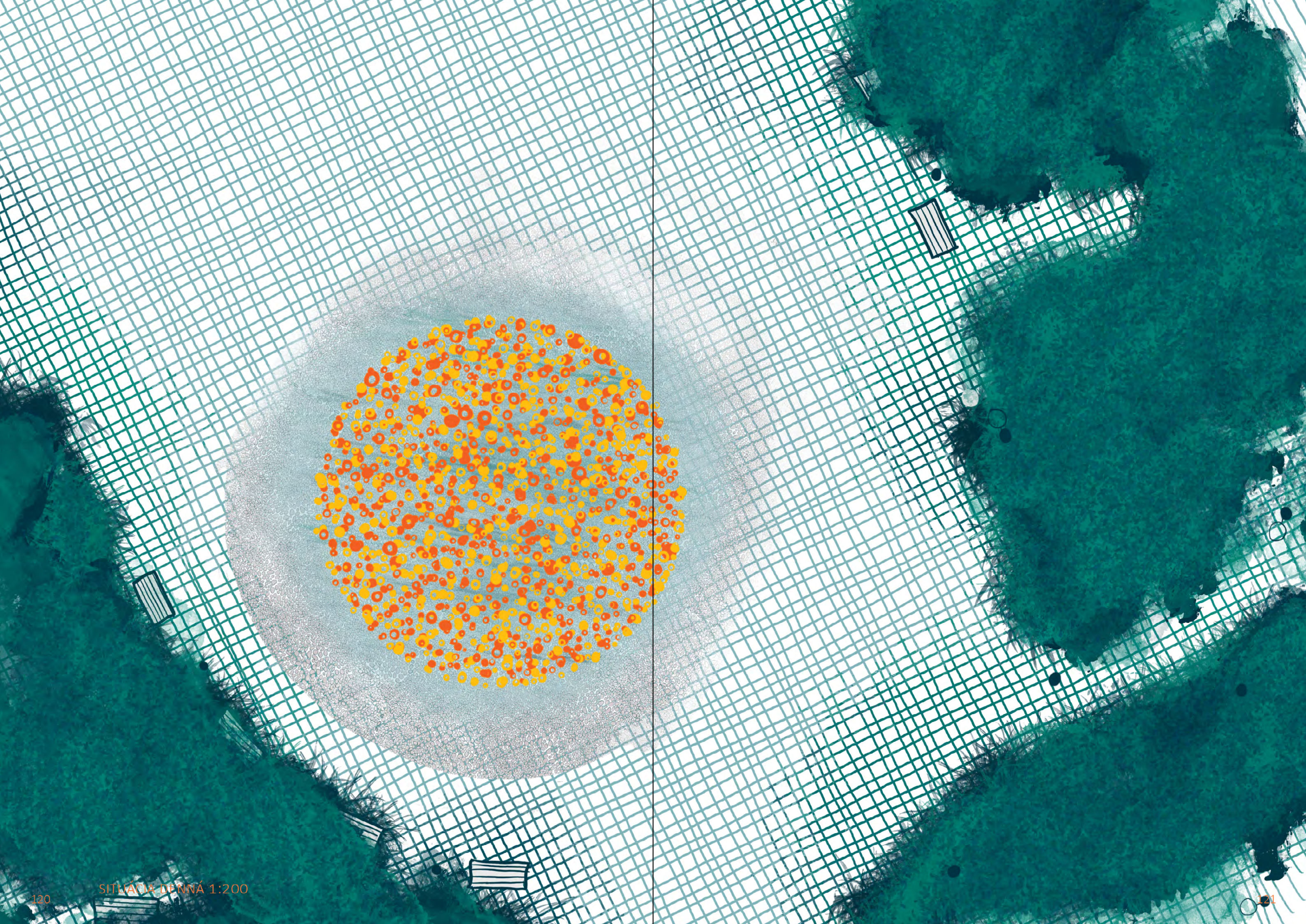
S TÝM SÚVISÍ AJ DEMOKRACIA. SLOBODA PODĽA MŇA NEMÔŽE EXISTOVAŤ BEZ PRAVIDIEL – ALE TIE PRAVIDLÁ MUSIA BYŤ FÉROVÉ PRE VŠETKÝCH. NEJDE O EXKLUZÍVNE PRIESTORY PRE NIEKOHO, ALE O TO, ABY BOL PRIESTOR OTVORENÝ PRE VŠETKÝCH.

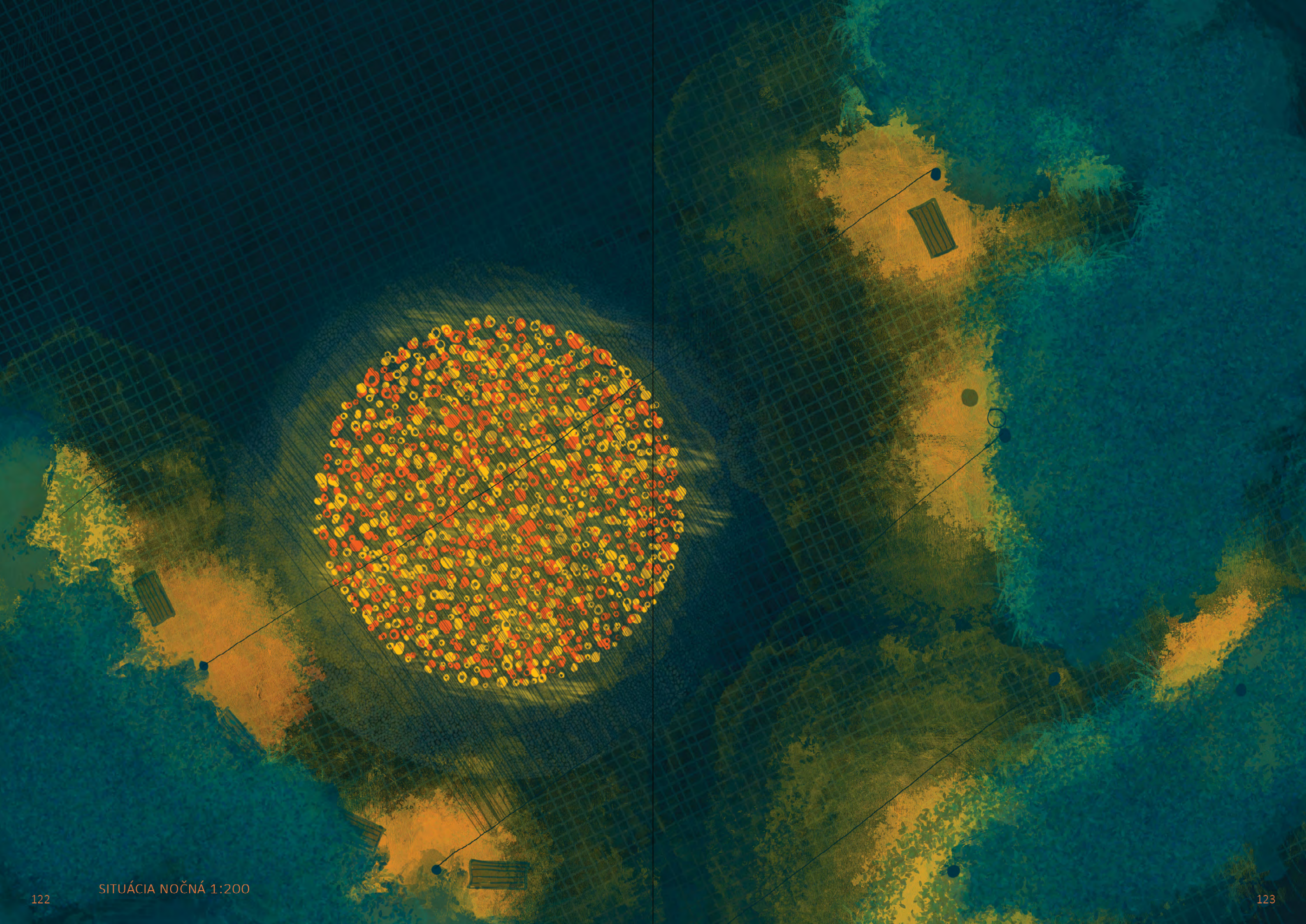
KVALITNÝ VEREJNÝ PRIESTOR BY MAL PODNECOVAŤ KREATIVITU. NEMAL BY BYŤ STRIKTNE URČENÝ LEN NA JEDEN ÚČEL. MAL BY INŠPIROVAŤ ĽUDÍ K TVORIVOSTI.

MYSLÍM SI, ŽE PRAVIDLÁ SÚ VEĽMI DÔLEŽITÉ. SÚ KĽÚČOVOU SÚČASŤOU FUNGOVANIA VEREJNÉHO PRIESTORU, PRETOŽE BEZ NICH NASTÁVA CHAOS – A CHAOS PODĽA MŇA NEPRISPIEVA K VNÚTORNEJ HARMÓNII ČLOVEKA.”^[7]

JANA

Stopa pamäte

Každé mesto ukrýva miesta, kde sa čas správa inak. Kde zvuk krokov znie hlbšie, akoby sa ozýval do minulosti.

tiché záhyby ulíc
nevtieravé
nenápadné
a predsa silné

neoznačené
nebijú do očí

Možno okolo nich prejdeš stokrát a nič si nevšimneš. Ale raz – zrazu – ťa niečo spomalí. Len vnútorný pocit, že tu je niečo inak.

Tam, kde sa minulosť nezaznamenáva, ale zostáva prítomná. Nie ako spomienka, ktorú si vybavuješ, ale ako ticho, ktoré mení vzduch. Akoby tam stále niečo čakalo – niekto, kto kedysi stál, čelil, povedal „dost“.

Možno sa už nevrátil. Ale nezmizol.

Kamene si pamätajú váhu tiel, dlažba zadržiava ozveny, ktoré nikto nepočuje. A predsa sa dajú cítiť. V tele, v hrudi, v pomalom nádychu. V tej chvíli už nejde len o históriu – ide o tvoju prítomnosť. O to, ako sa v tebe pohne niečo, čo si ani nevedel, že tam je.

Len otázky, ktoré nepočujeme nikde inde:
Kto tu stál predtým?
Čo si niesol?
A prečo na tom stále záleží?

miesta
nehovoria o sláve
ale o ľudskosti
o chvíľach
keď sa niekto postavil
keď hovoril

aj keď mal strach

aj keď niekto mlčal
pretože ticho je niekedy silnejšie
keď odvaha neznamenal výkrik
ale pokojné „nie“

nepotrebuju gestá, veľkosť, obdiv

Tieto tiché priestory nežiadajú pozornosť – len tvoju prítomnosť. Nechcú ti pripomenúť minulosť preto, aby si sa vracal späť, ale aby si vedel, čo nosíš so sebou, aj keď si to neuvedomuješ.

Sú ako podprahová hudba – neznie nahlas, ale formuje.
A ty zrazu vieš, že v tomto meste, sa niečo stalo.
A že to, čo sa stalo, ešte neskončilo.

Nie je to miesto, kde ostaneš navždy. Ale miesto, z ktorého odchádzaš inak. S tichou váhou, ktorá ti nezväzuje kroky – iba ich prehĺbi.

PAMÄŤ
TÁ, KTORÁ NEZHRDZAVIE

TVRDOSŤ SKÚSENOSTI
TRVÁCNOŠŤ ODKAZU

ZVONIVÝ AKO VIETOR V ČASE
NEHRÁ MELÓDIU – HRÁ PAMÄŤ

REVOLÚCIA
NEPRÍSTUPNÁ RUKÁM

NIE SOCHA
ALE OTÁZKA
NEDOTKNUTEĽNÁ
NIE ZO VZDORU, ALE Z ÚCTY
VISÍ, NESPADNE – AKO DÔVERA V ZMENU

KREHKÁ A SILNÁ ZÁROVEŇ

KOV

AKO IDEÁL, KTORÝ NÁS PRESAHUJE

AKO SLOBODA, KTORÁ POSILŇUJE

V STREDE
PRÁVE TU SA VŠETKO ZBIEHA
VŠETKY VČERAJSKY
AJ VŠETKY MOŽNO-ZAJTRAJSKY

NEPAMÄTÁ
NEDOPOVEDÁ
POZÝVA
VIDÍME VŠETKO

TU MÔŽEME MLČAŤ BEZ HANBY
A HOVORIŤ BEZ KRIKU
NIE SME SVEDKAMI
ALE ÚČASTNÍKMI

BEZ RÁMU, BEZ STENY.
OTVORENÝ ZO VŠETKÝCH STRÁN.

NIE STATICKÝ
MENÍ SA S POČASÍM
SO SVETLOM
S NAMI

MIESTO, KTORÉ NEUKAZUJE
UMOŽŇUJE

NAD NAMI PRIPOMIENKA
REVOLÚCIE...?
NIE AKO OZVENA MINULOSTI
ALE OTÁZKA BUDÚCNOSTI

KOV POHYBUJÚCI SA VO VETRE
VZNÁŠA SA
ČAKÁ
...A MY STOJÍME

MALÉ KAMIENKY, TICHÉ TELÁ

NIE SOCHY, LEN PRÍTOMNOSŤ UKRYTÁ V ZEMI
NEŽIADAJÚ POZORNOSŤ, ALE SÚ
KAŽDÝ KAMEŇ
AKO JEDNO ROZHODNUTIE
JEDEN ČLOVEK
JEDEN HLAS

ČO NEODIŠIEL

NESÚ MENO BEZ NÁPISU

SÚ VŠADE

JEMNE KLESÁŠ
NEUVEDOMÍŠ SI TO

A ZRAZU SI OBKLOPENÝ

TELAMI

NIE ROVNÝMI
ANI DOKONALÝMI
AKO TÍ, KTORÝCH PRIPOMÍNAJÚ

SPOJENÉ PRÁZDNOM MEDZI NIMI
AKO MEDZERY MEDZI ĽUĎMI.
AJ MEDZI ROZHODNUTIAM

KRÁČAME PO ICH PAMÄTI, BEZ TOHO, ABY NÁS ŤAŽILI
SLOBODA
V KROKoch

NIE JE TO MIESTO SMÚTKU
JE TO ZEM, Z KTOREJ RASTIE SLOBODA

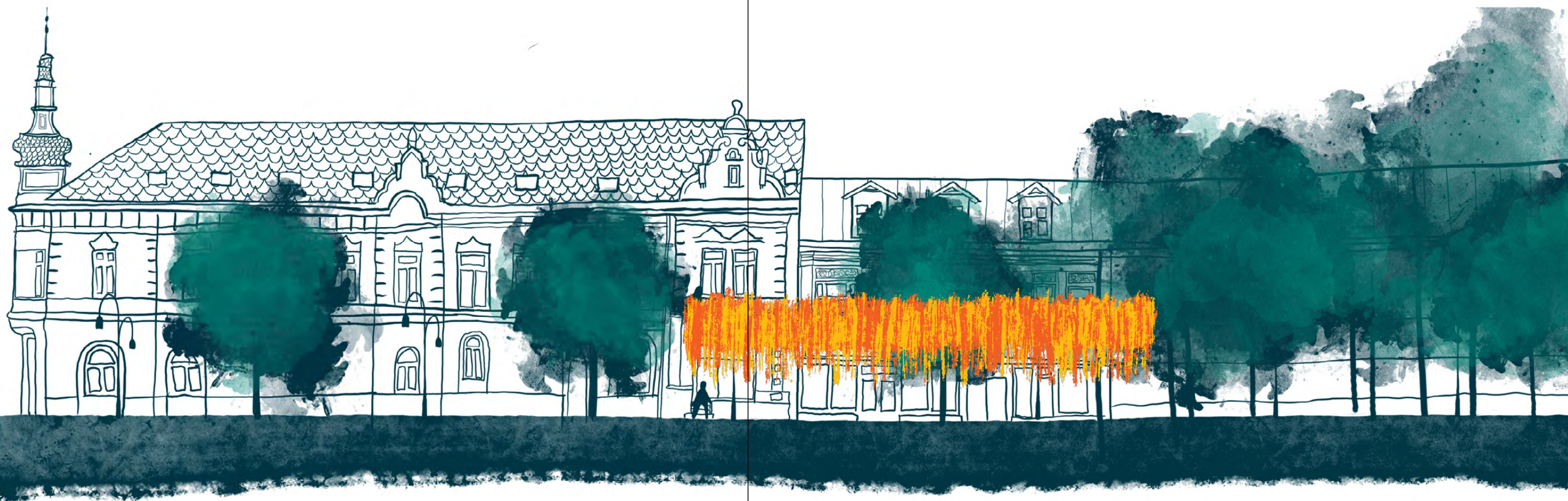
NIE KRÁĽOVSKY
NIE HEROICKY
JEDNODUCHO
ĽUDSKY

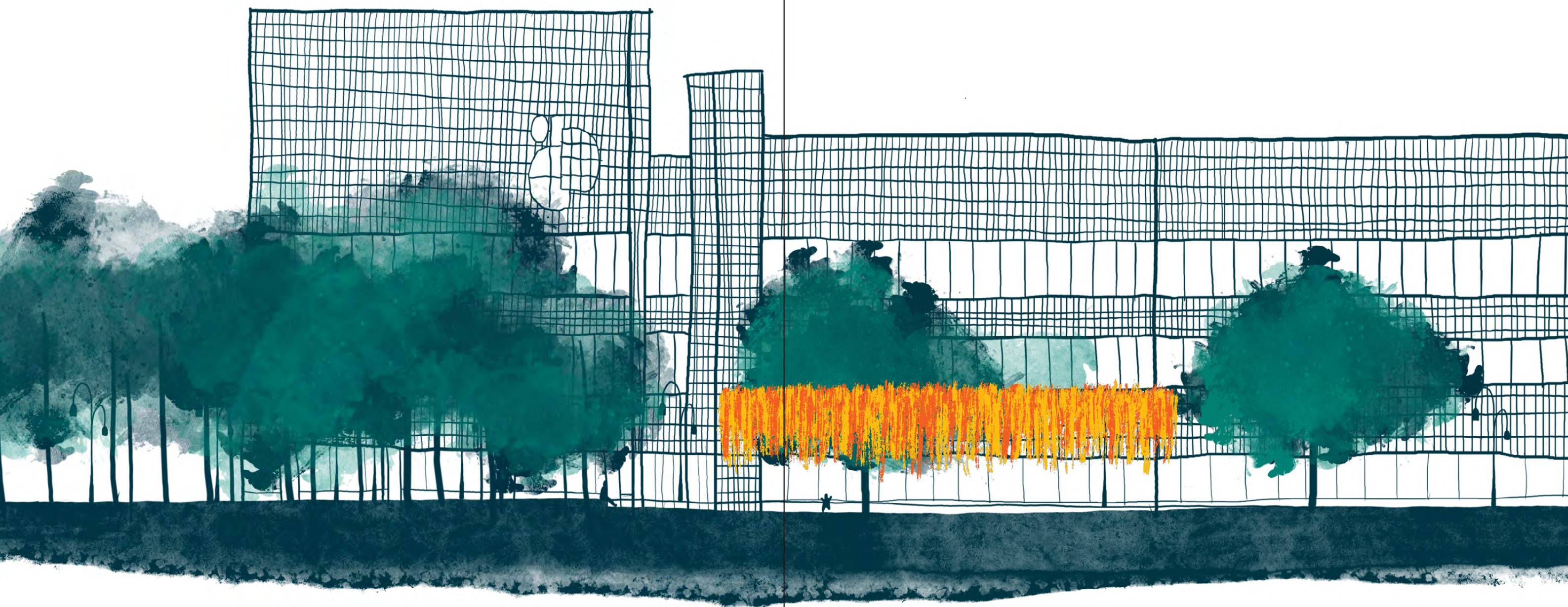
REVOLÚCIA
BOJ ZA SLOBODU

MY - DNEŠOK

BOJOVNÍCI
ZA
SLOBODU

Sloboda

NIE LEN VEĽKÝ VÝKRIK
TICHÉ ROZHODNUTIE

KRÁČAŤ INAK
DÝCHAŤ HLBŠIE
ODÍŠŤ

MEDZI MYŠLIENKAMI

VNÚTORNÉ TICH
KAM SA ZMESTÍ CELÝ SVET

BEZ HRANÍC A PRAVIDIEL

NIE ABSENCIA PREKÁŽOK

ROZHODNUTIE ODPUSTIŤ

ZVOLIŤ SI SVOJ RYTMUS
POHYB Z TÚŽBY
NIE Z PRÍKAZU

MOŽNOSŤ
NIE POVINNOSŤ

PRIPOMÍNÁ
ŽE PATRIŠ SEBE

„PRE MŇA TO JEDNODUCHO ZNAMENÁ, ŽE SOM SVOJÍM PÁNOM (DO URČITEJ MIERY SAMOZREJME) A NIKTO NEMÁ (NEPRIMERANÚ) MOC NAD MOJÍM ŽIVOTOM. PROBLÉM VŠAK JE, ŽE BY TO MOHLO ZNAMENÁŤ, ŽE BY SOM CHCEL ŽIŤ SÁM NA PUSTOM OSTROVE A BYŤ ÚPLNE SLOBODNÝ. LENŽE TO BY SOM NECHCEL, RÁD SOM V SPOLOČNOSTI – TAKŽE MUSÍM VEDOME SVOJU SLOBODU OB-MEDZOVAŤ VÝMENOU ZA TENTO PRÍNOS.“^[8]

VLADAN

„V JAPONSKU SME VIDELI, AKO MEDZI DVOJPRÚDOVÝMI CESTAMI HRALA KAPELA. ÚPLNE TO ZMENILO ATMOSFÉRU MIESTA. ĽUDIA SA TAM ZASTAVOVALI, VYTVÁRAL SA MOMENT SPOLUPATRIČNOSTI. BEZ HUDBY BY TO BOL LEN ĎALŠÍ PRIESTOR, KTORÝM SA ČLOVEK SNAŽÍ ČO NAJRÝCHLEJŠIE PREJSŤ.

HUDBA VYTVÁRA NOVÉ „MIESTA STRETNUTIA“ — OBZVLÁŠŤ TAM, KDE CHÝBAJÚ TRADIČNÉ NÁMESTIA, AKO JE TO U NÁS V EURÓPE. A TO JE KRÁSNE. HUDBA JE VÝCHODISKOVÝM BODOM.

DOKÁŽE BYŤ AJ NAVIGÁCIU — KEĎ JU POČUJEŠ Z DIAĽKY, VIEŠ, KTORÝM SMEROM SA VYDAŤ. VYTVÁRA PAMÄŤ MIESTA.

MYSLÍM SI, ŽE ČLOVEK OBČAS POTREBUJE CÍTIŤ, ŽE NIEKAM PATRÍ, ŽE JE SÚČASŤOU CELKU. A PRÁVE MODERNÝ ČLOVEK ŽIJÚCI V NEO-LIBERÁLNOH SVETE TÚŽI PO TOMTO POCITE MOŽNO EŠTE VIAC — PO POCITE SPOLOČENSTVA. PODOBNE TO FUNGUJE AJ NA ROCKOVÝCH KONCERTOCH — NA CHVÍĽU MÔŽU BYŤ „ODOMOCNENÍ“, ANONYMNÍ A ZÁROVEŇ SPOLU S OSTATNÝMI TVORIŤ JEDEN CELOK.“^[9]

KAREL

Slovo

Ján Kuciak

ČISTÉ
NEVIDITEĽNÉ
ALE TVORÍ SVET

VYTRVALÉ
MLČÍ, KEĎ KRIČÍ

AKO VODA
BEZTVARÉ
NEHMOTNÉ

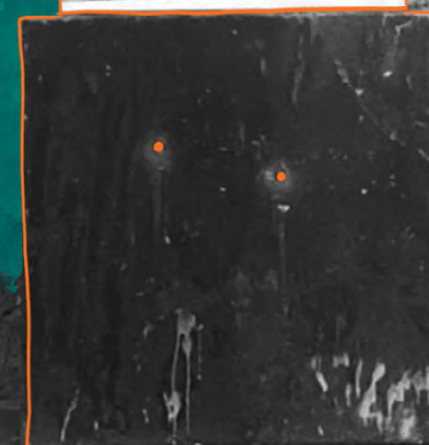
HUDBA JAZYKA

METAFORA DUŠE

ZBRAŇ AJ ŠTÍT

UCHOVÁVA MINULOSŤ
VYTVÁRA BUDÚCNOSŤ

ODHAĽOVAL PRAVDU AJ TAM, KDE SA INÍ BÁLI HĽADAŤ. VERIL V SILU SLOVA. PÍSAJEDNODUCHO, NO VÝSTIŽNE. ZA SVOJU ODVAHU ZAPLATIL ŽIVOTOM. SPOLU SO SNÚBENICOU MARTINOU KUŠNÍROVOU BOL ZAVRAŽDENÝ 21. FEBRUÁRA 2018.

Myšlienka

Protifašistický bojovník

MYŠLIENKA
PRICHÁDZA NENÁPADNE
AKO ISKRA V TME

TRVÁ KRÁTKO
NO MENÍ TVRVALO

HORÍ, NO NEPÁLI

ZROD Z VNÚTORNÉHO SVETLA
AKO ZÁBLESK MOŽNOSTI

NEOSVETLÍ VŠETKO
ALE UKÁŽE SMER

ZJAVÍ SA
ABY PREBUDILA
AKO ODRAZ NA ZLADINE
ŽIARIVÝ
NO PREMENLIVÝ

KOŠICIACH ŽIJE PAMÄŤ TÝCH, ČO SA VZOPRELI FAŠIZMU — PRO-
TIFAŠISTICKÝCH BOJOVNÍKOV, KTORÍ BEZ SLÁVY, ČASTO BEZ MENA,
CHRÁNILI BUDÚCNOSŤ. BOJOVALI V HORÁCH, ULICIACH, AJ V TICHU
ODPORU. ICH ODVAHA BOLA SKUTKOM, NIE SLOVOM. DNES ICH
PRÍTOMNOSŤ CÍTIŤ V SLOBODE, KTORÁ NIE JE SAMOZREJMÁ.

Telo

Michal Levčák

TELO
AKO KAMENŤ

ŤAŽKÉ
NEHYBNÉ
MLČÍ

AKO PAMIAŤKA
AKO SILA BEZ POHYBU

VÝZNAM BEZ REČI
EMOČNE VZDIALENÉ
NESÚCE SVOJE TRAUMA
JE JEDNÝM Z MNOHA

ALE PREDSA PRÍTOMNÉ

MICHAL LEVČÁK MAL LEN 18 ROKOV, KEĎ SA ROZHODOL PRE TICHÝ VÝKRIK. V APRÍLI 1969, NA NÁMESTÍ OSLOBODITEĽOV V KOŠICIACH, SA ZAPÁLIL AKO PLAMEŇ ODPORU VOČI NESLOBODE. PO ROKOCH TICHU MU PRIBUDLA PAMÄTNÁ TABUĽA – PRIPOMIENKA MLADÉHO ŽIVOTA, KTORÝ SA ROZHODOL ZHORIEŤ, ABY BOLO VIDIEŤ TMU. DNES JE MICHAL LEVČÁK „KOŠICKÝ PALACH“ – PLAMEŇ SLOBODY, KTORÝ NEVYHASOL.

Čin

Sovietská armáda

NA TOMTO MIESTE KEDYSI LEŽALI TELÁ MLADÝCH VOJAKOV,
KTORÍ PRINIESLI MESTU SVETLO PO TEMNOTE. PADLI PRI OSLO-
BODENÍ V JANUÁRI 1945. NEBOLI DOBYVATELIA, BOLI NOSITELIA
NÁDEJE. DNES TU ICH TELÁ NIE SÚ, NO ICH DUCH ZOSTÁVA.

POHYB
KTORÝ NESIE PAMÄŤ

AKO PRÚD
MENÍ TVAR

NESIE VÔĽU

NENÁPADNE

A NEVIDITEĽNE
ZANECHÁ STOPU

PRINESIE ZMENU

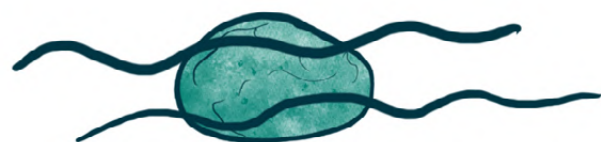

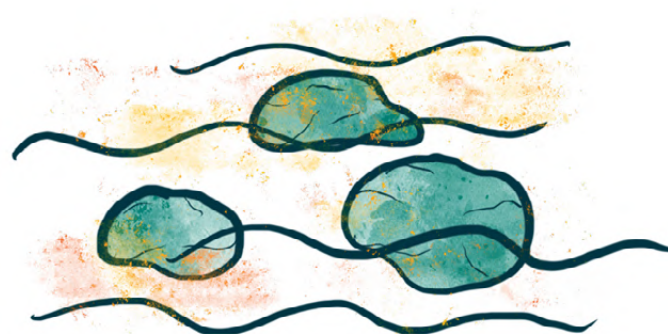
TELO

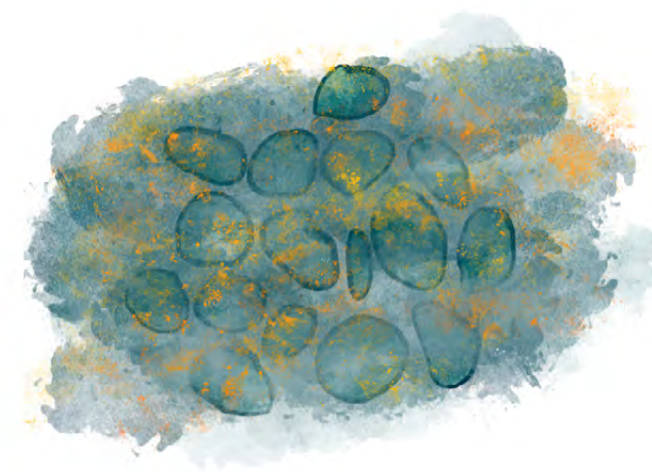
SLOVO

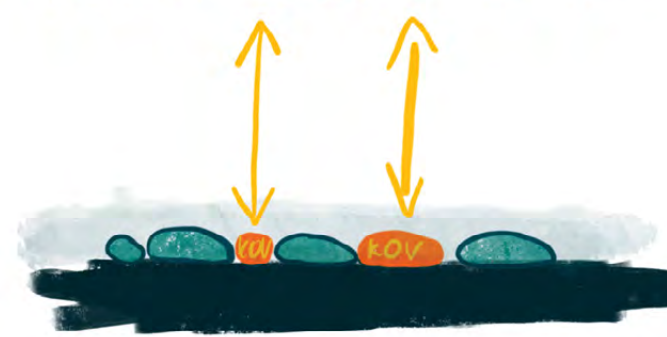
ČIN

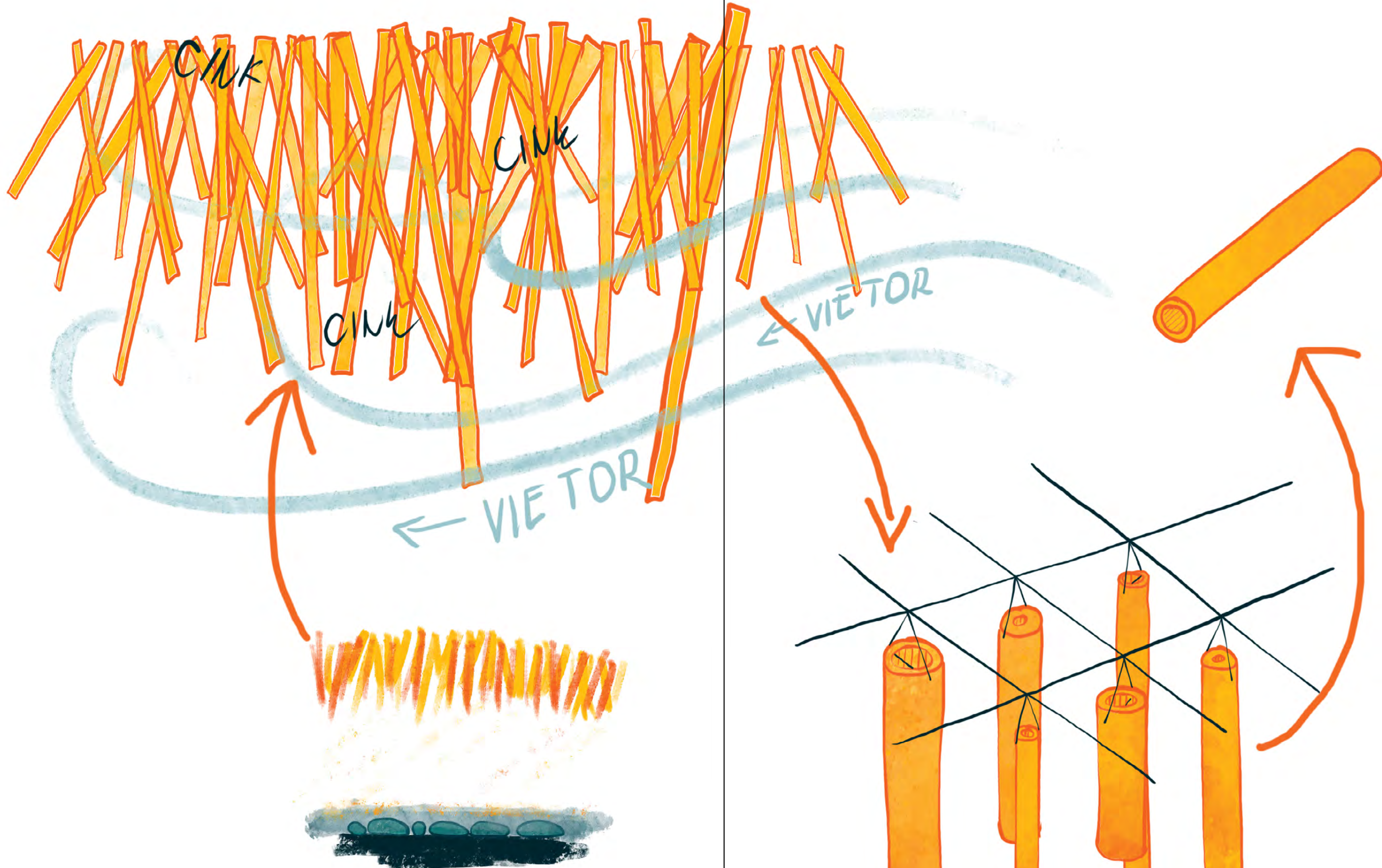

MYŠLIENKA

KOV KOV KOV

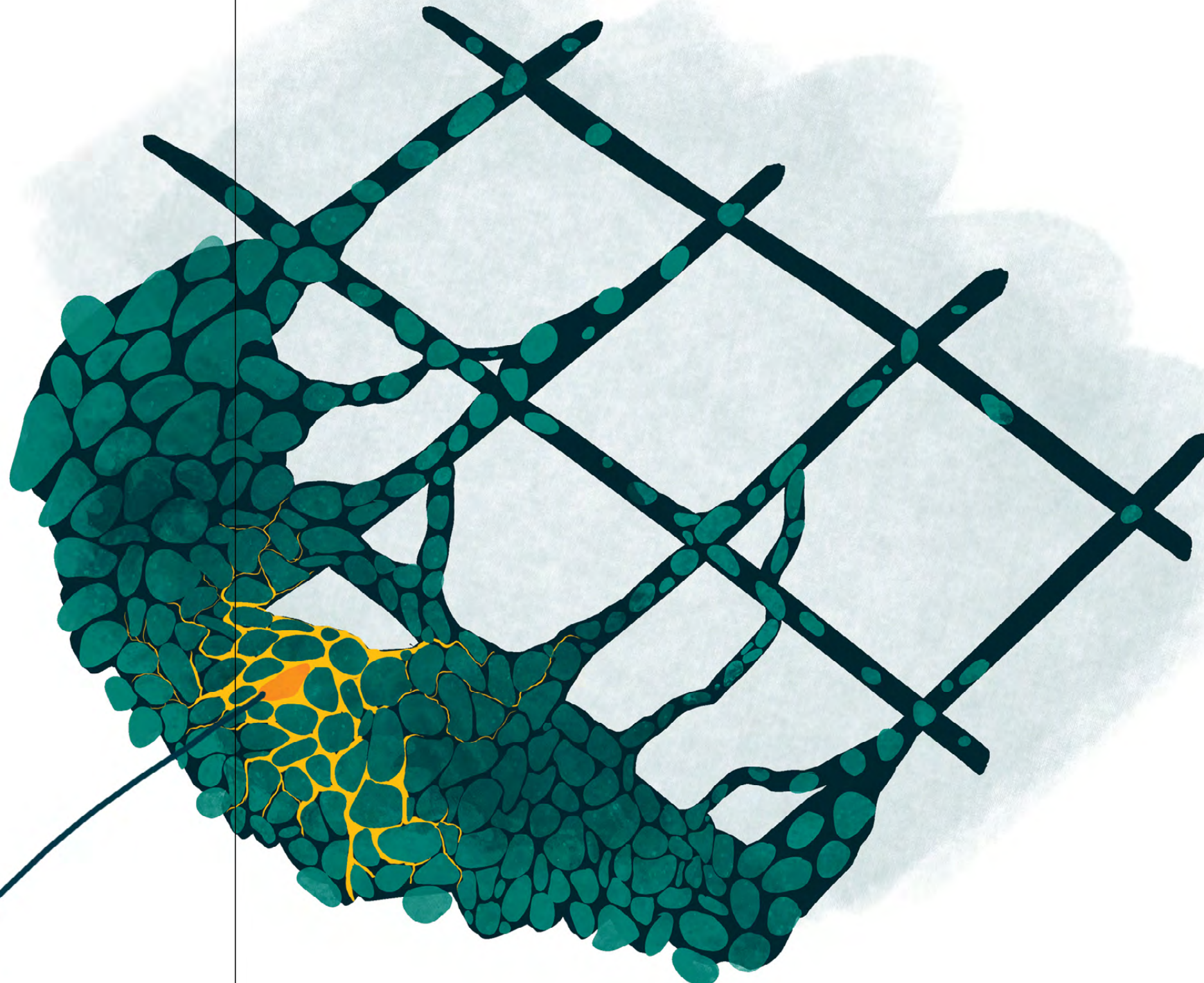

REVOLÚCIA
BOJ ZA SLOBODU

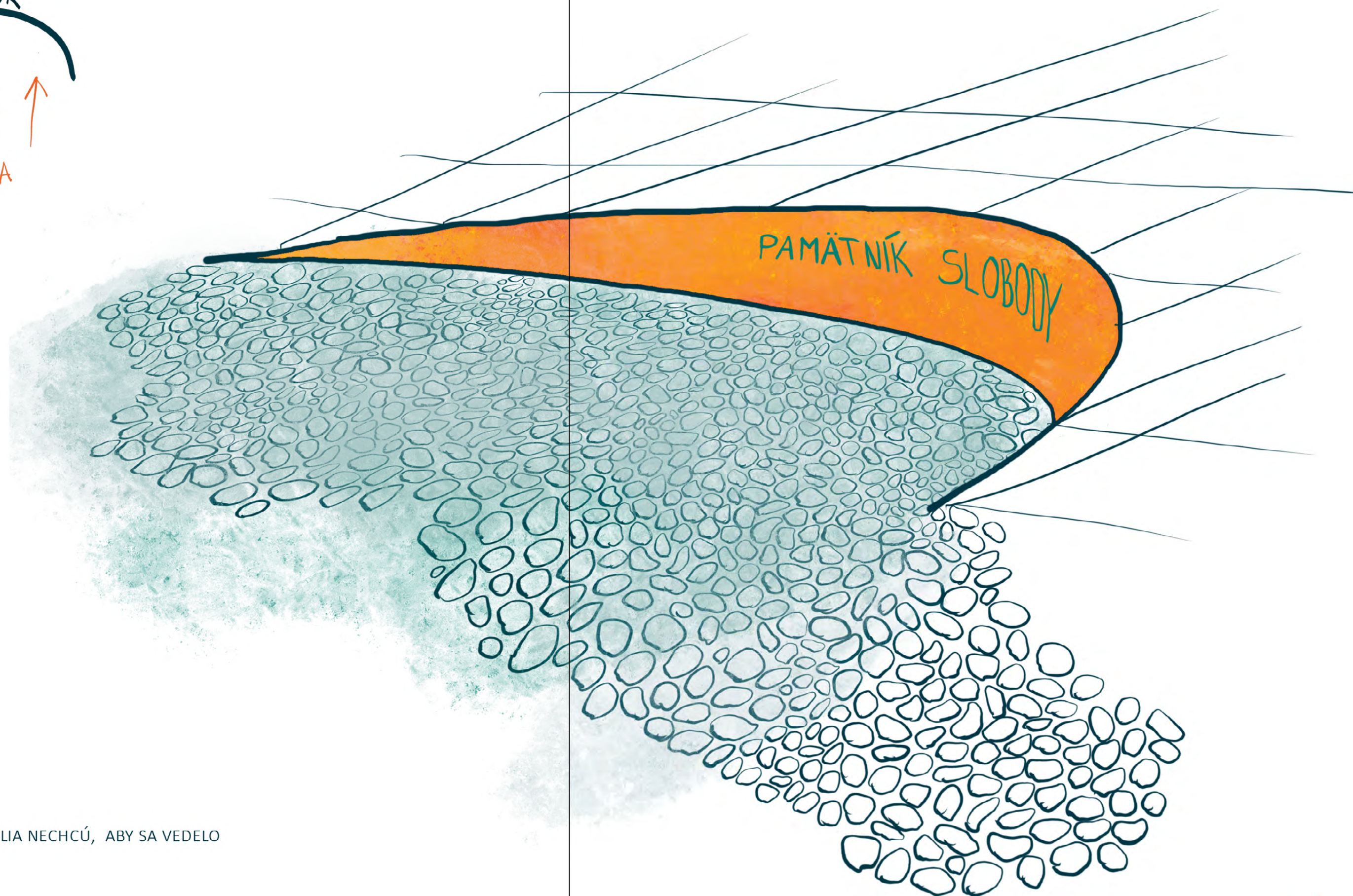
BOJOVNÍCI
ZA
SLOBODU

Hudba mesta

KEĎ PREDSTAVITELIA NEHCÚ, ABY SA VEDELO

PREMENOVANIE NÁMESTIA NA NÁMESTIE SLOBODY

AJ MALÝ ZÁSAH VIE SPÔSOBIŤ VEĽKÉ ZMENY.

KEBY SA ZLEPŠILO TOTO MOJE MIESTO,
ROZPRÚDILLO BY TO ÚPLNE INÝ ŽIVOT.

„VIEŠ SI VÔBEC PREDSTAVIŤ, ČO BY UROBILI PREMENY, KEBY SA
DOTKLI KAŽDUČKÉHO KÚTA MÔJHO VNÚTORNÉHO SVETA?“

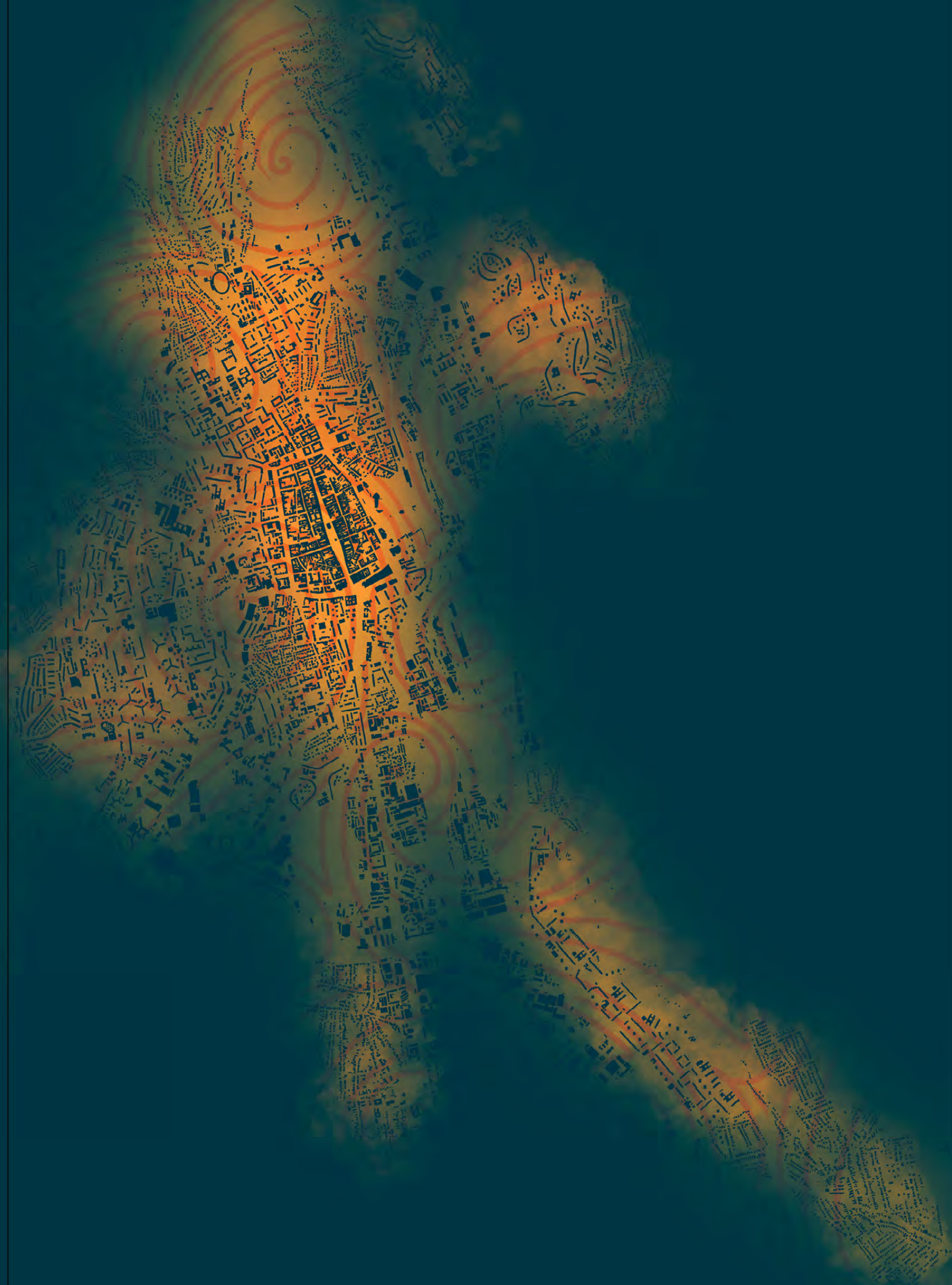
„A NEMÁŠ OBAVY, ŽE BY SI SA V TOM VÍRE MENILA AJ TY?“

„ZMENA... ÁNO, BOJÍM SA JEJ. MYSLÍM, ŽE V HÍBKE DUŠE SA JEJ
BOJÍME VŠETCI.

ALE STRACH EŠTE NEZNAMENÁ, ŽE PRICHÁDZA NIEČO ZLÉ. MOŽ-
NO PRÁVE NAOPAK.

A ČO TY SÁČOK, OSTANEŠ SO MNOU, ALEBO POKRAČUJEŠ ĎALEJ?“

„MYSLÍM, ŽE BY SOM CHCEL VIDIEŤ CELÝ SVET!“

LLITERATÚRA

evitin, Daniel J. Mozek a hudba: vnímání hudby, její poslech, tvorba a vliv na lidský mozek. Praha: Dybbuk, 2008. ISBN 978 80 86862 47-4.

A plynuli stáročia ... : pamätné tabule a nápisy, erby, busty, monogramy, domové znaky Mesta Košice. Košice: Vydal Magistrát mesta Košice – referát kultúry, 1997.

Hudáková, Katarína a kol. Historické medzníky vo vývoji Košíc v 20. storočí: zborník príspevkov z vedeckej konferencie, ktorú v dňoch 10.–11. októbra 2013 zorganizovali v Košiciach Katedra histórie Filozofickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika a Spoločenskovedný ústav Slovenskej akadémie vied. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Filozofická fakulta, 2014. ISBN 978-80-8152-173-1.

Hickley, Alex. Hudba: podvratné dejiny. Praha: Paseka, 2022. ISBN 978-80-7637-289-2.

Sacks, Oliver. Musicophilia: příběhy o vlivu hudby na lidský mozek. Praha: Dybbuk, 2011. ISBN 978-80-7438-038-7.

KUNÁK, Peter. História Námestia osloboditeľov [online]. Košice Online, 26. júl 2022 [cit. 21. 5. 2025]. Dostupné na: <https://www.kosiceonline.sk/historia-namestia-osloboditelov>

KUNÁK, Peter. Spomienka na brutálnu popravu v Košiciach v januári 1945 [online]. Košice Online, 23. január 2023 [cit. 21. 5. 2025]. Dostupné na: <https://www.kosiceonline.sk/spomienka-na-brutalnu-popravu-v-kosiciach-v-januari-1945>

KUNÁK, Peter. O obetiach okupácie v Košiciach [online]. Košice Online, 21. august 2023 [cit. 21. 5. 2025]. Dostupné na: <https://www.kosiceonline.sk/o-obetiach-okupacie-v-kosiciach>

KUNÁK, Peter. Premiestnenie pamätníka na Námestí osloboditeľov komplikuje jeho dvojaká klasifikácia [online]. Košice Online, 3. február 2023 [cit. 21. 5. 2025]. Dostupné na: <https://www.kosiceonline.sk/premiestnenie-pamatnika-na-namesti-osloboditelov-komplikuje-jeho-dvojaka-klasifikacia>

red. Poslanci Starého Mesta rokovali o Námestí osloboditeľov aj o rozdelení dotácie [online]. Košice Online, 24. marec 2023 [cit. 21. 5. 2025]. Dostupné na: <https://www.kosiceonline.sk/poslan-ci-stareho-mesta-rokovali-o-namesti-osloboditelov-aj-o-rozdeleni-dotacie>

red. Námestie osloboditeľov by sa mohlo premenovať [online]. Košice Online, 9. máj 2023 [cit. 21. 5. 2025]. Dostupné na: <https://www.kosiceonline.sk/namestie-osloboditelov-by-sa-mohlo-premenovat>

KUNÁK, Peter. Zaujímavosti z histórie Hlavného námestia v Košiciach [online]. Košice Online, 6. apríl 2022 [cit. 21. 5. 2025]. Dostupné na: <https://www.kosiceonline.sk/zaujimavosti-z-historie-hlavneho-namestia-v-kosiciach>

red. V Košiciach sa pred 49 rokmi dobrovoľne upálil Michal Lefčík [online]. Košice DNES, 9. marec 2023 [cit. 21. 5. 2025]. Dostupné na: <https://kosicednes.sk/spravy/v-kosiciach-sa-pred-49-rokmi-dobrovolne-upalil-michal-lefcik>

BALÁZS, Marián. Komentár Mariána Baláža: Pochodeň Michala Lefčíka [online]. Košice DNES, 10. marec 2023 [cit. 21. 5. 2025]. Dostupné na: <https://kosicednes.sk/ludia/nazory/komentar-mariana-balazsa-pochoden-michala-lefcika>

red. Na Michala Lefčíka nesmieme nikdy zabudnúť [online]. Košice DNES, 11. marec 2023 [cit. 21. 5. 2025]. Dostupné na: <https://kosicednes.sk/tema-dna/na-michala-lefcika-nesmieme-nikdy-zabudnut>

red. Bol Lefčík košickým Palachom? [online]. Košice DNES, 12. marec 2023 [cit. 21. 5. 2025]. Dostupné na: <https://kosicednes.sk/ludia/pribehy/bol-lefcik-kosickym-palachom>

red. August 1968 nemal v Košiciach len hrdinské príbehy [online]. Košice DNES, 21. august 2023 [cit. 21. 5. 2025]. Dostupné na: <https://kosicednes.sk/spravy/august-1968-nemal-v-kosiciach-len-hrdinske-pribehy>

Ekman, Paul. Odhalené emócie: ako rozpoznať pocity a emócie iných ľudí – najmä v ich výrazoch tváre. Bratislava: Eastone Books, 2011. ISBN 978-80-8109-164-7.

AUDIO A VIDEO

RTVS. Dokumentárny program o Michalovi Lefčíkovi [online]. RTVS – Televízia, Program 5037/20977 [cit. 21. 5. 2025]. Dostupné na: <https://www.stvr.sk/televizia/program/5037/20977>

Živé mesto_FM. „Paradoxy verejných priestorov I: Miesta pre všetkých“. Vysielané 6. mája 2024. Dostupné na: <https://institutuzkosti.cz/cerne-slunce-pocity-jak-ziletky/>

Živé mesto_FM. „Paradoxy verejných priestorov I: Miesta pre všetkých“. Vysielané 6. mája 2024. Dostupné na: https://skpodcasty.sk/podcasty/zive-mesto_fm/epizoda/paradoxy-verejnych-priestorov-i-miesta-pre-vsetkych-6-5-2024-2000/?utm_source=chatgpt.com

CITÁCIE

[1], [2] SACKS, OLIVER. MUSICOPHILIA: PŘÍBĚHY O VLVU HUDBY NA LIDSKÝ MOZEK. PŘEKLAD JAN JIRÁŇ. PRAHA: DYBBUK, 2010. ISBN 978-80-86862-84-0.

[3] VÝROK HUDOBNEJ KAPELY DISTANT

[4], [5], [9] VESELÝ, KAREL, NOVINÁR, HUDOBNÝ PUBLICISTA [ÚSTNE ZDELENIE]. PRAHA 21.01.2025

[6], [7] MORAVCOVÁ, JANA, ARCHITEKTKA [ÚSTNE ZDELENIE]. PRAHA 12.05.2025

[8] KLEMENT, VLADAN, FILOZOF [ELEKTRONOCKÁ POŠTA]. PRAHA 12.05.2025

OBRAZY

SME. NOVEMBER 1989 PRINIESOL AJ DO KOŠÍC DNI NADŠENIA A EUFÓRIE [ONLINE]. KOŠICE: SME KORZÁR, 2017-11-16 [CIT. 2025-05-22]. DOSTUPNÉ NA: [HTTPS://KOSICE.KORZAR.SME.SK/C/20696176/NOVEMBER-1989-PRINIESOL-AJ-DO-KOSIC-DNI-NADSENIA-A-EUFORIE.HTML](https://kosice.korzar.sme.sk/c/20696176/NOVEMBER-1989-PRINIESOL-AJ-DO-KOSIC-DNI-NADSENIA-A-EUFORIE.HTML)

GALERIE A PROSTOR. HUDBA 2023: KAREL VESELÝ, PAVEL TUREK A HANA ŘIČICOVÁ [ONLINE]. 2023 [CIT. 2025-05-22]. DOSTUPNÉ NA: [HTTPS://WWW.GALERIEAPROSTOR.CZ/EN/EVENT-DETAILS/HUDBA-2023-KAR-EL-VESELY-PAVEL-TUREK-A-HANA-RICICOVA](https://www.galerieaprostor.cz/en/event-details/hudba-2023-karel-vesely-pavel-turek-a-hana-ricicova)

FAKULTA ARCHITEKTURY ČVUT. JANA MORAVCOVÁ: PŘI NAVRHOVÁNÍ PRACUJEME NA TOM, ABY SE VŠICHNI LIDÉ DOMLUVILI [ONLINE]. 2023 [CIT. 2025-05-22]. DOSTUPNÉ NA: [HTTPS://WWW.FA.CVUT.CZ/CS/AKTUALNE/88643-JANA-MORAVCOVA-PRI-NAVRIIOVANI-PRACUJEME-NA-TOM-ABY-SE-VSICINI-LIDE-DOMLUVILI](https://www.fa.cvut.cz/cs/aktualne/88643-jana-moravcova-pri-navrhovani-pracujeme-na-tom-aby-se-vsichni-lide-domluvili)

MESTO KOŠICE. HISTORICKÉ MAPY – ORTOFOTOMAPA 1949 [ONLINE MAPA]. KOŠICE: GIS PLÁN MESTA KOŠICE [CIT. 2025-05-22]. DOSTUPNÉ NA: [HTTPS://GISPLAN.KOSICE.SK/MAPA/HISTORICKE MAPY /?C=-263516%3A-1240085&Z=2&LB=OF1949&LY=&LBO=1&LYO=](https://gisplan.kosice.sk/mapa/historicke-mapy/?C=-263516%3A-1240085&Z=2&LB=OF1949&LY=&LBO=1&LYO=)

MESTO KOŠICE. HISTORICKÉ MAPY – ORTOFOTOMAPA 2007 [ONLINE MAPA]. KOŠICE: GIS PLÁN MESTA KOŠICE [CIT. 2025-05-22]. DOSTUPNÉ NA: [HTTPS://GISPLAN.KOSICE.SK/MAPA/HISTORICKE-MAPY /?C=-263516%3A-1240085&Z=2&LB=OF2007&LY=&LBO=1&LYO=](https://gisplan.kosice.sk/mapa/historicke-mapy/?C=-263516%3A-1240085&Z=2&LB=OF2007&LY=&LBO=1&LYO=)

MESTO KOŠICE. HISTORICKÉ MAPY – ORTOFOTOMAPA 2022 [ONLINE MAPA]. KOŠICE: GIS PLÁN MESTA KOŠICE [CIT. 2025-05-22]. DOSTUPNÉ NA: [HTTPS://GISPLAN.KOSICE.SK/MAPA/HISTORICKE-MAPY /?C=-263516%3A-1240085&Z=2&LB=OF-2022&LY=&LBO=1&LYO=](https://gisplan.kosice.sk/mapa/historicke-mapy/?C=-263516%3A-1240085&Z=2&LB=OF-2022&LY=&LBO=1&LYO=)

VLASTNÉ FOTOGRAFIE

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury

Zadání diplomové práce

Mgr. program navazující

jméno a příjmení: JASMÍN AL-HUSSEIN

datum narození: 07.07.1999

akademický rok / semestr: LETNÍ 2024/2025

studijní program: ARCHITEKTURA A URBANISMUS

ústav: URBANISMUS

vedoucí diplomové práce: Ing. arch. TOMÁŠ ZMEK

téma diplomové práce: HUDBA MESTA

viz přihláška na DP

zadání diplomové práce:

1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení

DIPLOMOVÁ PRÁCE SA VECUJE VNÍMANÍM MESTA A VEREJNÉHO PRIESTORU SKRZ ZVUKOV. SÚČASŤOU JE HĽADANIE MESTSKÝCH LOUVIŽITÝCH, ALBO NEFUNKČNÝCH PRIESTOROV, ALBO PRIESTOROV VYVOLÁVAJÚC NEGATÍVNE EMÓCIE. CIEĽOM JE PRÍSTÚPIŤ K TOHTO PROBLÉMU V KONCEPTUÁLNEJ ROVINE, AĽO AJ V ROVINE ZÁSAHU PRE 2/ VYBRANÉ LOKALITY

Pro AU/ součástí zadání bude jasně a konkrétně specifikovaný stavební program

Pro D/ součástí zadání budou jasně a konkrétně specifikované jednotlivé fáze projektu, které jsou nezbytnou součástí řešení

STAVEBNÍ PROGRAM BUDE ŠPECIFIKOVANÝ V PŘEBEHU SEMESTRA PO KONZULTACIÁCH S VEDÚCIM PRÁCE

3/ popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítka zpracování

BUDE ŠPECIFIKOVANÉ V PŘEBEHU SEMESTRA PO KONZULTACIÁCH S VEDÚCIM PRÁCE

4/ seznam dalších dohodnutých částí projektu (model)

PORTFOLIO
PLACHTA
MODEL

Datum a podpis studenta 10.02.2025 Al-Hussein

Datum a podpis vedoucího DP 10.02.2025

Datum a podpis děkana FA ČVUT

registrováno studijním oddělením dne

12.2.2025

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE FAKULTA ARCHITEKTURY

AUTOR, DIPLOMANT: Jasmín Al-Hussein
AR 2020/2021, ZS

NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE:
(ČJ) HUDBA MESTA

(AJ) MUSIC OF THE CITY

JAZYK PRÁCE:

Vedoucí práce:	Ing. Arch. Tomáš Zmek	Ústav: 15119
Oponent práce:	Ing. Arch. Peter Koban	
Klíčová slova (česká):	Hudba, mesto, verejný priestor, psychika, emócie, zvuk, památník, Košice, námestie	
Anotace (česká):	Práce skúma vplyv hudby a zvukov na psychiku človeka a jej schopnosť sprostredkovať historickú pamäť. Teoretické poznatky sú aplikované na konkrétne námestie v Košiciach, kde návrh rieši stíšenie priestoru a doplnenie zvukovej stopy památníka. Projekt prepája zvuk, hudbu, priestor a pamäť s cieľom vytvoriť hlbší emocionálny zážitok z verejného miesta.	
Anotace (anglická):	The thesis explores the impact of music and sound on the human psyche and their ability to convey historical memory. Theoretical insights are applied to a specific square in Košice, where the design addresses the calming of the space and the addition of a soundscape memorial. The project connects sound, music, space, and memory with the aim of creating a deeper emotional experience of the public place.	

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou prací vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne 22.05.2025

podpis autora-diplomanta

Al-Hussein

JASMÍN AL-HUSSEIN
FA ČVUT LETO 2025
ATELIÉR ZKN

VEDÚCI PRÁCE
ING. ARCH. TOMÁŠ ZMEK
MGA. JONÁŠ KRÝZL
ING. ARCH. MGA. JAN NOVOTNÝ

DOPRAVNÉ RIEŠENIE
DOC. ING. JOSEF KOCOUREK, PH.D.

*ĎAKUJEM
VEDÚCIM PRÁCE TOMÁŠOVI, JONÁŠOVI A HONZOVI ZA CENNÉ NÁZORY
A NEÚNAVNU TRPEZLIVOSŤ POČAS ŠTÚDIA AJ MIMO NEHO*

*JANE MORAVCOVEJ, VLADANOVI KLEMENTOVI A KARLOVI VESELÉMU
ZA CENNÉ RADY A OCHOTU PRISPIEŤ K TEJTO PRÁCI*

*SUSI A PEŤOVI ZA NEKONČACU OPORU A KAŽDODENNÉ KONZULTÁCIE
RODIČOM ZA PODPORU SIEDMYCH NÁROČNÝCH ROKOV
PETRE, SJU, TÝNKE A KUMI*

V NEPOSLEDNOM RADE ĎAKUJEM JURAJOVI KOBANOVI, KTORÝ MI UKÁZAL, ŽE ARCHITEKTÚRA MÁ BYŤ OSOBNÁ